ఆనంద భవనము

పరిశోధకనవల

గ్రంథకర్త:

జె. రాధాకృష్ణయ్యగారు

ప్రకాశకులు:

కొండపల్లి వీరవెంకయ్య అండ్ సన్సు

శ్రీ సత్యనారాయణ బుక్ డిపో

రాజమండ్రి

1949

[వెల 1—0—0

విషయసూచిక

ఓం

అవిఘ్నమస్తు.

ఆనందభవనము

మొదటి ప్రకరణము

వివాహము—విచ్ఛేదము

"ప్రేయసీ! నిన్నువిడిచి వెళ్ళుటకు నామనస్సొప్పుట లేదు. కాని తప్పదు—ఏడుసంవత్సరములను ఎట్లో ఓపికపట్టుము, తిరిగివచ్చి నీ కానందము కల్గింతును"

ఈవాక్యములువిని, ఆఖైదీప్రక్కనిలిచియున్న పోలీసుఉద్యోగి కూడ జాలిపడినాడు. అతనికి ఏడుసంవత్సరములు కారాగృహవాసము విధింపబడినది. కలకత్తానుండి యతడు 'మాండలే' చెరసాలకు పంపబడుటకు పూర్వము అతనికి—ఆమెకు అప్పుడే వివాహమైనది, అతని చేతులకు సంకెలలు తగిలింపబడి యున్నవి. అతడుధరించిన వస్త్రములు ధూళిధూసరితములై యున్నవి. అతనివదనమండలము విన్నదనము ప్రకటించుచున్నది. ఈవివాహము నవద్వీపమున విష్ణ్వాలయమున జరిగినది. అతనిప్రక్క నలుగురుఖైదీలు నిలిచియున్నారు. వారును మాండలేకు పంపబడవలసినవారే. పోలీసుఉద్యోగి యీవివాహము నకై పైయధికారులనుండి ప్రత్యేకముగా ప్రయత్నించి, అనుమతి బడసినాడు కాని వారందరును—ఆమె—శిక్షింపబడిన ఖైదీని—అపరాధి నేల వివాహముచేసికొననభిలషించినదాయని యాశ్చర్యపడ

సాగినారు. పోలీసు ఉద్యోగి "అమ్మాయీ! కలకత్తాకుఁబోయి స్టీమరులో వీరిని మాండలేకు గొనిపోవలసియున్నది. నూతన వధూవరులకు వియోగము మిక్కిలి దుఃఖజనకము కాని ఉద్యోగధర్మము మీఱరానిదికదా! మాకుసెలవిమ్ము" అనినాడు.

వధువు ఏమియు మాటలాడలేదు. భర్త ఆమెవంక నొకపరి చూచి యామెతో చెప్పి బయలుదేరినాడు. వారు బస్సుపైకలకత్తాకు బోయినారు. ఆమె హార్బరువరకు భర్తననుసరించినది. అతడామెకొక యుంగరమును దనజ్ఞాపకచిహ్నముగ నొసంగినాడు. ఆమె స్టీమరుకదలిపోవువరకు హార్బరుకడనిలచినది. స్టీమరు దృష్టిపథము నుండి దాటిపోయినది.

ఆమె మోము మందహాసముచే వికసించినది. ఆమెనోటినుండి "ఏడుసంవత్సరముల కఠినపరకము—తిరిగివచ్చుటకల్ల. నీయొనిద్రాహారబలముల నీకఠినపఱకము తనపొట్టబెట్టుకొనును. కాని యీవివాహపాశమువలన నన్నుబంధించినావమకొనున్నావేమో. నాశక్తి నీకు తెలియదు. ఏడుసంవత్సరములు నీనోరుకట్టివేయుటకే యీవివాహము కల్పించినాను. ఈఏడుసంవత్సరములు నేనేల నిరానందజీవితముగడుపవలెను? నేనేల కారాగృహవాస మొనరించు అపరాధిభార్యనని చెప్పకొనవలెను? హాయిగా సుఖజీవనమాధుర్యము గ్రోలుదును" అను వాక్యములు వెలువడినవి. ఆమెయప్పడే తనవ్రేలి నాతడుంచిన యుంగరముతీసి, బలముకొలది సముద్రములో దూరముగబడునట్లు విసరివైచి; "వివాహము—విచ్ఛేదము నొకసారే" యని, బస్సునెక్కి కలకత్తానగరములోనికి వెడలిపోయినది.

రెండవ ప్రకరణము.

బారాబజారు రహస్యము

రెండుసంవత్సరములు గడచిన తరువాత రాత్రి తొమ్మిదిన్నర దాటియుండవచ్చును. ఆకసమున సుధాకరుండు దేదీప్యమానముగ వెలుగొందుచున్నాడు. బారాబజారురోడ్డున జనసంచారము చాల మట్టుమసన్నగిల్లినది. "స్టేట్సుమన్, ఈవెనింగున్యూస్, అమృతబజారు బసుమతి" అను పత్రికలమ్ము న్యూస్ పేపరువాలాల కోలాహలమణగి నది. ఇంతలో ఒకబస్సు భవానీపూరునుండి అప్పుడేవచ్చి, బస్సుస్టాండు కడ నాగినది. డ్రైవరు క్రిందకుదిగి, ఫాలభాగము నావరించియున్న స్వేదబిందువుల దుడిచికొని, అరకప్పు చా త్రాగుటకై, ప్రక్కనే యున్న కాఫీహోటలులోనికి బోయినాడు. కండక్టరు ప్రయాణీకుల నుండి సొమ్ము వసూలుచేసి, బారాబజారురోడ్డు యింకొక ఫర్లాంగు దూరమున్నదనగనే వెల్లింగుటన్ సినీమాకడ దిగిపోయినాడని, కారులో నొక ప్రయాణీకుడింకను కూర్చుండియున్నాడనియు డ్రైవరుకు దృష్టికి వచ్చినది. కండక్టరు మామూలుగా రాత్రులందు వెల్లింగుటన్ సినీమాకడనే బస్సునుండి దిగిపోవుట క్రొత్తకాదు. అతని నివాసమా ప్రాంతముననే. అతడు భోజనముచేసి, మరల స్టాండుకడకేగి, బస్సు లోనే శయనించుచుండును. అరకప్పు చా త్రాగినవెంటనే, డ్రైవరు బస్సుకడకుబోయి చూచినాడు ఫ్రంట్‌సీటులో నొకరు కూర్చుండి యున్నారు. శిరమువంచుకొనియుండుటచే, డ్రైవరా పెద్దమనుష్యుడు నిద్రించుచున్నాడని తలంచి, దగ్గఱకువెళ్ళి "అయ్యా! బారాబజారు చేరినాము దయయుంచి దిగు"డనినాడు. అతడు పలుకలేదు. ఆతనికి జబ్బుగానున్న దేమోయని డ్రైవరు చేతినూతగానిచ్చి మెల్లగాలేవదీసి

క్రిందకు దింపినాడు. ఇంతలో నాపెద్దమనుజుడు కూలిరోడ్డుపైబడి నాడు. డ్రైవ రాతనినడుముబట్టుకొని మఱరలలేవనెత్తి, సీటులో కూర్చుండజేసినాడు. డ్రైవరు చేతికేదో చల్లగా—తడిగానున్నది తగిలినట్లయినది. వెంటనే అగ్గిపుల్లవెలిగించి చూచినాడు. రక్తము!

ఆతనిచేయి కంపించినది. వెంటనే లాంపువెలిగించి, చూచి నాడు. రక్తసిక్తమై యున్న జేబురుమాలు కాన్పించినది. ఆపెద్దమను ష్యుడు ధరించియున్న కోటును మెల్లగాతీసి డ్రైవరాతని గుండెపై చేయినుంచి చూచినాడు. హృదయచలన మాగిపోయి యున్నది. "సింగూ! అదేమి? ఆపెద్దమనుష్యుని జేబు కత్తిరించుచున్నావని యెవ రైన ననుకొందురుసుమా" అన్న కండక్టరును చూచి, సింగు "అరే జానీ! ఎవరో యీతడు చనిపోయినాడురా" అనినాడు. లాంపు కండ క్టరుపట్టుకొనగా, డ్రైవరు చొక్కాతొలగించిచూచినాడు. బాకుతో పొడువబడిన గాయమునుండి రక్తమింకను ప్రవహించుచునేయున్నది.

"ఎవరో శక్తికొలది బాకుతో పొడిచినారు—హత్య, జానీ! కర్తవ్యమే" మని డ్రైవరు ప్రశ్నించినాడు.

"వెంటనే పోలీసురిపోర్టు చేయుటకు నేను వెళ్ళి రక్షకభటుని నొకని గొనివత్తు"నని కండక్టరు వెళ్ళినాడు. ఇంతలోచిన్న సమూహ మేర్పడినది. ఆజేబురుమాలును డ్రైవరుతీసిచూచినాడు. చాలఅంద మైన బోర్డరులతో నిండియున్నది. "ఇది స్త్రీల కుపకరించు చేరు మాలు" అనుకొనినాడు. ఇంతలో యిరువురు పోలీసులు, కండక్టరు వచ్చినారు. మరియొక నిముషమున కింకొక మార్గమునుండి డిటెక్టివు సార్జెంటు మరియొక రక్షకభటునితో వచ్చినాడు. జరిగినదంతయు డ్రైవరు టూకీగాచెప్పగావిని, సార్జెంటు 'ఈతనిని నీవెరుగుదువా?' యని డ్రైవరును ప్రశ్నించినాడు. రక్షకభటుల నిరువురి నేదో పని చెప్పి పంపినాడు—

'ఎరుగను. అదిగాక యీతడు బస్సులో నెప్పు డెక్కినాడో కూడ నాకు తెలియదు. బౌబజారు మొగలో కా రాపినపు డిరువురు ప్రయాణికులు దిగినారు.'

'అప్పుడే యీత డెక్కియుండవచ్చును. హంతకుడుకూడ ఆ సమయముననే బస్సునెక్కి, హత్యచేసి, చాల చాకచక్యముతో బస్సు నడుచుచుండగనే దిగిపోయినాడు, అతని యిచ్చటనే చూచి నావన్న మాట'

'అవునుసార్'

మరల సార్జెంటు 'బౌబజారునుండి యిచ్చటి కెంతకాలములో బస్సువచ్చు' నని ప్రశ్నింపగా 'నాలుగైదునిముషములకంటె ఎక్కువకా' దని డ్రైవరు బదులు పలికినాడు.

ఇంతలో అంబ్యులెన్సుకారు వచ్చినది. అప్పుడే యొకజట్కా వచ్చినది. ఆజట్కాలోని యువకుడు 'ఆపుము. ఆగుంపేమో చూచి వచ్చెదను' అని క్రిందకుదిగి 'అదియే' మని యొకని నడిగినాడు. హత్యయని యెవరో పలికినారు. డాక్టరు పరీక్షచేసి హత్యయని స్థిరపరచినాడు. ఇరువురు రక్షకభటు లాతని కళేబరమును కారులో నెక్కించుచుండగా యెదుటనున్న కాఫీహోటలుబోర్డు కమర్చబడి యున్న విద్యుద్దీపములకాంతి యాతనిముఖముపై బడినది. చూపర్ల కతడు ముప్పదియైదువత్సరములు వయస్సుకలవాడని, ధరించినదుస్తులత డున్నతకుటుంబీకుడని చాటుచున్నవి, జరిగినదంతయు నాగుంపులోని యొకనివలనవిని జట్కాలోనుండిదిగిన యువకుడు 'ఇది యంత నిగూఢరహస్యమా?' యని జట్కాలో నెక్కి 'ఇట్టిభయంకర దృశ్యములు మనస్సున అమితముగ కలవరపరచును. అతనినెటనో చూచి నట్లుజ్ఞాపకమున్నది. ఏమో! నాగొడవయే నాకు మతి పోగొట్టుచుండగా నితరులగొడవలలో తాపత్రయపడు టెందులకు?' అని గొణుగు

కొని 'పోనీ; నీశక్తికొలది అశ్వమును మేఘములపై పరుగెత్తించు' మనగా జట్కావాడు నవ్వుకొని శీఘ్రగమనమున బండిని పోనిచ్చినాడు.

మూడవ ప్రకరణము

నిస్పృహ

'ఇదిగో! క్షితీశబాబూ! నిన్నే. ఎందుచేత నట్లు ఏదో ఆందోళనతో నున్నట్లు కాన్పించుచున్నావో చెప్పెదవా లేదా?'

'నేను సర్వనాశనమై పోయినాను. అంతకంటె ఏమాత్రము చెప్పలేను.'

'ఏమి? సర్వనాశనమా?'

'అవును!'

చిత్రకారుడు చేతిలోని కుంచెను క్రిందనుంచి 'క్షితీశా! నీపరిస్థితులన్నియు తెలుపుము. చేతనైనంతవరకు సర్దుబాటు చేసికొందు' మనినాడు. గతప్రకరణములోని సంఘటనలు జరిగిననాడుగాక మరుచటిదినము మధ్యాహ్నమున నొకస్టుడియోలో నిరువురకు పైరీతిగా సంభాషణ జరుగుచున్నది. అది చిత్రకారుడు మహేంద్రనాథముఖర్జీ స్టుడియో. లోయరుచిత్పూరురోడ్డులోనున్న యొకమేడ పైయంతస్తునన్న యాస్టుడియో, ఆసమయమున చిందరవందరగ నున్నది. మహేంద్రనాథుడు క్షితీశ చంద్రునివంక రెప్పవాల్పక చూచుచున్నాడు. మహేంద్రనాథుడు ప్రసిద్ధ చిత్రలేఖకుడు. ఎన్నో మాసపత్రికల కతడు చిత్రములు వ్రాసియిచ్చుచుండును. ఎగ్జిబిషనులన్నిటిలోను అతనిదే ప్రథమ బహుకృతి. ఆతడు నిత్యముకష్టపడి పని

చేయును. అతడు నిత్యము కష్టపడి పనిచేయుచు నేనోయొక చిత్రము రచించుచుండును.

క్షితీశచంద్రుడు సుందరుడు. బలాఢ్యుడు. విలువైనదుస్తులు ధరించిన యతడు నారీజన మన్మధుడన నొప్పును. పదునారేండ్ల ప్రాయముగల కోమలి అసమాన సౌందర్యవిభాశిత — వారి నిర్వు రనుజూచుచు వారిసంభాషణ మాత్రముతో నాకర్షించుచుండెను. ఆమె యాచిత్రకారుని స్టుడియోలో 'మోడలుగ' పనిచేయుచుండె ను. (మోడలు అన ఆర్టిస్టుయెదుట దిగంబరయై వివిధ భంగిమము లలో నిలుచు స్త్రీ) ఆమెక్షితీశుడు వచ్చినంతనే చీరధరించివచ్చినది. ఆమెపేరు సుహాసిని. చిత్రకారుడు మహేంద్రనాధునకు సకల విధ ముల తోడ్పడుచు — స్నేహితునివలె సలహానిచ్చుచు, సోదరివలె నాదరింప బడుచుండెను. ఆమెకును మహేంద్రునకు చాలవత్సరముల నుండి పరిచయముకలదు. ఆమెనుమోడలుగానుంచి కష్టపడి రచిం చిన చిత్రములే, మహేంద్రునకు ప్రపంచ విఖ్యాతిగూర్చినవి. అతని చేతిలో ధనము లేనపుడెన్నోనాళ్లా ఉచితముగనే మోడలుగా పనిచేసిన విశ్వాసము, మహేంద్రుని చిత్తమున విశేషముగనుండుట చేతనే ఆమె యీచిత్రసాలలో మిక్కిలి చనవుకలిగి మెలగుచుం డెను. ఆమెపాపమిల్లు సంపాదించి తనవృద్ధ మాతృదేవతను, కుం టిదై, కదలలేని సోదరిం బోషించుచుండెను. మహేంద్రుని మిత్రు లందరును సుహాసినికి పరిచితులే.

తనయునికి వారిసంభాషణకు నిరోధముగ నున్నదేమో యని సుహాసిని 'మహేంద్రా! మీరేవోరహాస్యముల మాట్లాడుకొందు రేమో నేనుప్రక్కగదిలో విశ్రమింతునా' అనినది. క్షితీశచంద్రుడు 'సుహాసినీ! నీకు తెలియరాని రహస్యములులేవు. మనముమువ్వురము చిర

పరిచితులము. ఒకగంటసేపిట కాలక్షేపము చేసిపోవుదమని వచ్చి నాను. ఇచటకి వచ్చుట కిది కడపటిసారికదా!''అనినాడు.

''కడపటి పర్యాయమా!''అని సుహాసిని ఆశ్చర్యముతో ప్రశ్నించినది.

''అవును—''

''ఎందుచేత కడపటిసారియని, నిరాశాహతుడవై పలుకు చున్నావు క్షితీశచంద్రా!''

''సుహాసినీ! చెప్పలేదా—నేను సర్వనాశనమైపోయినానని ప్రాణపదముగ మెలగు మీవంటి మిత్రులను విడిచిపోవుట మనస్సున కత్యంత వ్యాకులముగ లేకపోలేదు. కాని దురదృష్టదేవత నన్ను వరించినది. అప్పులు తలకు మించిపోయినవి. ఋణదాతలు పిశాచ ములవలె పీడించుచున్నారు. నన్నొక్కసారిగ నధోలోకమున ద్రోసి వేయుటయే వారి ప్రబలమనోరథమని తోచుచున్నది. అందుచేత యీనగరమునుండి, ఏబొంబాయియో, మదరాసునకో పోవుటయే శ్రేయస్కరమని నాతలంపు.''

''క్షితీశా! నీవు ఆస్తిపరుడవని, ఒకరిక్రింద నౌకరీచేయక, కులాసాగా కాలక్షేపము చేయుచున్నావనియే యిన్నాళ్ళనుండియు నా యూహ. ఇట్టివిషమ పరిస్థితులందున్నావని, కలనైన తలపనైతిని. నీ భూవసతి యేమైనది?''

అంతయు నమ్మివైచినాను. నాతండ్రి మరణానంతర మాస్తిని చాలమట్టుకు సంగ్రహించుకొని నాజ్యేష్ఠసోదరుడు సురేశుడు వెడలి పోయినాడు. ఆతనికి నాకు చాలవిషయముల నభిప్రాయభేద ముండు టచే నతనితో మాట్లాడుటకూడ మానివైచితిని. సాలున కైదు వందల రూప్యములు పొలములవలన వచ్చెడి ఆదాయము నాకు చాలకుండెను. అప్పులు పెరిగిపోయినవి. భూమిని విక్రయించి, ఋణ

విముక్తుడను గాదలంచి, విక్రయించినను, నాకోరిక నెరవేరలేదు. ఇప్పుడు నేనే యుద్యోగమును జేయలేనుగదా! అందుచే వెడలి పోవుటయే కర్తవ్యము."

"అప్పులున్నవా రెందరులేరు? వారందరును దేశాంతరములకు బోయినారా? వారిబాధ యంతగా దుర్భరమైనచో నిచ్చటనుండ రాదా?" అనిన సుహాసిని పలుకుల కనుకూలముగ చిత్రకారుడు "మిత్రమా! నీవిచట నుండు" మనినాడు.

క్షితీశుడు "మహేంద్రా! సుహాసినీ! మీకడ దాపరిక మేల? ఈస్థితిలో నొక మిత్రుని చెక్కు (Cheque) పై దొంగసంతకము (forgery) ఫోర్జరీచేసి, బ్యాంకునుండి అయిదువేల రూపాయలు తెచ్చినాను. ఎల్లుండి ఆ చెక్కురహస్య మామిత్రునకు తెలియగలదు. అపుడు నేను అరెస్టు చేయబడుదును. చెక్కుధనము చెల్లించుట కవకాశ మెంతమాత్రము లేని, యీసమయమున నరెస్టగుటకంటె—దేశాంతరము పోవుటయే మేలు" అనినాడు.

"ఫోర్జరీయా" యని సుహాసిని నిశ్చేష్టయైనది.

"మిత్రుడా! సరే. నాకోరిక చెల్లింపుము. నేను నూరురూపాయలిచ్చెదను. ఉచితమని సంకోచింపవలదు. పోనీ ఋణముగ స్వీకరింపుము."

"మహేంద్రా! క్షమింపుము. డబ్బులేని యీ చిక్కుసమయమున నీకడనుండి నూరురూపాయలు ఋణముగ గ్రహింపజాలను. ఎప్పుడో, యొకప్పుడు మఱల నాదుస్థితి తొలగకపోదు. మన స్నేహపాశమెప్పుడును నిట్లే దృఢతరముగ నుండుటకై పరమాత్ముని ప్రార్థింతును."

"క్షితీశా! నీకెప్పుడే సహాయ్య మవసరమైనను, నదిచేయుటకు సంసిద్ధుడనై యుందునను మాట మరువకుము."

క్షితీశచంద్రుడు లేచినాడు. అతనిముఖము పాపము వన్నె దొఱగియున్నది. "నేను వెళ్ళెదను నిజముగా నా బాధలతో మిమ్ము విసిగించరాదు" అనినాడు.

"ఏమివచ్చినను, నేను నీస్నేహితుడనని మరువకు" మని మహేంద్రనాథుడు పలికినాడు. క్షితీశచంద్రుడు వెడలిపోయినాడు.

నాల్గవ ప్రకరణము

హాలాహలములో నమృతము

గడియారము టంగుటంగుమని తొమ్మిదిగంటలు కొట్టినది. భవానిపూరు హారిసుముఖర్జీవీధిలోని 11 వ నెంబరు సౌధము పై యంతస్తుననున్న గదిలో క్షితీశచంద్రుడు కూర్చుండియున్నాడు. పాప మతని ముఖపద్మము ముకుళితమైయున్నది. ఏమో ఆలోచనలోనతడు నిమగ్నుడయియున్నాడు. అతడు టేబిలుపైనున్న గంటను నొక్కినాడు. గంట గణగణమ్రోగినంతనే నౌకరు జయరాం ప్రత్యక్షమైనాడు. జయరాం ఏబదివర్షముల ప్రాయముగలవాడు. ముప్పదిసంవత్సరములనుండి యతడాయింట పరిచారికోద్యోగము సేయుచుండెను. ఆయింట నతడు నౌకరువలెగాక, ఆప్తమిత్రునివలె భావింపబడుచుండెను. క్షితీశు డిట్లనినాడు—

"జయరాం! నాకొఱ కెవరైన వచ్చినారా?"

"లేదు బాబూ!"

"తలుపువేసిరమ్ము. నీతో గొన్నివిషయములు చెప్పవలసి యున్నది."

జయరాం తలుపుబంధించివచ్చి దగ్గఱగానిలిచినాడు. అతని నుద్దేశించి క్షితీశుడు గద్గదస్వరమున నిట్లనినాడు.

"జయరాం! చిరకాలమునుండి యీసౌధమున కొలువుచేయుచున్నావు. నాపరిస్థితులిపుడు విషమించినవి. నేనుసర్వనాశనమైనాను. ఈయదనున—యీభయంకర నరపిశాచములనుండి—యీ ఋణదాతలనిర్బంధపాశములనుండి యేదేశమునకైన పలాయనమొనరించి, ప్రాణము నిలుపుకొనుటకంటె గత్యంతరములేదు. ఇవిగో ఏబది రూపాయలు. ఈవెండిపళ్లెరము—చెంబు—గ్లాసులు తీసుకొని, విక్రయించి, ఆధనముకూడ నీవేతీసికొనుము. ఈసౌధములోని మఱేవస్తువు కావలసినను తీసికొనుము. నీవుగొంపోవనిచో ఋణదాతలు తప్పక గొంపోవుదురు. ఈసౌధమును వారెట్లును విక్రయించి, తమబాకీల క్రింద కొంతకొంత తీసికొందురు."

డ్రాయరులోనుండి క్షితీశు డయిదురూపాయలనోట్లను దీసి యిచ్చినాడు. ఆవృద్ధు డాసొమ్ము స్వీకరించుటకు సంకోచించి "బాబూ! ఈరూప్యములు నాకువలదు తమయొద్దనే యుంచుకొనుడు నేనుకూడ మీవెంటవత్తు"ననినాడు. "నాసమాచారము నీకు తెలియజేయుచుందును. ఒక్కడనేపోవలయును. నీవుతప్పక యీనోటును దీసికొనవలయు"ననిపలికి క్షితీశుడు జయరాం జేబునం దానోట్లనిడినాడు.

"జయరాం! అదృష్టదేవత యెన్నటికైన నన్ననుగ్రహించినచో మనము కలసికొందుము. నీవింకపోయి శయనించు" మని క్షితీశుడు పలుక జయరాం విచారబాష్పాకుల నయనుడై తనస్వామికి నమస్కరించి తనప్రభువు నావహించిన దురదృష్టదేవతను నిందించుచు క్రిందకు దిగిపోయినాడు.

క్షితీశు డయిదునిముషములకాల మిట్లు యోచించి, టేబిలుపైనున్న "ఈవెనింగున్యూస్" పత్రికను దీసినాడు. ముఖపత్రముపై

పెద్దయక్షరములతో "బౌరాబజారు బస్సుస్టాండువద్ద జరిగినహత్య" యని యున్నది.

"ఓహో! అప్పుడేమఱచి పోయినా నీహత్యా సమాచారము నుగురించి వ్రాయబడిన రిపోర్టులు జదివి "విచిత్రమే—దారుణము కూడ—కలకత్తానగర మధ్యమున—బస్సునడచుచుండగా హత్యగావించి, యెవ్వరునుచూడకుండ వెడలి పోయిన యాహంతకుని సాహసమే సాహసము, కాని యీతడెవడై యుండును? ఈతనిని హత్యగావించుటలో హంతకుని యుద్దేశమేమి?" అనుకొని యావార్తా పత్రికను ప్రక్కగా పారవైచినాడు.

"ఈగొడవలకేమి? ఇప్పుడు నాగతి ఏమికావలయును? ఏమియు తోచుటలేదు. స్నేహితులు నన్ను అన్నివిధముల నాశనముచేసినారు. దారిద్ర్యపిశాచమునకు బలియై తుదకు దేశాంతరములకు పోవలసిన గతి పట్టినది. నన్ను నాశనముచేసిన మిత్రులకిపుడు నేను పరిహాస పాత్రుడనైనాను. నా తెలివితక్కువకిపుడు పశ్చాత్తాపపడుచున్నాను. నిజముగా తగినశాస్తియైనది."

క్షితీశుడు లేచి—"నాకిపుడు తగినశిక్షయేమి? భయంకర దారిద్ర్యము—తీఱనినిరాశ—ఇంతకంటె మరణము వేయిరెట్లుమేలు" అని అనినాడు.

"మరణము—ఏల నేను మరణించరాదు? బ్రతికియనుభవించ వలసిన సౌఖ్యమేమి? అనుభవించవలసిన సౌఖ్యము లీవఱకే యనుభవించినాను. జీవితముపై నాకేమియునాశలేదు. నాకష్టములనుండి విడివడుటకు మృత్యువుకంటె శ్రేష్టతరమైన మార్గములేదు. ఎచ్చటకైన వెడలిపోయినచో ఋణదాతలకుభయపడి, వెడలిపోయినారందురు. నేనట్లు చేయను మృత్యువుకొఱకే ప్రయత్నింతును."

దృఢముగ నిశ్చయించుకొని, క్షితీశుడు బీరువాలోని యొక సీసానుదెచ్చి బల్లపై నుంచినాడు. ఒకగ్లాసులో బ్రాందీపోసి, ఆసీసా

లోసి మందునందుంచినాడు. ఈవిషపానీయము నాఋణదాతల హృదయ చలన మాపివేయగల'' దని త్రాగుటకు సంసిద్ధుడై, కుర్చీ పైగూర్చుండి గ్లాసును పైకెత్తునంతలో నౌకరు జయరాం తలుపు తట్టినాడు.

క్షితీశు డాగ్లాసున్బల్లపై నుంచి, తలుపు తెరచినాడు. జయరా మొకకవరునిచ్చి వెడలిపోయినాడు క్షితీశుడాకవరులోని యుత్తరమును జూడ నందిట్లున్నది.

"కైలాసనాథముఖర్జీ యం. యే. యల్. యల్. బి.
సొలిసిటరు కలకత్తా.

మిస్టర్ క్షితీశచంద్రరాయ్!

చాలాజరుగు విషయమునుగూర్చి మాట్లాడవలయును. రేపు వుదయ మెనిమిది గంటలకు మీకై వేచియుండును. అతి జరుగురుగా సంభాషించవలసిన విషయము.
యిట్లు
కైలాస నాథముఖర్జీ"

ఆయుత్తరమును క్షితీశుడెన్నో పర్యాయములు చదివినాడు వెంటనే యాతడాగ్లాసులోని విషపానీయమును బారబోసి, మరునాటి యుదయమున కైలాసనాథముఖర్జీకడ కరిగి, ఆజరుగురు వ్యవహార మేదో తెలిసికొనుటకు నిశ్చయించినాడు.

హాలాహలమును ద్రాగనెంచిన క్షితీశునకా లేఖ యమృత మైనదిగదా!

అయిదవ ప్రకరణము

రెండులక్షల రూపాయలు

వకీలు కైలాసనాథముఖర్జీ ఆఫీసుగదిలో కూర్చుండి, ఏవో దస్తావేజులు శ్రద్ధగా పరిశీలించుచున్నాడు. ఆతడు క్షితీశచంద్రుని

తండ్రి వ్యవహారములనుకూడ సరిచూచెడివాడు, సుమారేబదియైదు సంవత్సరముల ప్రాయముగలవాడు. ఇంతలో నౌకరువచ్చి, విజిటింగు కార్డునిచ్చినాడు. "క్షితీశచంద్రరాయ్" పేరుచూచి, లోనికిరమ్మనుమనినాడు క్షితీశుడు లోనికివచ్చి కుర్చీపై నాసీనుడై "మిష్టర్! కైలాసనాథ్! దయయుంచి, నన్నిటకు రావించిన కారణము తెలుపకోరెద"నని నాడు వకీలిట్లనినాడు.

"నీయదృష్టము నభినందించుటకే రమ్మని కబురంపినాను. నేను చెప్పబోవునది నీకు కొంత విచారమును కల్గించినను, విశేషమైన సంతృప్తినిగూడ యీయగలదు—"

"ఏమి! అదృష్టమా? త్వరగా చెప్పుడు—"

"సోదరుడు సురేశచంద్రుడు చనిపోయినాడు. ఆతనిమరణశాసనమునుబట్టి, కిడరుపూరులోని ఆనందభవనమును, ఆతడార్జించిన రెండులక్షల రూప్యముల విలువైన ఆస్తియు నీకుచెందును—"

"మహాశయా! నిజముచెప్పుడు, నాసోదరుడు సురేశుడు మృతినొందెనా ?"

"ఇదిగో చూడు" మని యావకీలు కైలాసనాథ ముఖర్జీ "అమృతబజారు" వార్తాపత్రికనిచ్చినాడు "బౌబాబజారు బస్సుస్టాండుకడ హత్యగావింపబడినది. సురేశచంద్రరాయ్ అను ధనాఢ్యుడని ఆతని జేబులో దొరకిన కొన్ని యుత్తరములవలన బోధపడినది కొన్ని కారణములచే పోలీసువారీ విషయము నింతవఱకు గూఢముగనుంచవలసివచ్చినది"అని యందున్నది.

"ఆహత్య గావింపబడినది నాసోదరుడు సురేశుడేయని యెట్లు స్థిరపరచగలము?"

"క్షితీశా! అవియన్నియు ననవసరము. రమ్ము ఆతని ఫొటో యున్నది. నీవు గుర్తింపుము, రేపే పంచాయతీజరుగును, మనము హాజరుకావలసియున్నది."

“మహాశయా! సురేశునిచూచి అయిదాఱుసంవత్సరములైనది, ఆతనినిపుడు గుర్తింపగలనా?”

“వెఱ్ఱివాడా! ఆఱుకాదు పండ్రెండు సంవత్సరములైనను, సోదరుని గుర్తించవచ్చును, నీతండ్రివలెనే, నీసోదరుడుకూడ తన వ్యవహారములజూచుబాధ్యత సంపూర్ణముగ నాపైనుంచెను. ఆతడిటీవలనే దేశాంతరములనుండి, మహదైశ్వర్యమార్జించి వచ్చినాడు, నిన్ననన్ను కలిసికొందునని యుత్తరముకూడ వ్రాసినాడు. కాని హత్యజరిగి——”

“ఆర్యా! హత్యారహస్యము మీకేమైన దెలియునా?”

క్షితీశా! నన్నువిశేషముగ నేమియు నడుగవలదు. అడిగినను చెప్పుటకు నాకిష్టములేదు. నీయదృష్టమువలన నాతడువివాహముచేసికొనలేదు. ఆతని మరణశాసనమునను సరించి, నీవే ఆతనియాస్తికి—— ఆనందభవనమునకు——‘స్టీలా’ జమీందారుకి కర్తవు. రమ్ము మార్చుయరీకి (Mortuary) పోయి, అతని మృతకళేబరమును గుర్తించి వత్తము. నేనుకూడ తోడ్పడుదును——”

క్షితీశచంద్రుడును, వకీలు కైలాసనాథుడును శవపరీక్షకై పంపబడిన సురేశుని మృతకళేబరమున్న చోటునకుబోయి, యొక గంటకు తిరిగివచ్చి మరలకూర్చుండిరి——వకీలిట్లనినాడు——

క్షితీశా! నీకింక నేమియు సందేహములేదుగదా?”

“లేదు. ఆచెవివంకర నాకు బాగుగా జ్ఞాపకమున్నది.”

“పంచాయితీ పూర్తియైనంతనే, జమీందారీ, ఆనందభవనము ఆయాస్తి నీస్వాధీనము కాగలవు. ఋణముల తీర్చివైచి, హాయిగా కాలము గడుపుము.”

“ఇది భవానీమాత లీలావిలాసము. మీలేఖ చేరుటకుపూర్వము నేను హతాశుడనై యుంటిని.”

''మీ తండ్రివలెనే—మీ అన్నవలెనే నీవుకూడ న్యాయం దాదరాభిమానములు కలిగి మెలగుదువని విశ్వసించుచున్నాను. నేను రేపటి యుదయమున కలిసికొందుము.''

''సరే! యని క్షితీశుడు వెడలిపోయినాడు.

ఆ ఱ వ ప్ర క ర ణ ము

న ళి ని

''అదిగో! చూడు. ఆమె యెంత యందముగా—ముద్దుగా నున్నదో—స్త్రీలలో నంత సౌందర్యవతిని నే నెచ్చటను జూచియుండ లేదు.''

''కాని—ఆమెవంటి స్త్రీలు లేకుండుట సంఘమున కెంత మంచి దనుకొన్నావు? అబ్బా! అట్టియువతులు నిజముగా సంఘమునకు వేరు పురుగులవంటివారు''

'ఏమి? ఆమెను నీవెరుగుదువా?' యని క్షితీశుడడిగినాడు.

'ఆమె పరిచయమొకప్పుడు విశేషముగాగల దురదృష్ట వంతుడనే'

'ఎన్నాళ్ళనుండి, ఆమెకు నీకు పరిచయము?'

'సుమారొక పక్షమునుండి'

యీవిధముగా కాస్మాపాలిటన్ క్లబ్బులో నొకగదిలో కిటికీ దగ్గఱగా కూర్చుండి, సిగరెట్లు కాల్చుకొనుచు యిరువురు యువకులు మాట్లాడు కొనుచున్నారు. ఉదయమున నపుడెనిమిది గంటలై యుండును. క్లబ్బు హుగ్లీనదీతీరముననున్నది. ఉదయసాయంకాలము లందెందరో ఆపార్కునకువచ్చి, కాలక్షేపము చేయుచుందురు.

చిన మహేంద్రుని వాక్యములనాలకించి కెచ్చుకొని, 'ఈఅమాయికురాలి హృదయమున విషముండునా? ఈమెమోము సౌజన్యము ప్రకటించి, హృదయము దారుణవిషజ్వాలాన్వితమై యుండునని, నేను నమ్మ జాల ననుకొనినాడు.

నళిని క్షితీశుని చూచి 'చిత్రకారుడు మహేంద్రుడు మీకు పరిచితుడేనా?' అనినది.

'మేము చాలాకాలమునుండిపరిచితులమేకాదుస్నేహితులము'

'నళినీ! నీవిట నుండువను కొనలేదు' అని మహేంద్రుడు పలికినాడు.

'ఓహో! అటులనా' యని నళినియాతనిపై తీక్ష్ణములగు దృక్కులబఱపినది.

'అదుగో నాస్నేహితుడు. క్షితీశా! ఇప్పుడే అతనితో సంభా షించివచ్చెద' నని, మహేంద్రనాథుడు వెడలినాడు. అతడు వెడలి నంతనే నళిని 'అయితే క్షితీశచంద్రా! నీవును మహేంద్రుడును మిత్రులా?' యని ప్రశ్నించినది.

"అవును. అతడు చాలమంచివాడు. సహృదయుడు."

"కాని నాకు తెలిసినంత సవిస్తరముగా అతని వృత్తాంతము నీకు దెలియదు."

"నళినీ! అతనితోడిమైత్రికి నీకభ్యంతరమేమి?"

"క్షితీశా! నన్ను ప్రేమించుచున్నానని నిన్న నాతో చెప్ప లేదా?"

"అవును. మనసార నిన్ను ప్రేమించుచున్నాను కనుకనే అట్లు చెప్పినాను."

"సరే. అట్లయిన నామాటవినుము నీతో నేను జెప్పినట్లుగా నాకు చాలమంది విరోధులు కలరు. అట్టివారిలో నీమహేంద్రనాథుడు

కూడ చేరును. మనము పరస్పర ప్రణయపాశబద్ధులమని తెలిసినంత నే అతడు నాపైనీకుగల సదభిప్రాయమును జెడగొట్టుటకు యథాశక్తిని ప్రయత్నించును.''

''నళినీ! అతనిస్వభావము నాకు పూర్తిగా తెలియును. నిన్ను గుఱించి, అతడు పీసమైన చెడ్డగా చెప్పడు.''

''అతనిని విశ్వసింపవలదు. ఒక్కవిషయమై వాగ్దానము చేయుము.''

''ఏవిషయమైనను వాగ్దానము చేయుదును. చెప్పుము.''

''క్షితీశా! నాకు వ్యతిరేకముగ మహేంద్రు డేమి చెప్పినను విశ్వసింపనని వాగ్దానముచేయుము.''

ఆమె ప్రేమరసప్రపూర్ణములగుదృక్కుల నతనిపైసారించినది.

''నళినీ! నామాటపై విశ్వాసముంచుము. నిన్ను గుఱించి, యెవరేమి చెప్పినను నమ్మను.''

''క్షితీశా! నేను విద్యావతినై, అవివాహితనై యుండుటచే ననేకులకు నేనయిష్టురాల నైనాను. నన్నుగూర్చి, కింవదంతులు వ్యాపింప జేయుటయే కొందరికి వృత్తిగా నున్నది.''

''నళినీ! నిన్ను మనసార ప్రేమింతును. ఇంక భయమేల?''

క్షితీశు డిట్లుపలికి, ఎంతోముద్దుగొలుపు నామె కోమలకర పల్లవమును ముద్దిడుకొనినాడు. నళిని యవాచ్యానంద పరవశయైనది. ''నళినీ! నిన్ను మనసార ప్రేమింతు''నన్న క్షితీశుని పలుకు లామె హృదయకుహరమున ప్రతిధ్వనింపసాగినవి. నదీతరంగముల మంజుల నిస్వన మా ప్రేమపాశబద్ధుల కర్ణములందు వినబడుచున్నది. పార్కులోని జనము ఒక్కొక్కరే వెడలిపోయినారు. నళినీ క్షితీశు లట్లే కూర్చుండిపోయినారు.

ఏడవ ప్రకరణము
ప్రమాణము

ఆమరునాటి సాయంకాలము అల్ఫ్రెడ్ థియేటరులో గొప్ప డ్యాన్సింగు జరుగునని ప్రకటింపబడినది. చైనా దేశమునుండి ప్రసిద్ధ నర్తకి వచ్చినందున, హాలు అయిదుగంటలు కాకుండగనే ప్రేక్షక జనముతో క్రిక్కిరిసిపోయినది. క్షితీశచంద్రుడు కొందరు మిత్రుల నతి జరుగురుగా కలిసికొని, మాట్లాడుటకై, అలీపూరు వెళ్ళినాడు. ఉన్నపని ముగించుకొని, చిత్రకారుడు మహేంద్రనాథుడు ఆనాట్యము చూచుటకై అల్ఫ్రెడ్ థియేటరుకు బోయినాడు.

మహేంద్రుడు హాలులో ప్రవేశించగనే. అతనిదృష్టి నాకర్షించినది నళిని. ఆమెగేటుదగ్గరగా కూర్చుండి, ద్వారమువైపు పదింబదిగ నెవరిరాకకో వేచియున్నట్లు చూడసాగినది. ఆమెప్రక్క నొకకుర్చీ రిజర్వుచేయబడియున్నది. అతడామెకు సమీపించి, "నళినీ! గుడ్ యీవెనింగ్" అని యామెప్రక్కకుర్చీలో గూర్చుండినాడు. నళిని యలంకరణ మత్యంతానంద సంధాయకముగ—నతిమనోహరముగ నున్నది.

ఆమె "మహేంద్రా! నీమిత్రుడేడీ?" అన్నది.

"ఏదోపనిమీద నత డాలీపూరు వెళ్ళినాడు"

"అతడెప్పుడు తిరిగివచ్చును"

"నాతో చెప్పలేదు. నీసౌందర్యముగాంచి, విమోహితుడై యుండిన క్షితీశుడాట్టేసేపు నిన్నువిడిచి యుండజాలడు. అతనిని ముగ్ధని చేయజాలిన నీచాతుర్యము నిక్కముగా ప్రశంసాపాత్రమైనది."

నళిని మహేంద్రునివంక రూక్షవీక్షణములబఱపి "ఏమి మహేంద్రా! నన్నుగురించి, క్షితీశునితో వ్యతిరేకముగ చెప్పియుందువా?" అని కర్కశస్వరమున నడిగినది.

"చెప్పియున్నను, పూనినను, ఏలనింతలో నవ్విధమున నుద్రేకముతో సంభాషింతువు? సీట్లు రిజర్వుచేయబడినవేగదా! ఆవలకొక సారిరమ్ము మాట్లాడుదము. మనసంభాషణ వీరు విననేల!" యని ప్రశ్నించినాడు.

ఆమె యాతని ననుసరించినది. ఇరువురును థియేటరులో నొక మూలనున్న వెయిటింగురూములోనికి వెళ్ళి, కుర్చీలపై నాసీనులైనారు.

"నళినీ! ఇప్పుడు నీమనస్సులోనున్నది తెలుపు" మని చిత్రకారుడు మహేంద్రు డడిగినాడు.

"మహేంద్రా! వినుము మనము తెలివితేటలలో—సాహసములో నొకరికొకరము తీసిపోవువారము కాము. నాజీవితాకాశములో కొన్ని నీలిమేఘములు లేకపోలేదు. నాచర్యలను క్షితీశున కెఱిగించినచో నేను నానిర్దోషిత్వమును ఋజువుచేసికొనుటలో శ్రమపడనక్కరలేదు సరిగదా, నాకు తెలిసిన నీవృత్తాంతము నిన్నగాథములో త్రోసివేయునని మఱచితివి కాబోలు."

"అట్లయిన నన్ను బెదరింతువా? నారహస్యముల క్షితీశునకు తెలుపుపక్షమున నీకుతప్పక యుపకారము సేయుదును. "ఇంతవఱకు నీప్రేమ విషవాహిని" యని యతనికి తెలియదు. అతడును నేనును చిరకాలమునుండి యాంతరంగిక మిత్రులము. నీమాయాజాలములో నతడుపడిపోకుండ చూచుట నావిధ్యుక్తధర్మము."

"మహేంద్రా! అతనిని రక్షింప బద్ధకంకణుడవయ్యెదవా? నీరహస్యము తెలిసినపిమ్మటకూడ నతడు నిస్స్నేహము నంగీకరించుననియే భ్రమించుచున్నావా?"

"నాకుభయము లేదు. నీగౌరవప్రతిష్ఠల కాపాడుకొనుటకై నీనోటినుండి నారహస్యము వెలువడదను ధైర్యము నాకు కలదు."

"మహేంద్రా! క్షితీశుడు నన్ను గాఢముగ ప్రేమించినాడు."

"ప్రేమించినాడా? అతని ప్రేమప్రవాహము పూర్తిగ ప్రవహించకుండ నరికట్టెదను లే."

"ఎట్లు?"

"ఆయుపాయము నాకు తెలియును. రంగూనులో పగోడా వీధిలో హరికృష్ణభవనరహస్య—

"ఆగి వినుము. మనముయిరువురము ప్రవర్తనలో కళంకములు కలవారమే. మోసగించుటలో నసత్యమాడుటలో నిరువురము నగ్రగణ్యులమే. నారహస్యమొకింత యాతని చెవియందూదితి వేని, యెంతకయినను వెనుదీయక నీయుదంతముచూచెదను. ప్రపంచ మంతకు నీరహస్యము వెల్లడింతును. క్షితీశుడు నాప్రియుడు నేనాతనిని వివాహము చేసుకొందును."

"నళినీ! అతనికి నీయుదంతము తెలుపుచో"

"అనుభవింతువు. నేనుమాత్రమతనిదృష్టిలో పూర్వపునళినినే యయియుందును. మహేంద్రా! ఒకరిగౌరవము కాపాడుకొనుట కొకరము మననోళ్ళు కట్టివేయుట శ్రేయస్కరము. నారహస్యమాతనికి చెప్పుటవలన నీకులాభముండదు. సరిగదా; నీసత్వరవినాశమునకు హేతుభూతమగును. కనుక మనమొక యొడంబడిక చేసుకొందము. రహస్యముల నెవ్వరము తెలుపరాదు"

"నామిత్రుని వినాశమునకు సమ్మతించి యీరహస్యముల నట్లే యుంచుమందువా?"

"నాస్నేహితునికి నేనేమియు నపకృతిసలుపను."

"నళినీ! అతని కేయపాయము జరుగదుగదా?"

"నాకట్టి బోధపడుటలేదు సరిగాచెప్పుము."

"కొంతమందిమనుజు లప్పుడప్పుడు ఆకస్మికముగా మృతినొందుచుందురు. ఏమో; అతనికి దారుణమైనవిపత్తు ఘటిల్లునను భీతి

నాచిత్తమున నుత్పన్నమైనది. అతనితో నీసంగతి సవిస్తరముగా చెప్పెదను. తదనంతరమతడే కర్తవ్యము నిర్ణయింపగలడు.''

"చెప్పెదనని బెదరింతువా మహేంద్రా! అట్లయిన నీప్రబతుకునుగూర్చి యోచించుకొనుము. ఒక్కత్రుటిలో నధఃపతితుడవై పోవుదువు. నారహస్యము కాపాడుదునని వాగ్దానము చేయుము. లేదా తెల్లవారుసరికి నిన్ను పోలీసుల వశమొనరింతును. కారాగృహాజీవనము నీకానందము గలిగించునేమో—'' నళినిమోము క్రోధముచే నెఱ్ఱబారినది.

" అతని కపకార—''

"అనవసరము. రహస్య సంరక్షణమో—కఠిన కారాగారావాసమో—రెండే నీకు తెరువులు'' అని నళిని కఠినముగపలికి, అతని వంకచూచినది. ఏలకోనళినికి క్షితీశునిపై నకారణ వ్యామోహముదయించినది. మహేంద్రుడు తనవృత్తాంతము తెలుపుచో, నతడు వెంటనే తన్ను తిరస్కరించునని యామెయెఱుంగును. అంతవఱకు నామెకు పథముల గుర్ఱిలినమాట వాస్తవమే కాని, క్షితీశునియెడ నామెకు జనించిన మోహామగ్గల మగుటచే—నతనిని పరిణయమై, సుఖముగ జీవించుట కాశించినది. తనప్రణయమును—తనమనోరథమును తలంచుచో మహేంద్రుడు భగ్నమొనరింప గలడని యామెకు తెలియును. కనుకనే యాతనినోరు నెట్లయిన కట్టుట కామె సంకల్పించు కొనినది. నళిని "ఏమి మహేంద్రా! నీవేమినిర్ధరింతు?'' వని యడిగినది.

"ఒకపద్ధతిమీద నీరహస్యమును కాపాడుట కంగీకరింతును.''

"ఏమది ?''

"క్షితీశుని కేవిధమయిన యుపాయమును కలుగకుండ జేయుదునని బాస చేసినచో—''

"మహేంద్రా! క్షితీశున కేయపకృతియు జరుగదు. నేనాతనిని త్రికరణశుద్ధిగా ప్రేమించుచున్నానను మాట మరచితివా?"

"సరే. అతనితో నాప్పత్తా తనెన్నడును చెప్పనని, యాతడు ప్రమాణముచేసినాడు.

"ఆమాటపై నిలిచియుండుము. మనమిద్దరమును స్నేహపాశ బద్ధులమై, యొకరి మర్మముల నొకరము కాపాడుకొనినచో—నిద్ద రము నధఃపతితుల మగుదుము. నీప్రమాణమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించితివా—విశేషముగా పరితపింపగలవు సుమా."

ఎనిమిదవ ప్రకరణము

గదిలోని యుత్తరములు

కిడరుపూరులోని 'ఆనందభవనము' మనోజ్ఞమైన యుపవన మధ్యమున నున్నది. ఆ యుద్యానవనమున నెన్నోరకముల పుష్ప జాతులు కలవు. ఆభవనమెంతో రమణీయమైనది. కుడ్యములపై చిత్రకారులు రచించిన చిత్తరువులు చూపరిదృష్టి నాకర్షింపగలవు. కిడరుపూరులో 'నానందభవనము' నిజముగా సౌందర్యనిలయమని యెల్లరు పలుకుచుందురు. భవనములో కొంతభాగము మరమ్మతు చేయించుటకును, తన యాస్తిని గూర్చిన వ్యవహారముల కైతుల తోను తదితర మిత్రులతోను మాట్లాడుటకును, క్షితీశచంద్రుడు వారమురోజులనుండి కిడరుపూరులోనే మకాము చేసినాడు.

క్షితీశుడు కిడరుపూరులోనున్నను, అతని చిత్తముమాత్రము సౌందర్యమయి నళిని వంకనే పరుగెత్తుచున్నది. ఆమెను చూచుటకై యతని హృదయ మూరాటపడసాగినది. మరునాటి మధ్యాహ్నము

తన ప్రేయసి నళిని దివ్యసుందర వదనాలోకనార్థము కలకత్తాకు పోవలెనని యాతడు నిశ్చయించుకొనినాడు.

కాలక్షేపమునిమిత్తమై, యతడు గదిలో కూర్చుండి సిగరెట్ కాల్చుచు బీరువాలోనున్న యుత్తరములకట్టలవిప్పి, ముఖ్యములైన లేఖ లేమైన యుండునేమోయని చదువసాగినాడు. ముఖ్యవిషయము లేమియు లేనియుత్తరములను దనయున్న తగులబెట్టక మేల బీరువాలో నలంకారముగ నుంచినాడాయని సంశయించినాడు. 'ఇంక నీగదిలో చూడవలసిన దేమికలదా?' యను భావమతనిహృదయాంబరమున విద్యుల్లతవలె మెరసినది. ఆతనిదృష్టి నాకస్మికముగా కుడ్యముపై నున్న యొక చిత్తరు నాకర్షించినది. క్షితీశుడు వెంటనే లేచి, యా ప్రతిమ నీవలకు దీసిచూచినాడు. ఆశ్చర్యము! ఆఫొటో నళినిది.

నళిని చిత్తరువు తనయన్న సురేశుని వశమున నెందుల కున్నదా యను సంశయమతని చిత్తమున నుదయించినది. నళిని సురేశుని ప్రేమించినదా? అతడు వెంటనే బీరువాను సమీపించి యెర్రని టేపుతో చుట్టబడిన యుత్తరములకవడను తీసినాడు. ఆకవ రులో మూడుత్తరములున్నవి. క్షితీశు డొకలేఖనుదీసి చూచినాడు; దస్తూరి నళినిదే. క్షితీశుని హృదయమున నేదో చెప్పరానిబాధ బయలుదేరినది. ఆయుత్తరములో రెండేవాక్యము లున్నవి.

"డియర్ సురేశబాబు! రాత్రి ఏడుగంటలకు డాల్హౌసీస్క్వేరు లోని 'క్లైలాన్ విలాస్ రెస్టరెంటు'లో కలిసికొనగోరెదను. "న"

క్షితీశునివదనమండలమును విషాదమేఘము లాక్రమించుకొని నవి. రెండవయుత్తర మతని చిత్తమును మఱింత కలవరపరచినది. ఆయుత్తరము రంగూనునుండి వ్రాయబడినది. అం దిట్లున్నది—

రేపు మధ్యాహ్నము రెండుగంటలలోపుగా నన్ను నీవు కలిసి కొనినయెడల, నీవు నాతో సరియైనపద్ధతిలో రాజీచేసికొనుట కంగీక

రించుట కిష్టములేదని భావించును. నీతో వానోపవాదముల నొనర్చు టకు నాకు నంతయినవ్యవధి లేదు. రేపురాత్రియైనను, నేను రంగూను విడిచి పోవలయును. అప్పుడైనను యీవృత్తాంత మెల్లరకును దెలియక మానదు. నీవు రేపురానిచో—విరోధివని నిశ్చయించుకొందు ను. నేను దురదృష్టవతినైన— నేనొక్కర్తనే యనుభవింతునని భ్రమింపకుము. ఈలేఖ యందిన వెంటనే—నేను వెడలిపోవునుపోవున నన్ను గలిసికొని విషయము లామూలాగ్రముచర్చించుటకు నీకు శ్రేయ స్కరము. "న"

నళినీ సురేశులమధ్య నేదోనిగూఢరహస్యముండి తీరవలయును అదియేదో తెలిసికొనుటెట్లు? వీరిద్దరు నేదో యాపదలో చిక్కుకొని యుందురని యీ లేఖలోని విషయములవలన దెల్లమగుచున్నది."

క్షితీశు డవ్విధమున తలంచుచుండగా చిత్రకారుడు మహేం ద్రనాధు డామెనుగూర్చి క్లబ్బులో హెచ్చరించిన వాక్యములు జ్ఞప్తికి వచ్చినవి. ఆతని మెదడు పనిచేయమానినది. మూడవలేఖ నతడు విప్పి చదువసాగినాడు. ఆయుత్తరము చుట్టును కాల్చివేయ బడియున్నది. కాని ముక్కలలో నిట్లున్నది.

"మన అగ్రిమెంటు.........చనిపోయి................ నేని.........కలకత్తాలో కలిసికొందును,............జూను 13 వ తేదీ......సొమ్మువిషయమై...రం..........పగోడావీధి......... హరికృష్ణభవన............నిరూపకునకు సాధ్యము కాదు"......

ఆలేఖ నత డెన్నో సార్లుచదివినాడు. కాని ఆకొలదిమాటల వలన నతని కేమియు బోధపడలేదు. ఏదో సొమ్మునిచ్చు విషయమై యెవరో వాగ్దానము చేసియుందురని, చనిపోవు విషయ మెవరిమృతిని గూర్చియో యైయుండునని, యూహించినాడు. ఆలేఖలను, నళిని ఫోటోను తనకోటుజేబున నుంచికొని మిగిలినవాని నన్నిటిని భస్మీ

ఘాత మొనరింప సేవకుని కాజ్ఞాపించినాడు. నళినియు తనసోదరుడు సురేశుడును సుపరిచితులేయని శ్రీశు డాలేఖలవలన గ్రహించినాడు నళిని సురేశు డనిన భయపడుచుండెననికూడ యాయుత్తరములలోని విషయములు సూచించుచుండెను. ఎట్లయినను నళినియుదంతము సాంతముగ నెరుంగవలెనని యాతడు సంకల్పించుకొనినాడు.

తొమ్మిదవ ప్రకరణము

రహస్యాలోచనము.

ధూళిధూసరితములైన గోడలతోనున్న ఆగదిలో చినిగిపోయిన తివాచీ. నాలుగుకుర్చీలు వున్నవి. ఆగదిలో నిరువురు మాట్లాడుచున్నారు. వారిదుస్తులుకూడ—ఆగదిగోడలవలెనే—క్రిందపరచబడిన తివాచీవలెనే చినిగి మాసిపోయియున్నవి. కలకత్తాలో చౌరంఘీలో మదన్ థియేటర్సు ప్రక్కనున్న ద్వారకనాథ్ లేన్‌లో కొంతదూరము పోయి యచటినుండి కుడివైపునకు మరలినచో 'సీజయరాం బిల్డింగు' కన్పించును. ఆసౌధము నిజముగా నికృష్టులనాటిదై యుండును. ఆమేడ పైయంతస్తులోని గదిలో మనమిత్రులు సంభాషించుచున్నారు. ఆసందులో నివసించునది 'సెకండుహ్యాండుసరుకు' అని చెప్పవచ్చును. ఆచిన్నసందులో త్రాగుబోతుల దాహముతీర్పు వైను షాపులు రెండుకలవు. ఆయిరువురును ఒకరికొక రెదురుగా కూర్చుండి సిగరెట్లు కాల్చుకొనుచు ఎవరిరాకకో వేచియున్నారు.

అందులో నొక డిట్లనినాడు—

'విలాసబాబూ! మనమిచట కూర్చుండి కాలము వ్యర్థపుచ్చరాదు. త్వరితముగా కార్యసాఫల్యమునకై యత్నించవలెను.'

విలాసబాబు 'శశిపాదబెనర్జీ! మనము కొంతకాలమైన నిచటనే యుండుట శ్రేయస్కరమని నాతలం' పనినాడు.

విలాసబాబు సుందరుడు పొడవరి. అతడు 'మన మిచ్చట కూర్చుండియున్నచో మనకున్న యవకాశము కొంచెము జాఱిపోవును గదా' యనినాడు.

'రెండునెలలపాటు మనము తటస్థముగ నుండుటయే శ్రేయస్కరము. పరిస్థితులు మన కనుకూలముగ నుండుటకు కొంతకాలము పట్టును. ఈలోపుగా తొందరపడుటవలన ప్రమాదము సంభవింపగలదు.'

అవునుకాని విలాసబాబూ! ఆకార్యభార మంతయు నాకు వదలుము. మనమేల సఫలీకృతమనోరథులము కాజాలము? కొంచెము చాకచక్యమున్న చాలును. మనపని ముగిసినపిదప నీదేశమునుండి వెడలిపోవుదము.'

'మనమిచ్చటినుండి ఏదేశాంతరమునకో రేపే బయలుదేరినను నాకు విచారము కలుగదు.'

'విలాసబాబూ! అదేమి? చిత్రముగా మాట్లాడుచున్నావు? కార్యము ఫలోన్ముఖమునకు వచ్చిన సమయమున—నిందుండి విరమించుట తగునా?'

శశిపాదబెనర్జీ 'అదిగో! అన్నకైమునకు సరిగా నళిని వచ్చిన' దనినాడు.

నళిని లోనికివచ్చి ఒకకుర్చీపై గూర్చుండినది. 'ఏమివిశేషము' లని యువకుడైన విలాసబాబు నుద్దేశించి ప్రశ్నించినది. శశిపాద బెనర్జి 'నళినీ! చనిపోవుచున్నాము. చేతిలో నెర్రని యేగాణీయైన లేదు' అనినాడు—నళిని యిట్లనినది.

'శశిపాదా! నాకడ నేదో యున్నదనుకొను చున్నావేమో నేను కూడ చాల యిబ్బందిపడుచున్నాను. ఎట్లయిన నాకిపుడు వేయిరూప్యములవసరము. లేనిచో కార్యము సఫలము కానేరదు. రోజు కథమయిదారురూపాయలు ఖర్చుపెట్టనిదే—ప్రపంచము నేను భాగ్యశాలి నని విశ్వసింపదు' విలాసబాబనినాడు—

'నళినీ! అట్లయిన మాగతియేమి?'

''విలాసబాబూ! గత అయిదువత్సరములనుండి యెట్లుగడపుకొనుచున్నారో అట్లే మరికొంతకాలము గడపుకొనుడు. ఎట్లయిన మీరు వేయిరూపాయలను తెచ్చి యీయనిచో కార్యము సంపూర్ణముగా నాశనమైపోవును.''

''నళినీ! డబ్బులేక మాడిపోవుచున్న యీరోజులలో వేయి రూపాయలు సేకరించుటె''ట్లని శశిపాదబెనర్జీ యడిగినాడు—

''ఎట్లు సంపాదింతువో నాకు తెలియదు. ధనము రేపుసాయంకాలమునకు నాకందవలెను.''

''అయిదువందలు చాలదా?''

''చాలదు. అయితే సత్యానందస్వామి కనబడుచున్నాడా?''

''నళినీ! అతనిమాటయే నాకిపుడు స్ఫురించినది. మఠములో నతనిని కలిసికొందునా?'' యని శశిపాదు డడుగ నామె 'వల' దనినది.

''అట్లయిన రేపు కలిసికొనుమని యొకకార్డు వ్రాయుదును. నళినీ! మనస్సు విస్కీపై పోవుచున్నది. నీకడ నేమియులేదా?''

నళిని పర్సులోనిచిల్లర బల్లపై దిమ్మరించినది. నాలుగురూపాయల పంద్రెండణాలున్నవి. శశిపాదు డాచిల్లర కిక్కురుమనకుండ జేబునందిడుకొని 'క్రిందకు రండు. ముప్పూటము నారగింతమని నాడు

ఆతడే మరల "విలాసబాబును మాయముచేసినచో కొంతధనము సుళువుగా సంపాదింపగల" మనినాడు.

నళిని, "జాగరూకతగలిగి మెలగనిచో విలాసబాబు చాల గొప్ప చిక్కులో నిఱుకుకొనునుసుమా" అని యాతని బుగ్గపై నవ్వుచు నొకచిన్న దెబ్బకొట్టినది.

"తెలివితక్కువగ ప్రవర్తించుటకు మేమంతబుద్ధిహీనులమా!" యని విలాసబా బానందాంబుధిమగ్నుఁడై, నళినివి లేవదీసినాడు. ముగ్గురును హాలులోనికిపోయి నొకరుచే విస్కీబుడ్డి తెప్పించుకొని త్రాగి వెడలిపోయినారు.

పదియవ ప్రకరణము

ప్రేమ ప్రమాణము

ఒకనెల గడచినది—

మిషనురోలోని 12 వ నెంబరు సౌధమున నళిని తనగదిలో సోఫాపైకూర్చుండి, యింగ్లీషు నవలను చదువుచున్నది. నిజముగా నామె చేతిలోపుస్తకమున్నను, నామెచిత్త మాలోచనాయత్తమై యున్నది. ఆమె యానాడత్యంత మనోహరముగ నలంకరించుకొనినది ఆమె ఒకదీర్ఘనిశ్వాసమువిచి "ఆతడువచ్చునా?" అనినది. ఇంతలో పరిచారికవచ్చి "అమ్మా! క్షితీశచంద్రరాయ్ వచ్చినా" రనినది.

"లోనికి రమ్మనుము"

క్షితీశుడు లోనికివచ్చి "నళినీ! అనుకొనినంత త్వరగా రాక, ఆలసించినందులకు మన్నింపగోరెదను. కారులో కొంతదూరము పోయివత్తమా?" అనినాడు.

"నన్ను క్షమించవలెను. నాశరీర మస్వస్థముగనున్నది"

"నళినీ! బజారులోనికిపోయి, యాస్ప్రిన్ బిళ్ళలుకొందము. లేదేని మందుతీసికొనవచ్చును"

"వలదు—కాని మహేంద్రుడు నిన్నుతఱచుగా కలిసికొను చున్నాడా?"

"ఆహా! మాయిరువురిమైత్రి ప్రగాఢమైనదిగదా!"

"అతడు నీప్రాణస్నేహితుడు. అదేచాల విచారకరమైన విష యము అతడు రంగూనులో విద్యార్థిగా నున్నపుడు నీకు స్నేహితుడు కాడనుకొందును"

"నళినీ! నేనతని నపు డెరుగను. అతడుచేసిన యపరాధ మేమి?"

"అపరాధమా? క్షితీశా! అతనియపరాధమునుగూర్చి నీకెవరు చెప్పినారు?" రని తొట్రుపడుచు నడిగినది.

ఆమె యాశ్చర్యావేశములగాంచి, క్షితీశుడు దిగ్భ్రాంతుడయి నాడు. "నీవుచెప్పినదానికంటె, మహేంద్రునిగూర్చి నాకేమి తెలి యదు" అనిన క్షితీశునకు రంగూనుమాట జ్ఞప్తికిరాగానే, తనయన్న సురేశుని గదిలోనియు త్తరమును—ఆఫొటో స్ఫురణకువచ్చినవి. మహేంద్రుని ప్రశంసతెచ్చిన నళిని నేత్రములవంక తీక్ష్ణముగ జూచుచు క్షితీశు డిట్లుప్రశ్నించినాడు—

"నళినీ! నీవు నాసోదరు నెఱుగుదువా?"

"నాసోదరుడు సురేశచంద్రు డీమధ్యనే హత్యగావింపబడిన విషయము నీకు తెలిసియుండునని యూహింతును."

"ఏమీ! సురేశచంద్రుడు—మీయన్న హత్యగావింపబడి నాడా? అతడు జ్వరపీడితుడై మృతినొందినాడనివింటిని."

"అయితే నీవాతని నెరుగుదువా?"

"ఎరుగను—ఎప్పుడు నితనిని కలిసికొనలేదు—"

"ఏమీ కేతమే—ఆతనికి నీకును పరిచయములేదనుట నాకాశ్చర్యముకలిగించుచున్నది."

"ఆశ్చర్యమా? ఆతడు నేను పరిచితులమనుభావము నీహృదయమున నెట్లు జనించినది."

"నళినీ! కారణమున్నది. ప్రబలమైనది కాదనుకొనుము—కాని నీ కాయాత్రమేల?"

"క్షితీశా! ఆత్రము కాదు—స్త్రీజన సహజమైన కుతూహలము."

'నాకును అట్టి కౌతుకమే. అతని నెచటనైన కలిసికొంటివా?'

'లేదు. ఎన్నడు నతనిజూచి యుండలేదని చెప్పితినిగాదా?'

'ఆతని ప్రేమించియుందువా నళినీ.'

'ఆతనిగూర్చి నాపై నపోహపడుచుంటివా ? క్షితీశా ! నేడిట్లు విరుద్ధముగ సంభాషించుచున్నావేమి? నీహృదయము మత్సరగ్రస్తమైనదా?'

'నళినీ! నిన్ను నేను గాఢముగ ప్రేమించియున్నందున, నిన్ను గూర్చి యేమివిన్నను, నాహృదయము దురంత విషాదానల తప్తమగుచున్నది.'

'క్షితీశా! క్షితీశా! నన్ను యెల్లప్పుడును ప్రేమింతువుగదా!' యని నళిని లేచి, ఆవేశముతో నతని యొడిలోగూర్చుండి, శిరము నతని భుజముపైనుంచి, వెక్కి వెక్కి యేడ్చుచు క్షితీశా! నాహృదయమున మరొకరికి స్థానములేదు. నిన్ను ప్రేమించినంత గాఢముగా నెవ్వరిని ప్రేమించలే'దని యామె యతనిని గాఢాలింగన మొనరించుకొనినది. తన హృదయమునకు నళిన తన గుండియల నదిమి, కౌగలించుకొనినను, ఆమె విశాలలోచనములు ప్రణయామృతము వర్షించు

చున్నను, ఆమె స్వరము గాద్గద్యము వహించినను, క్షితీశుని హృద యావేదన మించుకైన యుపశమింపలేదు. ఏమీ చెప్పరాని బాధ— ఆమె జీవితమును ఆమె ప్రవర్తనమును గూర్చిన నిగూఢ రహస్యము నెఱుంగవలెనను నాందోళన మతని సౌఖ్యమును నాశమొనర్చినది. ఆతని యాశాలతిక నాయనుమానపిశాచము త్రుంచివేసినది. అయి నను తన హృదయమున నామె చిత్రము గాఢముగా ముద్రితమైన దని—ఆమెతోడి వియోగము కేవల మసంభవమని యత డెఱుంగును. తను యిరువురిచిత్తములు నేకీభవించిన వని యతనికి తెలియును.

నళిని 'క్షితీశా! నాహృదయమున నేదో యారాటముదయించి నది. ఇంక వెళ్ళిపొమ్ము. ఒక్కర్తుక నేయుండ నభిలషింతును' అని యతనిని ముద్దిడుకొనినది.

'నళినీ! నేనట్లు విరసముగ మాట్లాడినందులకు క్షమింప గోరెదను.'

'క్షితీశా! నిజము చెప్పుము. నన్ను వివాహముచేసికొందువా?'

'తప్పక నీవుతక్క తదన్యులు నాప్రేమకు పాత్రముకాజాలరు.'

'నా మనస్సిపుడు సంతుష్టి నొందినది.'

క్షితీశుడు వెడలిపోయినాడు. నళిని 'నాయెడల నాకే యస హ్యము కలుగుచున్నది. ఇదంతయు భయావహముగ నున్నది ఏమో నేను కేవల మశక్తురాలనై పోయినా'ననినది.

పదునొకండవ ప్రకరణము

నాల్గవ ప్రయాణీకుడు

'మనపని చాలమట్టుకు పూర్తియైనదని తలంతును.'

'అవును.'

'అంతయు సిద్ధముగ నున్నదా?'

'ఉన్నది.'

పై విధమున ద్వారకనాథ్ లేన్ లోని జయరాం బిల్డింగ్సులో నొకగదిలో కూర్చుండి యిరువురు మాట్లాడుకొనుచున్నారు. అట్లు ఏకాంతముగ సంభాషించు వారిలో నొకడు శశిపాదబెనర్జి. మరొకరు సత్యానందస్వామి కాషాయాంబరముల దాల్చియున్నాడు. వారికెదురుగా విలాసబాబు, నతనిప్రక్క సుమారు ముప్పదివత్సరముల ప్రాయముగల జగన్మోహనచటర్జి కూర్చుండినాడు. అనలువురును విస్కీత్రాగి యున్నను, కొంచెము హెచ్చుగా మోతాదు సేవించుట వలన జగన్మోహనచటర్జి యిటునటు తూలుచున్నాడు. శశిపాదబెనర్జి సత్యానందస్వామితో నిట్లనినాడు.

"మనముచేయనున్న యీసాహసకృత్యము నెవ్వరును యెరుగజాలరు."

"కాని నాకు క్షితీశచంద్రుడనిన భీతికలుగుచున్నది. అతనికి చాలవఱకు తెలియును."

"స్వామీ! క్షితీశుడేమియు చేయజాలడు. నళిని ప్రేమాజాలములో నతడు చిక్కుకొనినాడు. ఒక్కమహేంద్రునకే భయపడవలసిన వారము. అతనినోరుకూడ నళిని బంధించినది.

"అట్లయిన నీకార్యములో నాతలదూర్చినందులకు నాకు కల్గులాభమేమి?"

"వేయిరూపాయలు—"

"చాలదు. రెండువేలైన కావలయును."

"వీలులేదు. వేయిని మించి, కాసియైన నీకీయబడదు."

"నేను నీపనిచేయ నిరాకరించినచో—"

"నీభవిష్యత్తునుగూర్చి యోచించుకొనుము. నళిని ఒక్కమాటాడినచో నీబ్రతుకేమగునో యాలోచించుకొనుము."

"సరే అట్లయిన నాక్షేమము కొరకు నీవు చెప్పినట్లు చేయుదును."

ఇట్లని, స్వామిజీ "విలాస్ బాబూ! మనము బయలు దేర వలసిన సమయమైనది, ఆలసించినచో నెనిమిదిగంటలకు సీల్దా చేరజాల" మనినాడు.

నలువురును వీధిలోనికివచ్చి, కారునెక్కి స్టేషనుకుబోయినారు దారిలో జగన్మోహనఘటర్జీ మైకముహెచ్చుకాగా, స్మృతిహీనుడై పడియున్నాడు. స్టేషను చేరగనే విలాసబాబు ఘటర్జీని లేపినాడు. శశిపాదబెనర్జీ సీల్దాకు టిక్కెట్లుతీసినాడు. నలువురును రైలెక్కినారు. రైలులో విలాసబాబు "దాహముగానున్న" దనగా బెనర్జీ తనకడ నున్న సూట్ కేసునుండి యొకబ్రాందీబుడ్డి తీసి, రహస్యముగా దాని లో నొకపొట్లములోని మందునుంచి, యిచ్చినాడు. విలాసబాబు ఘటర్జీ వంకచూచి "జగన్మోహన్! ఈబుడ్డినంతయు త్రాగినచో 10 రూపాయ లిచ్చెదను. లేదా నేనుత్రాగుదును. మీలోనెవరైన పందెమిడగలరా!" అనినాడు.

జగన్మోహనఘటర్జీ తానాపందెమును గెలుతునని, సూసీసా లోని పానీయమును బూర్తిగత్రాగివైచి, "అబ్బా! విషమువలె నున్నది. మీరందఱునుకలిసి, ఏదోకలిపిన బ్రాందీనిచ్చినా" రనుచు తూలిపడిపోయినాడు. అతనిజేబులోని కాగితములు తొలగింపబడినవి. మరికొన్ని కాగితముల నాతనిజేబులో విలాసబాబుంచినాడు.

రైలు సీల్దాస్టేషనులో నాగగనే, కంపార్టుమెంటునుండి ముగ్గురు మాత్రమే ప్లాటుఫారముపై దిగినారు. ఒకరినొకరెరుగనట్లు వారు స్టేషనునుండి వెడలిపోయినారు. సత్యానందస్వామియును, శశిపాద బెనర్జియును నడచి, యూరిలోనికి బోయినారు.

శశిపాదబెనర్జీ బండినెక్కి, వెడలిపోయినాడు. స్వామిజీ యూరి లోనికినడచి పోయినాడు. విలాసబాబు ఆవలకుబోయి, సమీపమున నున్న కాఫీహోటలులో నొకకప్పు 'చా' త్రాగి, మరలస్టేషనుకు

వచ్చి కలకత్తాకుబోవు రైలురాగానే, టిక్కెట్టుకొని, యందెక్కినాడు. వెనువెంటనే రైలు కదలినది.

కలకత్తా రహస్యములజాపితాలో మరొక క్రొత్తరహస్యము చేర్చబడినది.

పంద్రెండవ ప్రకరణము

అసహ్యకరమైన దొంగపని

వకీలు కైలాసనాధముఖర్జీ తనఆఫీసుగదిలో కూర్చుండి బల్లపై నున్న కాగితముల పరిశీలించుచుండగా నౌకరువచ్చి యేదోకార్డు నిచ్చినాడు.

"అసహ్యకరమైనపని — దొంగపని — కాని దస్తావేజులో సాక్షుల సంతకములు—అన్నియు సరిగానున్నవి. కావున నిందులకు వ్యతిరేకముగా జరుగునని భీతిల నవసరములేదు."

ఇట్లు తలపోసి, వకీలు నౌకరునుజూచి, రమ్మనుమనినాడు. శశి పాదబెనర్జి లోనికివచ్చి కుర్చీలోగూర్చుండినాడు. అతనివదనము మందహాసోదంచితమైయున్నది. "అట్లయిన మీనాటకమునకు నాంది యప్పుడే వ్రాసినారన్నమాట. ఈవిషయమై వార్తాపత్రికలందు చదివి, నీవుకూడ నిందు ప్రమేయము కలిగి యున్నావని యూహించినా" ననినాడు.

"వకీలుమహాశయా! మీబుద్ధివైశద్యమెంతయు ప్రశంసింపదగినది. కార్యమింతవరకు మనకనుకూలముగనే నెరవేరినది. అనుమాన మేమియు నెవ్వరికిని జనింపదు. మేమువెళ్ళిపోయిన అరగంటకు శవము రైలు పట్టాలపై కన్పించినది. ఆనవాలు పట్టుటకుకూడ వీలులేకుండ ముఖము వికృతమైపోయినది. శవపరీక్షనుజేసిన డాక్టరు మితి

మీఁది రైలుపట్టాలపై బడిపోయినాఁడనియు, పంచాయితీవారు మరణము ప్రమాదజనితమనియు సిఫారసుచేసినారు. మనలో నెవరో నీ రహస్యము నితరులకు జెప్పవలెను గాని మరెవ్వరును చెప్పజాలరు. మనమెవ్వరితోను చెప్పకొనముగదా; నేను సత్యానందస్వామియును నీయాజ్ఞానుసారముగ ప్రవర్తింతుము. ఆతని జేబులోని కాగితములలో నున్నట్లుగనే గుర్తింపబడి పత్రికలలో ప్రకటితమైనది. వారము రోజులకంటె ఎక్కువగ నాలసింపవలదు. సొమ్ము చాలజరుగును.''

''సరే. నేనంతయు సానుకూలము చేయుదునుగదా!''

నౌకరువచ్చి మరొక విజిటింగుకార్డు నిచ్చినాడు. దానిపై ''క్షితీశచంద్రరాయ్'' అని యున్నది.

''సరే. శశిపాదబెనర్జి! నీవింక వెడలిపొమ్ము. ఎల్లుండి ఉదయమున పదిగంటలకు నీవు సత్యానందస్వామితో నిచ్చటికిరమ్ము. మనము మిగిలిన పనుల పూర్తిచేయుదము ఈదారినిపొ''మ్మని, వకీలు కైలాసనాథముఖర్జీ పలికినాడు.

శశిపాదబెనర్జి వెడలిపోవగనే, వకీలు గంటమ్రోయించినాడు. క్షితీశచంద్రుడు ''హల్లోగుడ్ మార్నింగ్ వకీలుబాబూ!'' అనుచు వచ్చి కూర్చుండినాడు.

''ఒకవిషయమై మిమ్ముడుగుటకు వచ్చినాను ఒకస్త్రీనిగూర్చి''

'ఆహా! ఏమిది?'

'బాబూ! నాయన్న సురేశునకు నళినియను పేరుగల స్త్రీతో పరిచయము కలిగియున్నట్లు మీకు తెలియునా?'

'న-ళి-ని పేరు మంచిదే కాని నేనెరుగను.'

క్షితీశుడు వకీలు ముఖవైఖరిలోని మార్పును గ్రహించక పోలేదు.

'వినవిచో సరే నేనుపోవుదును.'

'క్షితీశచంద్రా! ఆమెకును నాకును పరిచయముకలదా?'

'అవును.'

'ఓహో! నీబోటి యువకులతో వయస్సులోనున్న స్త్రీల పరిచయము కలుగుట సహజముగదా?'

క్షితీశుడు నవ్వి, వెడలిపోయినాడు. శశిపాదబెనర్జి పలుకులు, క్షితీశునివాక్యములు వీనినిగూర్చి వకీలు యోచింపసాగినాడు. ఆ విషయముల సమంజసముగ నున్నను చాల దగ్గరసంబంధమున్న విషయము నతడు గమనించకపోలేదు.

పదమూడవ ప్రకరణము

స్టుడియోలోని రహస్యము

'బాబూ! ఎవరో పిల్ల మిమ్ముకలిసికొనుటకు వచ్చిన'దనినాడు నౌకరు జయరాం.

'పిల్ల! లోనికిరమ్మను'మని క్షితీశచంద్రుడు పలికినాడు. సుహాసిని మెల్లగా లోనికివచ్చినది.

'అట్లు బెదరిన లేడిపిల్లవలె సందేహించుచు వచ్చెదవేమి? నేనేమి క్రొత్తవాడనా సుహాసినీ!'

'సందేహములేదు. ఒక విషయమునుగూర్చి మాట్లాడుటకు వచ్చినాను.'

ఆమె యొకసోఫాపై కూర్చుండినది. అతడు మరొక సోఫాపై కూర్చుండి, సిగరెట్ కాల్పసాగినాడు. నౌకరు టీ తెచ్చి యీయగా నిరువురును త్రాగినారు. తానేవిషయమై సంభాషించుట కరుదెంచినదో యావిషయమై యాతని యభిప్రాయమెట్లుండునో యను సంశయ మామె చిత్తమును పీడించుచునేయున్నది.

'సుహాసినీ! ప్రత్యేకముగ నాతో మాట్లాడదలచివచ్చిన విషయమేమి?'అని నవ్వుచు క్షితీశుడు ప్రశ్నించినాడు—సుహాసిని యిట్లనినది—

'నాపై కోపించనని వాగ్దానముచేసినగాని చెప్పుటకు నాకిష్టములేదు. అదిగాక నాయీరాక రహస్యముగ నుంచకోరెదను. నీపరిచయభాగ్యము లభించిన యొకరినిగూర్చి కొన్నిమాటలు చెప్పుటకే వచ్చినాను.'

'ఎవరినిగూర్చి'

'నళినిని—'

'చెప్పుము. నా ఆంతరంగికమిత్రులలోచేరిన సుందరాంగివి. నేను వివాహము చేసికొందునని నళినికి వాగ్దానము చేసియున్నను, నీవేమి చెప్పినను క్రోధముపూనను.'

'వివాహము చేసికొందునని వాగ్దానము చేసితివా?'యని సుహాసిని నిర్విణ్ణతచెందినది.

'ఏమి? ఆమెనుగూర్చి ఏదో అసహ్యాకరముగ సంభాషించుటకే నీవును వచ్చియుందువా?'

'క్షితీశా! నళినిని నేను స్వయముగా నెరుగను. కాని నీ మిత్రుడు నీక్షేమాభివృద్ధుల నిరంతరము నభిలషించు చిత్రకారుడు మహేంద్రుడు నీకామె భార్యగా నుండతగదని చెప్పలేదా?'

'అతడట్లు స్పష్టీకరించక, అదొకవిధముగా—అస్పష్టముగ—వ్యంగ్యముగా చెప్పినాడు. అదిగాక సుహాసినీ! యువకులు—నావంటి వారు ప్రేమనుగూర్చిన విషయములందు తమ మిత్రుల మాటలను వినుటకంటె తమకుతోచినట్లు చేయుటకే ప్రయత్నింతురు.'

'అవును. అందులకే నేనిచ్చటికివచ్చినది. మహేంద్రుడు నళినిని గూర్చి చెప్పినది నీకెరిగించుటకై నేనువచ్చినాను—'

'ఏమది?'

'ఎవరికిని చెప్పరాదుసుమా. కొలదిదినములకు పూర్వము నీవు నళిని సౌందర్యమునకు ముగ్ధుడవైనావని, ఆమెను ప్రేమించుచున్నా వని మహేంద్రుడు చెప్పినాడు. ఆమె రహస్యమును తెలిసికొన్నచో-నీవామెను విషముకంటె నికృష్టముగ చూచెదవని—యితరుల నెందరనో ఆమె తనప్రేమజాలమున బడవైచుకొని నాశనమొనర్చెనని—నీకు కూడ కష్టములను—దుఃఖమును కల్పించితీరునని చెప్పినాడు. ఆమెను గూర్చి యతనికి సంపూర్ణముగ తెలియును. నిన్న నామె స్టుడియోకు వచ్చినది. నళిని మహేంద్రులిద్దరును ఏదో ఉద్రేక ముతో మాట్లాడుకొనినారు. నేనపుడు హాలులో లేను. గాని—'

'ఏమీ? నళిని నిన్న మహేంద్రుని స్టుడియోలోనికి వచ్చినదా? ఎందులకు?'

''నాకు తెలియదు. నేనుకూడ వచ్చెదనని చెప్పినది. ఏవిషయ మునుగూర్చియో; అతనిని నిర్బంధించుచున్నదామె. అతని సమాధా నము నెరుంగుటకే ఆమె చిత్రశాలకు వచ్చునట.'

'ఇప్పుడు నళిని స్టుడియోలో నుండునా?'

'ఉండవచ్చును—'

అట్లయిన నేనువెళ్ళి ఆమె రాకలోని యర్థము తెలిసికొందును. జయరాం! కారువానినెవనినైన గొనిరమ్ము.'

సుహాసినీ క్షితీశులు కారునెక్కి వెడలినారు. ఇరువురును ఒకే సారిగా వెళ్లుటమంచిదికాదని, సుహాసిని స్టుడియో యొకఫర్లాంగుదూర ములో నున్నదనగా దిగిపోయినది. మహేంద్రుని సౌధము పైకిపోయి క్షితీశుడు నిశ్శబ్దముగా నోరవాకిలిగానున్న తలుపునుత్రోసి, లోని కేగినాడు. నళిని కుర్చీలో కూర్చుండియున్నది. మహేంద్రు డామెకు చాల దగ్గరగా కూర్చుండినాడు. ఆమె కుడిచేతిని నతడు పట్టుకొని, ఏవో ప్రణయరస భరితములైన మాటలను మెల్లగా పల్కుచున్నాడు. నళిని

క్షితీశునిచూచి, యులికిపడి, యకస్మాత్తుగా లేచి నిలువబడినది. ఆమె బుగ్గలెఱ్ఱవారినవి. ఆమెమోము వన్నెదొరఅగినది.

'తలుపుతట్టక లోనికి వచ్చినందులకు క్షమింపగోరెద'' నని నాడు క్షితీశుడు.

'నీవా!—క్షితీశచంద్రా!'

'ఓహో! నళినీ! ఏమిది? సంజవేళ మహేంద్రునిచిత్రశాలలో నుండుట విచిత్రమే. ఆనందదాయకమైన మీసంభాషణ కంతరాయము కలిగియుండునా?'

'లేదు—ఊరకనే మాట్లాడుచున్నార'మని మహేంద్రుడు పలికినాడు.

'నాఫొటోఎన్లార్జిమెంటు వ్రాయుమని యడుగుటకు వచ్చినా' ననినది నళిని.

'నేనడుగకుండగనే యిర్వురను తగిన సమాధానముల నిచ్చినారు. నిన్ను భార్యగా స్వీకరింపబోవుచున్నందున యిచ్చుటకీ యసమయమునవచ్చిన కారణమడుగుటలో తప్పులేదనుకొందును.— నేను లోన ప్రవేశించుసరికి మీరువిపరీతమైన పరిస్థితులలో నుండుట చూచినాను' నళిని యిట్లనినది.

'క్షితీశచంద్రా! నాకును మహేంద్రునకును నెట్టి విరుద్ధమైన సంబంధమునులేదు. నామాటనమ్ముము. ఇరువురము స్నేహితులమంతే'

'నీవేమందువు మహేంద్రా!'

'క్రాసుపరీక్ష చేయుటకు నాకిష్టములేదు. ఇరువురము చిరకాలమునుండి పరిచితులము.'

'నళినీ! మీపలుకులు విశ్వసనీయముగ తోచుటలేదు. మీరిర్వురు నొకరినొకరు ప్రేమించుకొనుచున్నారు.' నళిని యిట్లులనినది—

'లేదు క్షితీశా! ప్రమాణముచేసి చెప్పెదను.'

'నమ్మను—'

'అట్లయిననిక చేయునదిలేదు. పోనిమ్ము, నీయిచ్చవచ్చిన ట్లొనర్పుము.'

'నీవు నీనిర్దోషిత్వము ఋజువుచేసికొనువఱకును నాకు కనబడ వల'దని క్షితీశచంద్రుడు నళిని నుద్దేశించి పలికినాడు.

నళిని నిశ్చలముగ నొకసారి క్షితీశునిపై దృష్టినిల్పి మారు మాటాడకుండ స్టుడియోనుండి వెడలిపోయినది.

'మహేంద్రా! దీనియర్థమేమి?'

'ఏమియును లేదా?'

'నాకు సంతృప్తికరముగ సమాధానము చెప్పజాలవా?'

'ప్రియస్నేహితుడా! నేను చెప్పలేను—నీవే గ్రహించవలెను. చెప్పుట సంభవముకాదు—'

'నీవామెను ప్రేమించుచున్నావా?'

'లేదు. క్షితీశా! నీకిదివఱకే చెప్పియుంటిని. ఆమెయనిన నా కసహ్యము. ఆమెనుగూర్చి నాకుగల యభిప్రాయము నింతకుమున్నే తెలిపియుంటిని. నళినిగాని నేనుగాని ఒకరినొకరము ప్రేమించుకొని యుండలేదు.'

'ఆమెనుగూర్చి నీకు చాల తెలియును. ఇప్పుడామె యెందులకు వచ్చినదో చెప్పవా?'

'నేను ఏమియును జెప్పుటకు వీలులేనిస్థితిలో నున్నాను. క్షితీశా! క్షమింపుము. నన్ను నిర్బంధింపకుము.'

మరికొంతసేపు మాట్లాడి క్షితీశుడు వెడలిపోయినాడు. ఇంటికి పోవుసరికి జయరామొక యుత్తరమిచ్చినాడు–నళినివ్రాసిన లేఖయది.

'నన్నుగురించి నీవు సందేహించినందున నేమరంగూన్ వెడలి

పోవుచున్నాను. ఎప్పుడైన లేఖవ్రాయదలచినచో '17—పగోడావీధి, రంగూన్' అని వ్రాయకోరెదను. నళిని అని యందున్నది.

క్షితీశచంద్రుడు యీజీచైరులో మేనువాల్చి, మరల నాలేఖ వంకచూచి నిట్టూర్పువిడిచినాడు.

పదునాల్గవ ప్రకరణము.

నదీతీరమున

"క్షితీశా! చాలనాలస్యమైనది ఇకపోవుదమురమ్ము. చలిగా కూడనున్నది. విశేషముగ జాగుచేసినచో మహేంద్రుడు మనల ననుమానింపగలడు."

కిడరుపూరులోని ఆనందభవనమున్న యుద్యానవనమున రెండు చిన్న డాబాల నిర్మించు తలంపుతో ప్లాను గీయుటకు చిత్రకారుడు మహేంద్రనాధుని రమ్మని క్షితీశుడు లేఖవ్రాసినందున అతడును, సుహాసినియు వచ్చినారు. మువ్వురు నానందమయముగ నొకనెలదినములు గడపినారు. మరునాటి యుదయమున నిర్వురును కలకత్తాకు పోవుటకు నిశ్చయించుకొనినారు. సాయంసమయమున నారుగంటలకు క్షితీశుడును సుహాసినియు కారులో హుగ్లీనదీతీరమునకు షికారువెళ్ళినారు వారట్లు చాలదూరముపోయి, యొకచో కారు నాపి, అందేకూర్చుండి సంభాషించసాగినారు. ఇరువురును అయిదు నిమిషములకాలము నిశ్శబ్దముగనున్న పిదప క్షితీశుడు "సుహాసినీ! మనకందరకును వివాహములై హాయిగా కాలము గడుపుటయే నా హృదయమున జనించిన కోరిక" యనినాడు.

"అందరిమాటయేల? నీమాటయే మోచెప్పరాదా?"

"నామాటకాదు సుహాసినీ! అందరిమాట—"

"క్షితీశా! నళినిమాట యీమధ్య వినబడుటలేదు. ఆమె యేమైనది?"

"రంగూనులోనున్నది. ఒక నెలకు పూర్వమొక లేఖవ్రాసినది. కొలదిదినములలో నామెను చూడవలెను." సుహాసిని ఆలోచనా నిమగ్నయై యిట్లు పలికినది.

"కొలది దినములలోనా? ఆమె యిచ్చటికి వచ్చునా?"

"రాదు. నేనే రంగూనుపోదలంచినాను"

"అయితే క్షితీశా! నీవామెను మరచిపోలేదన్నమాట"

"లేదు. ఎందులకు మఱచిపోవలెను?"

"మఱచుట శ్రేయస్కరము కనుక. క్షితీశా! నేను నీయెడల చాలగాఢమైన స్నేహభావము కలిగియున్నాను. ఏలనో చెప్పలేను కాని నళిని నీజీవితమును దుఃఖభాజన మొనర్పగలదని నావిశ్వాసము. ఆమె నీకు సతిగా నుండతగదని నాతో నెన్నోసార్లు మహేంద్రుడు చెప్పినాడు. ఆమె మొదటవచ్చినపుడు కఠినముగ నేవేవో యడిగినది"

"నాకును నది విచిత్రముగ—దురవగాహముగ నున్నది."

"క్షితీశా! మనోజ్ఞమైన యీయుద్యానవనసౌధమున నానంద ముగ కాలము గడపరాదా? రంగూనుపోవుటకేల కల్పించు కొంటివి? కష్టములనేల కోరుకొందువు"

"అసంభవము సుహాసినీ! నళినిని నేను విడిచియుండ జాలను. ఆమెయెడల నాకుగలప్రేమ యపారమైనది. దయయుంచి, ఆవిషయమై మఱల ప్రశంసింపవలదని కోరుచున్నాను. రమ్ము పోవుదము"

క్షితీశుడట్లు పలుకునని తలంపని సుహాసిని నివ్వెఱపోయి 'క్షమింపుము. నీహృదయము నొవ్వజేసిన నాతప్పు సైరింపగోరెద' నని మెల్లగా పలికినది, కారు తిరుగుముఖము పట్టినది.

ఇట నిట్లు జరుగుచుండగా నానందభవనములో క్షితీశుని గది లో కూర్చుండియున్న మహేంద్రుని గమనించుటవసరము. ఆతడేదో వార్తాపత్రిక చదువుచుండగా జయరా మొకకవరు తెచ్చి 'క్షితీశబాబు' కని, టేబిలుపైనుంచి వెడలినాడు. మహేంద్రుడాకవరుపై ముద్రచూచినాడు. 'రంగూ'నని యున్నందుననదినళినిచే వ్రాయబడిన లేఖయని గ్రహించి, నగ్గిపుల్ల వెలిగించి కొంచెము వెచ్చదనము కలుగజేయ జిగురు కరిగిపోయినది. మెల్లగా నాకవరులోని యుత్తరముదీసి, పూర్తిగ చదివి, దీర్ఘనిశ్వాసమువిడిచి 'నళినీ! ఇదియంతయు నీవుపన్నినపద్మవ్యూహమే సంశయములేదు. కాని పక్షియింకను వలలోపడ లేదు. నేను బైదుకు భయపడి నీరహస్యము నాతనికిదెలుపనని నీధయిర్యము, కానిమ్ము చూత'మని, మరల నంటించి కవరును బల్లపై నుంచినాడు. బీరువా తెరచి, యందురహస్యముగనున్న యరలోనున్న వార్తాపత్రికనొండు తీసినాడు. ఆపత్రికలో నొకకాలముప్రక్క నెర్ర సిరాగీతయున్నది. ఆ యరసంగతి క్షితీశునకు గూడ దెలియదు. 'ఈవార్తాపత్రిక—యీ చిన్నయుత్తరము యిచ్చట నుండుటకంటె నాకడనుండుట శ్రేయస్కరము' అని తలంచి, మహేంద్రుడు, వానిని తనజేబునందుంచుకొని, యథాప్రకారముగ బీరువాతాళమువైచి, సిగరెట్ కాల్చుకొనుచు, సుహాసినీ క్షితీశులకొరకు నిరీక్షింపసాగినాడు

పదునైదవ ప్రకరణము.

సమాగమము

రంగూనునగరమున పగోడావీధి ఉన్న యన్నివీధులలోను మిక్కిలి యందమైనదని చెప్పవచ్చును. క్షితీశచంద్రుడు 17 వ నెంబరు సౌధమెచటనున్నదో వెదకుచున్నాడు, అతనిదృష్టి వీధిలో నిరువంకల

నున్న మేడలపై లేదు. ఆతని మనోగగనమున నళిని దివ్యసుందరవద నమే మెరయసాగినది. కొంచెము కష్టముమీాద నతడు నళిని నివ సించు 17 వ నెం. సౌధము కనుగొనినాడు.

మేడమీాదగదిలో నళినితో శశిపాదబెనర్జీ మాట్లాడుచున్నాడు 'నళినీ! ఇంతవఱకు మన పన్నుగడ జయప్రదముగానే నిర్వహింపబడి నది. ఇప్పుడు వెనుకంజవేయుట నెత్తితప'మని శశిపాదబెనర్జీ పలుకు నంతలో పరిచారికవచ్చి 'అమ్మా! కలకత్తానుండి యెవరో క్షితీశ చంద్రరాయ్‌గారు వచ్చినా'రనినది.

'ఆతడు మనల నిద్వారనిచట చూడరా'దని శశిపాదబెనర్జీ లేచినాడు. నళిని శశిపాదునుద్దేశించి యిట్లనినది.

'తోటలోనుండి వెడలిపొమ్ము.'

'ఆతని నెట్లువశము చేసుకొందువో, సాయంకాలమూరుగంటలకు కలిసికొందును. నిన్ను మోాల్మేను గొనిపోవలసియున్న'దని శశిపాద బెనర్జీ వెడలి పోయినాడు.

నళిని యద్దముదగ్గఱనిలిచి, చెదరియున్న కుంతలముల సవ రించుకొని, కుర్చీపై కూర్చుండినది. ఇంతలో క్షితీశచంద్రుడు లోనికి వచ్చినాడు. నళిని 'తుదకు నన్ను కలిసికొనుటకు వచ్చినావే. ఆమా త్రము దయగలదా' యనినది.

'నళినీ! నిన్నానాడు నిరసించిన నాయవివేకమును క్షమింప గోరుటకే వచ్చినాను.'

'క్షమించుటకు నీవేమి తప్పు చేసితివి?'

'నళినీ! నాడు నన్ను తృణీకరించి మాటాడినందులకు నేటి వనుక హృదయ మత్యధికముగ వ్యాకులపాటు నొందియున్నది. నా జీవిత మెండిపోయిన మొక్కవలె నానందరహితమైనది.'

అతనిపలుకులు ప్రేమసుధను చిలికినవి. స్నేహితుల హెచ్చరికలాయగాధ ప్రేమప్రవాహమున గొట్టుకొనిపోయినవి. ఆమె రెప్పవాల్పక యతనివంక చూచి 'క్షితీశా! నిజముగా నన్నింకను ప్రేమింతువా?' అనినది.

'ఇంకను సందేహమా? నాహృదయము—నా సర్వస్వము నీవే. ఇతరు లెన్నో నీపయి లేనిపోనివి చెప్పినను, నేను నిశ్వసింపలేదు. నీకు కళంక మాపాదించిన యా దుర్మతులను తగినశాస్తి చేయుదును. నిన్ను వివాహమాడుదును. నాహృదయేశ్వరివై, నిరతిశయానంద మొనగూర్చుము.'

నళిని నేత్రములు దుఃఖాశ్రుపూర్ణములయినవి. ఆమె మోమెత్తినది. ఇరువురి యధరములును కలిసికొన్నవి.

'నిన్ను మనసార ప్రేమింతును. నాజీవితములో నిది మహోత్కృష్ట దివసము. మనము వివాహము చేసికొన్నచో, నీకు సతినై, నీవు విన్నది కల్లయని నిరూపణయగునట్లు వర్తింతును.'

నళినీక్షితీశు లట్లే సరస సంభాషణ నిమగ్నులై యుండగా గోడనున్న గడియారము టంగు టంగున నాలుగంటలు కొట్టినది. 'మఱల రేపు' కలిసికొందుమని క్షితీశుడు వెడలిపోయినాడు.

ప దు నా ఱ వ ప్ర క ర ణ ము

సుహాసిని యవివేకము

సాయంకాల మూడుగంటలైనది. దిగంబరయై ఏదోపుస్తకము చదువుచు సుహాసిని స్టుడియోలో కూర్చుండినది. చిత్రకారుడు మహేంద్రనాథుడొక సుందరిచిత్రము రచించుచున్నాడు.

"చాలును. నేటికి నీపరిపూర్తియైన"దని మహేంద్రుడు పలికినాడు. ఆమెవెంటనే గదిలోనికి వెళ్ళిపోయి, చీరధరించి వచ్చినది. మహేంద్రు డిట్లనినాడు.

"నేను అప్పర్‌సర్క్యులరు రోడ్డులోని "వసంత" పత్రికా కార్యాలయమునకుబోయి యటనుండి, చౌరంఘీలోని ఎల్‌ఫిన్‌స్టను సినీమాకు పోవుదును."

అతడు వెడలిపోయినంతనే సుహాసిని పసీపర్సునుండి చిన్న యుత్తరము తీసినది "వెల్‌స్లీయను వీధిలోని కాళీరెస్టరెంటులో కలిసికొన గోరెదను. ఒకటి రెండు గంటలు కులాసాగా కాలక్షేపము చేయుదము."

నీమిత్రుడు,

నీలచరణ ముఖర్జి.

ఇట్లున్న యాలేఖను జదివికొని, "పోనిమ్ము. రెండుగంటలు కులాసాగా కాలక్షేపముసేయుట! ఇంతేకదా" యనుకొని, సుహాసిని సుందరముగ నలంకరించుకొని బస్సునెక్కి వెలస్లీయను వీధిలోని 'కాళీరెస్టరెంటు'కు బయలుదేరినది. ఈమెకును నీలచరణునకును పదునైదు దినములనుండి పరిచయము కలదు. ఇరువురు నొకసారి బస్సులో కలిసికొనినపుడాతడే పలుకరించినాడు. అప్పటినుండి యిర్వురును సుపరిచితులైనారు. తాను మనసారప్రేమించిన మిత్రునకు తనయందు లేశమేని ప్రేమాభిమానములు లేకపోవుట తాను చెప్పినది లెక్కసేయక యపరిచితయైన నళినికొఱకు నగరమునుండి రంగూనుపోవుట యివి సుహాసిని హృదయమును కలవరపరచకపోలేదు. చిత్తము నప్పుడప్పు డావరించుకొను దుఃఖభావముల మఱచుటకే సుహాసిని యీనూత్న పరిచితుడైన నీలచరణునితో సినీమాలకు బోవుట మొదలిడినది.

సుహాసిని యచ్చటకుపోవుసరికి నీలచరణుడు వచ్చియుండెను. ఇర్వురును కాఫీత్రాగి సినిమాకుపోయిరి. తిరిగివచ్చునపుడత డామెను మరల కాఫీహోటలుకు రమ్మనెను. వారి నొకడు యితరులు తన్ను గమనించకుండ వెంబడించుచు, యదనులభించినపుడు నీలచరణుని కేవేవో సంజ్ఞలజేయుచుండెను. కడుపార తినుబండారముల నారగించినపిదప, సుహాసిని "చాలును. ఇంకనీరాత్రి భోజన మవసరము లేదు" అనినది.

"ఇంకొకగంట యుండమా" యని నీలచరణుడడుగ నామె "ఇప్పటికే చాలప్రొద్దుపోయినది. ఆదివారమునాడు మరల కలిసికొంద" మనినది. అతడు సర్వరునుపిలిచి, రెండు లెమన్ క్రష్‌లదెమ్మనినాడు. ఆమె "ద్వారముకడ నా పాదరక్షల విడిచి వచ్చినా" నని నది. 'వానిని ధరించిరమ్ము' అని నీలచరణుడుపలుక, సుహాసిని వెడలినది. అట్టి యవకాశమునకే యెదురుచూచుచున్న నీలచరణుడు జేబునుండి యొకపొట్లముతీసి ఆపొడరు నాపానీయమున గలిపినాడు. సుహాసిని పాదరక్షలుదాల్చి 'మరల నీపానీయము లేల? వలదు. కడుపు నిండుగనున్న' దనినది నీలచరణుడు నవ్వుచు 'సుహాసినీ! ఇన్నితిన గలిగిన మనకీ పానీయము లొకలెక్కా? త్రాగు' మనినాడు.

ఆమె త్రాగినది.

'సుహాసినీ! మీయింటిదగ్గర నిన్నుదిగబెట్టెదర'మ్మని నీలచరణుడు చేయిపట్టుకొనినాడు. వారు టాక్సీకారు నెక్కినారు. కారు వేగముగ బోసాగినది. అయిదునిమిషములయిన గాకుండగనే సుహాసినికి శిరోదండనమారంభమైనది. కంఠము వెనుకభాగమున—వెన్ను నందు బాధ బయలుదేరినది. మాటాడుశక్తిసన్నగిలినట్లు గ్రహించి ఏదో చెప్పబోయికూడ ఆమె యందుల కశక్తురాలైనది. వీధులలోని విద్యుద్దీపములు నృత్యముచేయుచున్నట్లు తోచినదామెకు. ఒక్క కేక

వయిచి యామె కారులో ప్రక్కకొరిగినది. ఆమెశరీరముపై నీలచర
ణుడు చేయివైచి, స్పృహపూర్తిగా తప్పినదనిగ్రహించి, డ్రైవరుతో
మరొక విలాసమునకు కారును బోనిమ్మనినాడు. డ్రైవరు కారును
వెనుకకు త్రిప్పినాడు.

రెండు గంటలైనపిదప, కారు నవద్వీపమున కారుమైళ్ళదూర
ముననున్న మామిడితోటదగ్గర నాగినది. ఆతోటలోని బంగాళాలో
నికి సుహాసిని చేర్చబడినది. గాలి రివ్వున వీచుచున్నది. లాంపు ఆరి
పోవునట్లున్నది. ఆమెప్రక్క నీలచరణుడును, నాటి సాయంసమయము
నుండి వారినిర్వురను వెంబడించుచున్న వ్యక్తియు కలరు.

'మిత్రమా! మనకు విశేషముగ వ్యవధిలేదు. ఈనిర్జనసమయ
మున కారు తోటవెలుపలనుండుట నెవ్వరైన చూచెదరేమో, ఈమె
ప్రాణములగొనుట ముఖ్యమా?'

'నీలచరణా! మతిపోయినదా? ఈమెను తప్పక చంపితీర
వలయును. మన రహస్యము లన్నియు నీమె యెరుగు ననుమాట
మరచితివా?'

'అట్లయిన నేనుండగా నీమెను హత్యచేయవద్దు.'

అయితే ఆవలకుపోయి వేచియుండుము'

నీలచరణుని మానసము దుఃఖాన్వితమైనది. నయనములు
దుఃఖాశ్రుప్లావితములైనవి. ముఖము వివర్ణతనొందినది. ఆతడు బం
గాళా వెలుపల నిలిచినాడు. పదిక్షణములలో నావ్యక్తి లోపలనుండి
వచ్చినాడు. గదిలోనిలాంపు అంతకుమున్నే ఆరిపోయినది. ఆయంధ
కారమున మార్గము తెలియుటకై నీలచరణు డగ్గిపుల్ల వెలిగించినాడు
ఆవెలుతురులో నావ్యక్తిచేయి రక్తసిక్తమై యుండుట నీలచరణుడు
గమనించినాడు. ఇరువురును కారెక్కినారు. నీలచరణుడు మాటాడ
కుండ కూర్చుండినాడు.

పదునేడవ ప్రకరణము

మహేంద్రుడు

రంగూనుకు పదునైదుమైళ్ళదూరమున నున్న టవాయినగరములోని యొకమేడపైగదిలో నళినీ విలాసబాబులు కూర్చుండి నవ్వుకొనుచు నేవేవో మాట్లాడుకొనుచున్నారు. కలకత్తానుండి శ్రీశచంద్రుడు రంగూనుకువచ్చి నెలయైనది. అనుదినము నతడు నళినిని కలిసికొనుచు నెంతో సంతోషముతో దినములను నిముసములవలె గడపసాగినాడు. ఈనెలలోను ఆమె తనపినతండ్రి రావుబహదూరు మధుసూదన ముఖోపాధ్యాయునితో శ్రీశునకు పరిచయము కలిగించినది. రావుబహద్దరు మధుసూదనముఖర్జి రంగూనులో నెన్నో సంస్థలకు ప్రెసిడెంటని ఆమె చెప్పినది. పాపము! శ్రీశునకు మధుసూదన ముఖర్జియును శశిపాదబెనర్జియును ఒక్కరేయని పోలీసు రికార్డులలో నెన్నోచోట్ల దొంగయని హంతకుడని శశిపాదబెనర్జీ పేరు చూడనగునని తెలిసియున్నయెడల శ్రీశునకు చాలకష్టములు తొలగిపోయియుండును. ఆమెయెడల నతనికిగల ప్రేమ క్షణ క్షణము నధికమగుచుండెను. ఒకనాడు నళిని తనమేనత్తకు చాలజబ్బుగా నున్నందున ఇన్సెయినను వెళ్ళెదనని మూడవరోజున టవాయివత్తునని—శ్రీశుడును, మధుసూదనముఖర్జియును నచట తన్ను కలిసికొననగుననియు చెప్పి నళిని బయలుదేరినది.

ఆమెకు మేనత్త లేనేలేదు. అదియొక యబద్ధము. ఆమె టవాయికేవెళ్ళి, తనమిత్రుడైన విలాసబాబును కలిసికొనినది. అతడిట్లనినాడు.

'నళినీ! ఎన్నాళ్ళని యీగ్రామములో జగన్మోహన ఛటర్జియను చనిపోయినవాని పేరుతో రైలుబద్దెలపైబడి విక్షతముగ మృతినొందినవాని పేరుతో నిచ్చట గడుపుదును?'

'ప్రియుడా! నీకిట సుఖముగ లేదా?'

'సుఖముగా కేమి? కాని యిది తెలిసినచో నెంత ప్రమాదము! మన పన్నుగడ యెంతవఱకు ఫలించినది?'

'ఇక నెంతోకాల మోపికపట్టనక్కఱలేదు. మనము విజయము గాంతుము కాని డబ్బులేక చాల యిబ్బంది పడుచున్నాను. రంగూనులో హోటలుకు బట్టలవర్తకునకు ఎందఱకో బాకీయున్నాను.'

'నళినీ! అడిగినచో క్షితీశు డీయడా?'

'వలదు నేను భాగ్యశాలినని యతని యుద్దేశము.'

'అయితే ఒకసారి యతడు పేకాడునట్లు చేయుము. అయిదారు వందల రూపాయలు సంపాదించి యిచ్చెదను.'

'అవును. రేపు శశిపాదబెనర్జీయును, క్షితీశుడును వత్తురుగదా. నేను నేటిరాత్రి మోత్మేనుపోవుదును. రెండురోజు లిటగడిపి, మీరు ముగ్గురును మోత్మేనుకురండు. నేను నీస్నేహితుడనని యతనితో చెప్పుము. పేకాట కతనిని పురికొల్పుదము. అతడు నీమాట వినును.'

'విలాసబాబూ! నేను విషముత్రాగమన్న నతడందులకు సిద్ధమగును. నాతని కపకారము సేయుట కిష్టములేకున్నను, మీయందలి మూలమున దప్పుటలేదు.

'అవును. ఆదరిద్రుడుకూడ నావలనే నీప్రేమకు పాత్రమైనాడు. ఒకప్పుడు నన్ను యిప్పుడతనిని మరొకప్పుడింకొకనిని ప్రేమింతువు. నీమనస్సులో నిజముగ ప్రేమ యెవరియెడలను లేదు.'

'అట్లు కోపముగ మాట్లాడకుము. నీవుచెప్పినట్లే చేయుదును. పేకాటకు పురికొల్పుటయే నాపని.'

'అవును. కాని యది జరుగ'దని మరొక క్రొత్తస్వరము వారిని హెచ్చరించినది. ఇరువురును తిరిగి చూచినారు. చిత్రకారుడు మహేంద్రుడు. అతడు 'నళినీ! తుదకు నీప్రేమ బోధపడినది. పదునైదు

దినములనుండి నీచర్యలను నిగూఢముగనుండి కనిపెట్టుచున్నాను. అతనిని నీయందముచే మురిపించి, నాశముచేయదలచితివా? మీాసం భాషణనే నాలకించుచునే యున్నాను. నీవనిన భయపడుదు నను కొంటివి కాబోలు. పోరపాటు క్రిందటిసారి నన్ను బెదరించితివికదా!'

'అవును. ఇప్పుడును' అనినది నళిని.

'రేపు నీపద్మవ్యూహము—నీ కారాగృహ నివాసులగు మిత్రులు విలాసబాబు, శశిపాదబెనర్జి పూర్వచరిత్ర వీనినిగూర్చి క్షితీశు డెరుగగలడు.'

'అతనితో నొక్కమాట చెప్పితివా? నీకు ఖైదుప్రాప్తించునట్లు చేయుదును.'

'చేయుము. నళినీ! నాతోపాటు నీవుకూడ కారాగృహమునకు రాగలవు. హత్యాపరాధమునకు శిక్షావిధి తెలియునా?'

'హత్యయా? ఎవరిని?'

'అవును. ఎవరినా? అది నావిషయమై రక్షకభటులకు తెలిపి నపుడు ఋజువగును. జగన్మోహనచటర్జియే విలాసబాబని పోలీసుల కింకను తెలియదు—'

నళిని క్రోధోన్మాదినియైనది. అతడు క్షితీశునకు తమ రహస్య ముల దెలిపినచో నంతవరకు పడినశ్రమ నిరర్థకమగునని—పోలీసు లతో ప్రమాదకరమైన స్థితి తటస్థమగునని నళినీ విలాసబాబులు గ్రహించినారు. నళిని యిట్లనినది—

'మహేంద్రా! వినుము. ఏమైననుసరే. ముందునిన్ను ఖైదు నందుంచగల సాక్ష్యము నాకడనున్నది. ఆసాక్ష్యమీాయగల ఆకాగిత ములను క్షితీశుని పెండ్లిచేసుకొను దినమున నీకిచ్చెదను. లేదా నీకు గంటలో కారాగృహవాసము సంప్రాప్తమగును. ఏమిచెప్పెదవు? ఊరకుందువా లేక—'

అతడు యోచింపసాగినాడు. నిజముగా నళిని క్షితీశుని వివాహమాడి సుఖముగ—విశ్వాసముకలిగి - పూర్వపు దుష్టత్వమువీడి జీవించునాయని సంశయించి "నీకుసమాధాన మిప్పుడీయలే" నని నాడు.

"అట్లయిన నాలోచించుకొనుము. ప్రబుద్ధవైయుంటె శ్రేయస్కరము. రమ్ము. విలాసబాబూ! రమ్ము. ఆతనినట్లే బాగుగా యోచింపుకొననిమ్ము.

నళినీ విలాసబాబులు వెడలిపోయినారు. "చాల తెలివిగలదానవు. ఆతనిని మఱల నణచినా" ననినాడు విలాసబాబు.

పదునెనిమిదవ ప్రకరణము

పేకాట—వింత ఒడంబడిక

మోత్సేనులోని యింగ్లీషుక్లబ్బులో నళినీ క్షితీశులు డాబాపై కూర్చుండి మాట్లాడుకొనుచున్నారు. ఆమె తనమిత్రుని జగన్మోహన ఛటర్జీని బిలిచి, క్షితీశునితో పరిచయముగలిగించినది. మధుసూదన ముఖర్జీ వరండాలోనిలిచి, సిగరెట్ కాల్చుకొనుచున్నాడు.

"అబ్బా! డ్యాన్సు విసుగెత్తించినది. మనము కొంతసేపు పేకాడుకొందమా?" యనినది, నళిని.

సరేయని క్షితీశుడనగా, నానల్వురును క్రిందనున్నగదిలో టేబిలు చుట్టును కూర్చుండి యొకగంట పేకాడినారు. క్షితీశునకు సుమారు నూఱురూపాయలు లాభమువచ్చినది. నళిని తనకడ సొమ్ములేనందున తా నాడననినది. క్షితీశుడిచ్చెదనన్నను, ఆమెవలదనినది. విలాసబాబు "నాకు చాలనిష్టము. భోజనానంతరము మఱల పేకాటలులో నాడుకొందు" మనినాడు.

నల్వురును హోటలుకుబోయి భోజనములజేసి, మరల నారంభించినారు. పదునొకండుగంటలవరకును క్షితీశునిచేయి గెలుపులో నుండెను. అప్పటినుండి యతనికాటపడలేదు. ఒంటిగంటయైనది. రెండయినది. క్షితీశుడు చూచుకొనినాడు. ఎనిమిదివందలరూపాయలు నష్టపడినట్లు గ్రహించి, "అబ్బా! ఇంకచాలు నిద్రంతము, చాలసొమ్ము పోయినది, మరల కలకత్తానుండి తెప్పించుకొనవలసియున్న"దనినాడు.

ఎవరిగదులకు వారుపోయి నిద్రించినారు.

ఉదయమున క్షితీశుడు కాల్యకరణీయముల నిర్వర్తించుకొని గదిలోకూర్చుండినాడు. అతడు నళినిని కొన్నిప్రశ్నలడుగ నిశ్చయించుకొనినాడు. ఆలోచనలో నట్లునిమగ్నుడైయున్న క్షితీశు డాసమయమున నళిని గదిలోనిదృశ్యమునుజూచినచో నెంతబాగుండును!

నళిని—శశిపాదబెనర్జి—విలాసబాబు.

ఆమె గతరాత్రి పేకాటలో గెలిచినధనము, లెక్కపెట్టినది.

"ఎనిమిదివందల నలుబదిరూపాలు గెలిచినార"మని అయిదువందల నలుబదిరూప్యముల తానుదీసికొని, ఆయిర్వురకు చెరి నూటయేబది రూపాయల నొసంగి "విలాసబాబూ! ఆటలో నీకుగల చాకచక్యము శ్లాఘనీయము" అని వీపుపైతట్టినది. తొమ్మిదిగంటలకు క్షితీశచంద్రుడు, మధుసూదనముఖర్జియనుపేరుతో మెలగుచున్న శశిపాదబెనర్జి, జగన్మోహనచటర్జియను నామధేయమువహించిన విలాసబాబు కలిసి, యాగ్రామములో నెవరనో చూచుటకు వెళ్ళినారు. నళిని వరండాలో కూర్చుండి, కర్తవ్యమునుగూర్చి యోచించుకొనుచుండగా వెనుకనుండి ఒకవ్యక్తివచ్చి "నళినీ! ఎన్నాళ్ళకు చూచినా" నని యామె భుజముపై చేయివైచినాడు. ఆమె యులికిపడినది. వెను తిరిగి చూచుసరికి చంద్రనాథబోసు ప్రత్యక్షమైనాడు.

ఆమెమోము వెల్లదనముఁగొందినది. ఆమె యసహ్యాముతో "ఎందుల కిచ్చటికి వచ్చితి?" వని యడిగినది.

"ఏమి? నా భార్యవుకావా నీవు? మూడువత్సరములైనది. నిన్ను చూచి. నిన్ను గొనిపోవుటకు వచ్చినాను"

"ఛీ! నేను నీభార్యను కాను. నన్ను ఎరగాచూపి, ఎందఱో యువకులను పేకాటలో మోసపుచ్చి, సొమ్ము వేలకొలదిగ నార్జించితివి. ఇంక నేను నీతో రాను. నీహింసకు తాళజాలకనే నిన్ను విడిచితిని. నిన్ను నేను మనోవృత్తి నిమ్మని కోరలేదు. నన్నుపోషింపుమని బాధించలేదు. అప్పుడు నీవిచ్చిన పదివేలరూపాయలతో నింతవరకు గడపినాను. నీతోరాను. నీవు వెళ్ళిపొమ్ము."

"నిన్నురమ్మని నే నేడ్చుటలేదు. నళినీ అష్టసుందరియైనను, ఆమె చిత్తము కాలకూటవిషమయమని నేనెరుగనా? అయినను నా భార్యవుకావున నాతో రమ్మని—నామాటవినుమని నిర్బంధింతును. రమ్ము" అని చంద్రనాథు డామె కరమును బట్టుకొనినాడు.

"ఏమైనను నేనురాను నీభార్యను కానందును"

"అట్లయిన రంగూన్‌లోని హరికృష్ణభవనరహస్యమును పోలీసులకు తెలుపుదును. అదిగాక నీపై నింకను అరెస్టువారం టొకటి అమలులో నున్నది. నిన్నురక్షకభటుల వశముచేయుచో మంచిబహుమానమువచ్చును."

'నన్ను పోలీసులవశ మొనర్పదలంచినపుడు నీతో రమ్మనెదవేల.'

'నాకు పనియున్నది కనుక అయితే నీకిట నెవరుస్నేహితులుగ నున్నారు?'

'అవన్నియు నీకెందులకు?'

'ఈమధ్య శశిపాదబెనర్జీని చూచినట్లు జ్ఞాపకమున్నది. బెస్సె యిను నగరములోని హత్యాపరాధముతో శశిపాదబెనర్జీకి—'

'చాలు చంద్రనాథ్! నీతో ప్రమేయము నాకవలదు. నా శ్రేయోభివృద్ధుల గూర్చి నీవు తాపత్రయపడవలదు. మన సంబంధము వదల్చుకొందము. నీకేమికావలెనో చెప్పుము.'

'ఎంతధన మిచ్చెదవు?'

'అయిదు వేల రూపాయలు—'

'చాలదు—'

'చాలనిచో పోయి నీయిష్టమువచ్చినట్లు చేసికొనుము. మన వివాహము రద్దుచేయుమని కోర్టులో పిటీషనువ్రాయుము. ఆపిటీషను కోర్టువారిచే నంగీకరింపబడిననాడు నీకయిదు వేలరూప్యము లిచ్చెదను. అడ్వాన్సుగా నీకు ప్రస్తుతము మూడువందలరూపాయ లిచ్చెదను.'

ఆతనిచే తన ఏర్పాటునకు సమ్మతించిన ట్రాకయుత్తరము వ్రాయించుకొని రు 4700 లు యీయవలసినట్లు తానొక నోటువ్రాసి యిచ్చి, మూడువందలరూప్యములను చేతబెట్టి నళిని 'చంద్రనాథ్! ఇకపొమ్ము. నీకు నా మ్మవసరమైనపుడు రంగూను 17 పగోడావీధికి టెలిగ్రామునిమ్ము. పంపెదను. మనము మరల భార్యాభర్తలుగ కలిసికొనరాదు. ఈలోపున కోర్టువ్యవహారము ముగించుము. నా స్నేహితులు రాగలరు. త్వరలోపొమ్ము' అనినది.

'త్వరలో పొమ్ము సద్దుబాటుచేయు'మని నళిని భర్త చంద్ర నాథ్ వెడలిపోయినాడు.

పంచదశ ప్రకరణము

చిత్రకారుని లేఖ

మధ్యాహ్నము నాల్గుగంటలై యుండెను. నళినీ క్షితీశులు పూఁదోటలు నంటియున్న యుద్యానవనములో నొక చెట్టుక్రింద కూర్చుండి యున్నారు. నళిని యిట్లనినది—

క్షితీశా! నాజీవితమింతవరకు దుఃఖమయము. నాచిత్తమున శాంతిలేదు. హృదయమున నిరంతరమూ వేదనయే. ఇంతవఱకు సౌఖ్యమనున దెఱుగను. ఇకనైన నాజీవితము సుఖప్రదమై యుండునో యుండదో గ్రహింపజాలకున్నాను.'

'నేను నిన్ను వివాహము చేసికొనినను నీకు సౌఖ్యముకలుగదా? నీకు కిడదుపూర్తులోని ఆనందభవన మానందదాయకముగ నుండదని తలంతువా?'

'నిజము చెప్పుదునా? క్షితీశా! నాకు భయమగుచున్నది. నీవు పెండ్లి చేసికొనవేమోయని—'

'ఛీ! అట్టితలంపులు మానుము. నాకిటనుండుట కిష్టము లేదు. రమ్ము. కలకత్తాకుపోయి' వివాహము చేసికొందము.'

ఆమె ముఖమానంద వికసితమైనది. క్షితీశుని కరపల్లవము నామె ముద్దిడుకొనినది. వారిచర్యల గమనించుచు, మాటల నంత సేపును వెనుకగా పొంచుండి వినుచున్న జగన్మోహనచటర్జీ ముందుకు వెళ్ళి 'ఓహో! మీరిటనున్నారా? ఇంతవరకు మీకొఱకే వెదకుచు, విసిగిపోయినాను. మధుసూదనముఖర్జీ మనకై వేచియున్నాడు. కారులో రంగూనుకు పోవుదమనుచున్నాడు' అనిపాడు.

'మిత్రమా! జగన్మోహన్ సంతోషకరమగువార్త. నళిని నాకు భార్య కాబోవుచున్నది.'

'మిమ్మభినందించుచున్నా'నని జగన్మోహన్ షేక్హాండిచ్చినాడు.

ముగ్గురును వీధిలోనికి బోయినారు. వారు కారులో కూర్చుండినారు. క్షితీశుడు సిగరెట్ ప్యాకెట్ కొనుటకై వెడలినాడు. నళిని ఆయవకాశము పురస్కరించుకొని యిట్లనినది—

'నేడొక దరిద్రుడు—మీయిద్దరును యెరుగుదు రతనిని—వచ్చి నన్ను చాల నిర్బంధించినాడు.'

'చంద్రనాథ్ కాదుగదా?' అనినాడు విలాసబాబు.

'కొంపమునిగినది. అతడు మనల నాశముచేయగలడు? అతనికి హరికృష్ణ భవనరహస్యము—'

'అతడు ఋజువుచేయలేదు. క్షితీశుడు—చంద్రనాథ్ కలిసికొనకుండ చూడవలెను. ప్రస్తుతమతని నోరుకట్టి పంపినాను. అగ్రిస్టు మహేంద్రుని నోరుయోలేదా? నాథర్త—'అని నళిని పూర్తిచేయకుండగనే, క్షితీశుడు 'వచ్చినా' డనినాడు.

తమ సంభాషణము నతడు వినినాడేమోయని నళినీవిలాసబాబులు కంగారు పడినారు. 'ఉలికిపడినాను. మనము కలకత్తాకు పోవనుద్దేశించినామని మధుసూధనబాబుతో చెప్పుచున్నా' ననినది నళిని.

ఇంతలో హోటలు నౌకరు వచ్చి యొకకవరును క్షితీశునకొసగినాడు. అది మహేంద్రుడు వ్రాసినది. అందిట్లున్నది.

'డియర్ క్షితీశ్! నళినీతో హాయిగ కాలము గడపుచున్నావని తలంతును. ఆమెనుగూర్చి నేను చెప్పినది మఱువవలదు. ఇదివరలో నామెపై జెప్పినది నీకు కోపము కలిగించియున్నచో క్షమింపగోరెదను.

నాకొక విషయము చాలబాధాకరముగ నున్నది. మూడువారములనుండి సుహాసిని కనబడుటలేదు. పోలీసులకు రిపోర్టు చేసినాను. పత్రికలలో ప్రచురించినాను. లాభముకలుగలేదు. నగరమెల్లెడల వెదకినాను. ఆమె యెవరితోనైన పారిపోయియుండు ననుటకువీలు లేదు. ప్రేమనుగూర్చి ఆమె తాపత్రయ పడుటలేదని నాకు తెలియును. ఎవరైననామె కాపదల ఘటించియుందురేమో. దయయుంచి కర్తవ్యముపదేశింప గోరెదను. ఆమె నీకుకూడ పరిచితకదా!

యిట్లు
మహేంద్రనాథ్.

లేఖ యతని కాశ్చర్యము కలిగించినది—

ఇ రు వ ది య వ ప్ర క ర ణ ము

భయంకర ప్రతీకారము

'మహేంద్రా! నీవేల నట్లు మూర్తీభవించిన విషాదము వలె నున్నావు? నేడు నావివాహము జరుగుదినముగదా! నీవేల సంతోషముగనుండవు?'

'నాముఖ మెట్టిభావము ప్రకటించుచున్నదో నేనెట్లు చెప్పగలను?'

'నీకింకను నళినిపై కోపమేనా? ఆమెచేసిన అపరాధమేదో చెప్పరాదా?'

'క్షితీశా! ఈవఱకే నేనుకొంత సూచించినాను. అదిగాక నీవు పిలచినందున నేనే నిటకువచ్చినాను. లేనిచో కాశపోయియుందును.'

'దయయుంచి, నళిని విషయమై నాతోనికముందేమియు చెప్ప వలదు.'

నళిని, క్షితీశుని హృదయము నెంతగాఢముగా వశీకృతమొనరించినదో మహేంద్రునకు బోధపడినది. ఆమెను గూర్చి చెప్పబూనుట తాను త్రవ్వుకొన్నగోతిలో తానే పడుటయనికూడ యతడు గ్రహించినాడు. మహేంద్రునిముఖము విన్నదనము వహించుట గమనించి క్షితీశుడని చేయిపట్టుకొని, 'మహేంద్రా! క్షమింపుము. నళినిపై నాకుగల గాఢానురాగ మామెకు వ్యతిరేకముగ నేమాట వినినను, క్రోధము కలిగించును. అందులో నేడు పెండ్లిరోజుగదా! సంతోషముగ కాలము గడపుద'' మనినాడు.

''క్షితీశా! క్షమించుటకేమున్నది. నీకీవివాహము తప్పక సౌఖ్యప్రదము కాగలదని యాశింతును. నీయెడల నాకుగల భ్రాతృభావ మచంచలము.''

నౌకరు జయరాం లెమనేడ్ గ్లాసులందుంచి, యీయగా, నిద్దరును త్రాగినారు.

''ఎవరు వచ్చినను నెలరోజులవఱకు కన్పించనని చెప్పు'' మని జయరాముతో జెప్పి, క్షితీశుడు మహేంద్రునితో దేవాలయమునకు బోయినాడు. నళినికూడ వచ్చియున్నది. బ్రాహ్మణులంతకుముందుగనే వచ్చియున్నారు. నళినీ క్షితీశుల వివాహమునకై బ్రాహ్మణులు మంత్రముల జదువ సాగినారు.

ఒకగంటయైనది. పదునేడేండ్ల యువతి—మాసిపోయిన చీర ధరించియున్నది—కుంతలములు సంస్కారహీనములై, జడలు గట్టియున్నవి. నీరసముగనున్నది. వచ్చి ఆనందభవన ద్వారముకడనున్న జయరామును జూచి, ''క్షితీశచంద్రు డున్నాడా?'' యని యడిగినది.

''ఎందులకు?''

"అత్యవసరముగ మాట్లాడవలసియున్నది. అదియాతని మేలు కొఱకే"

"అమ్మాయీ! క్షితీశబాబు కలకత్తాలోని కాళికాలయమున నుండును. నేడతని వివాహముగదా!"

"వివాహమా?—నళినినే పెండ్లిచేసికొనుచున్నాడా?"

"అవును—"

"కాళికాలయమునకా? అయ్యో! ఈపాటికి వివాహమైపోయి యుండునా?" యని వెడలిపోయినది. కాళికాలయమును జేరి, పూజారిని కలిసికొని, ఆయువతి "నేడిట క్షితీశచంద్రుడను జమీందారు వివాహము జరుగునా?" అని యడిగినది.

"వివాహము జరిగినది. వధూవరులు మిత్రులతో పావుగంటకు పూర్వమే వెడలిపోయినారు."

"ఎచ్చటికి వెళ్ళినారు?"

"అమ్మా! ఆవిషయము వారు చెప్పనులేదు. నేనడుగనులేదు"

ఆమె—సుహాసిని. పూజారిపలుకుల నాకర్ణించి, యొకదీర్ఘ నిశ్వాసమువిడిచి, మఱల వెనుదిరిగి వెడలిపోయినది. మూడునెలలు తగిన యాహారములేక—నిద్రలేక—మెడపై బాకుపోటువలననైన పెద్దగాయముతో బాధపడి సుహాసిని కృశించిపోయి, ఆనవాలుపట్టుటకు కూడ వీలులేని స్థితిలోనున్నది.

ఆనాడు ఎంతోప్రేమయున్నట్లు నటించిన నీలచరణునిచే నవద్వీపగ్రామము బహిఃప్రదేశమున తోటలోని బంగాళాలో స్మృతిహీనమై పడియుండిన సుహాసిని కొంతసేపటికి తెలివొందె, తనప్రక్కనొక పరిచారికనుగాంచినది. ఆమె మెడపై బాకుపోటువలనగాయమైనట్లు—దానికి బాండేజీ కట్టినట్లు గ్రహించినది. తానెచటనున్నదో యామె గ్రహింపజాలక మూడునెలలుగడపినది. తనపైనొక స్త్రీయును

పురుషుడును కాపుగానుండుట-వారు తానడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పక, నిరంతరము బంధించియుండుట మిక్కిలి బాధాకరముగతోచినది. ఒకనాడామె గదిలోకూర్చుండి, పరిచారికగాని, పరిచారకుడుగాని లేరని గ్రహించి, మెల్లగా లేచినది. తనదుస్తులు చినిగిపోయియుండుటచే నాగదిలో నొకమూలనున్న పరిచారికదుస్తులచూచినది. తలుపావల బంధింపబడియుండలేదు. తనయదృష్టమునకు సంతసించి, సుహాసిని, ఆపరిచారిక చీరధరించి, ఆబంగాళానుండి యీవలకువచ్చి, నడచి నవద్వీపముచేరినది. అటనుండి కలకత్తాలోని తనయింటికిపోయి, కిడరుపూరులోని క్షితీశుని ఆనందభవనమునకు వెళ్ళినది. ఆతడు నళినిని వివాహమాడినాడని తెలిసికొన్నది. తానట బంధితయై యున్నపుడొక నూత్నరహస్యము నెఱింగినది కాని ఆమెవచ్చి క్షితీశుని కలిసికొనుట కొకింత యాలస్యమైనది. దేవాలయమునకూడ నతనిని చూచునవకాశము చిక్కలేదు. పాపమామె కాశాభంగమైనది. ఆమె మానసము సహస్రభిన్నమైనది. తనజీవితలక్ష్యము తప్పిపోయినది. కాని తగినయదనుకై వేచి, భయంకర ప్రతీకారమొనరింప, సుహాసిని దృఢముగ నిశ్చయించుకొనినది.

ఇరువదియొకటవ ప్రకరణము

స్టుడియోలో

క్షితీశచంద్రుడు ఆనందభవనమున తనగదిలో గూర్చుండి తన సోదరునకు నళిని వ్రాసినలేఖల జదువుచు 'వీనిని కాల్చివేయుదునా?' యనుకొనినాడు. మఱల 'వీని నుంచుటయే మంచి'దని తలంచినాడు. నళిని యెవరో స్నేహితురాలిని చూడ నరిగినందున నతడొక్కడే

యింట నున్నాడు. నౌకరువచ్చి యొక యుత్తరమిచ్చినాడు. అంది ట్లున్నది—

'క్షితీశ బాబూ! చాల ముఖ్యమైన విషయమును గూర్చి నీతో మాట్లాడవలసియున్నది. ఆవిషయము లేఖలో వ్రాయుట కేవలమను చితము. దయయుంచి సాధ్యమైనంత త్వరలో నన్ను కలిసికొన గోరు దును. ఈవిషయము రహస్యముగ నుంచవలెను. నీభార్య నళినికైన తెలియనీయరాదు.

సుహాసిని'

'ప్రియా! ఎవరో స్త్రీ నీకు లేఖవ్రాసినదే నన్ను చూడనీయవా?' యని యంతకుమున్నే కుర్చీ వెనుక నిలిచి ఆయుత్తరములోని యంశముల జదువుటలో విఫలమైన నళిని పలికినది.

'నళినీ! ఇది చూపరాని యుత్తరము. నీకు సంబంధించిన విష యముకాదు.'

ఆమెకా సమాధాన మాశాభంగము కలిగించినది. పరిచారిక యింతలో వచ్చి 'భోజనము సిద్ధమైన'దనగా నతడులేచి నవ్వుచు నామెతో భోజనశాలకు బోయినాడు.

ఆనాడే సుహాసిని మహేంద్రుని స్టుడియోకు వెళ్ళినది. 'ఇన్నా ళ్ళు నేమైతి?' వని 'మెడపై నాగాయమే'మని మహేంద్రు డెన్నో విధముల ప్రశ్నించినను నామె నిజము చెప్పలేదు. ఆమె లేనందున యసంపూర్తిగ నుంచిన చిత్రము నతడు మరల నారంభించినాడు. ఆగాయ మెందులకైనదో యదిచెప్పక దాచినదని గ్రహించినాడు. మధ్యాహ్న మతడేదో పనిపై నెటకో వెళ్ళినాడు. ఇన్నాళ్లును మహేం ద్రుడేమిచేసినాడని యామె చిత్రముల చూచినది. నళిని చిత్రమెంతో చక్కగ రచింపబడియున్నది. 'వీరిద్దరకు నేదో సంబంధముండి తీర వలె'నని తలపోసినది. ఈనిగూఢరహస్యమును భేదించవలెను. నేను

మనసార ప్రేమించిన క్షితీశుని తానాకర్షించిన యాదుష్టురాలిపై నాపగ నెన్నటికైన తీర్చుకొందు'నని పండ్లు పటపట కొరికినది. ఆమె నేత్రము లశ్రుజలమయములైనవి.

సుహాసిని యతని గ్రంథాయములో నళినినిగూర్చిన దేమైన లభించునేమోయని వెదకినది. అనుగున నొకవార్తాపత్రిక—చాల సంవత్సరములకు పూర్వము ప్రచురితమైనది కన్పించినది. 'హరికృష్ణభవన రహస్య' మని పెద్ద యక్షరములతో నొకపుటలోనున్నది. ఆవృత్తాంతము విచిత్రముగనుండి తన కవసరమైనదగుటచే, నాపత్రిక ప్రకటితమైన తేదీని—ఆవృత్తాంతమును తన నోట్‌బుక్కులో వ్రాసికొనినది.

ఇరువదిరెండవ ప్రకరణము

వజ్రహారము

చంద్రనాథుడు నళినికిని తనకును విడాకు (Divorce) లిప్పించుమని కోర్టుకువ్రాసికొనిన అర్జి విచారణకువచ్చినది. ఆమెపేరు ఉదహరింపబడక 'మిసెస్ చంద్రనాథ్' అని మాత్రమే పేర్కొనబడినది. ఒక్కసారిమాత్రము 'నళిని ఆమెపే' రని చంద్రనాథుడే కోర్టులో చెప్పినాడు. జడ్జీ, ఆయర్జినంగీకరించి, విడుదలకంగీకరించినాడు. నళిని పరిచారిక కోర్టులోహాజరై జరిగినదంతయుచూచినది. విచారణానంతరము చంద్రనాథు డామెను బిలిచి, "నీ యజమానురాలు నళిని నాకు రు 4700 యీయవలసియున్నది. రేపే ఆసొమ్మునీయవలెనని చెప్పుము. నేను రతన్‌సర్కారువీధిలో రెండవనెంబరు సౌధముపై తనకై వేచియుందునని చెప్పుము. రానిచో నేనే. ఆనందభవనము

నకు వత్తు’’ ననినాడు. ఆమె యతనినటకు రావలదని హెచ్చరించి వెడలిపోయినది.

మరునాటి సాయంకాలమారుగంటలకు చంద్రనాథుడు నళిని రాకకయి తనగదిలో కనిపెట్టుకొని యున్నాడు. తక్షణ మొకయుగము వలె తోచినదాతనికి. నళినివచ్చినది. ‘‘అబ్బా! ఏ లేచిక్కినదికా’’ దనినది.

‘‘నీవు చెప్పినట్లు చేసినాను. నాకీయవలసినసొమ్ము నెచ్చితివా’’

‘‘లేదు’’

‘‘మరెందులకు వచ్చితివి?’’

‘‘నే చెప్పినది వినవేల? నాభర్తనింత త్వరలో నే యడిగిన నో ననుమానపడును. ఏడువందలరూపాయలదెచ్చినాను. కావలెనా? వలదా?

‘‘ఎందుకు. ఏడునందలు, ఏడ్చుటకా? రెండు వేలరూప్యములతి జరుగురుగా కావలెను.’’

‘‘లేవు. వీనిని స్వీకరింతువా లేదా?’’

చంద్రనాథుడు కోపాతిరేకమున నామె చేతిలోని ఏడువందల రూప్యాయలనోట్లను లాగికొని, ‘‘చాలవు. నీవీయగలవు. నాకుమిగిలిన ధనమిచ్చితీరవలె’’ ననినాడు.

‘‘సరసము బాగున్నది. లేవు. నేను మరేమియు గొనిరాలేదు’’

‘‘ఆవజ్రహార మిటు తెమ్ము?’’

‘‘అమ్మో! నాభర్తనన్ను బ్రతుకనిచ్చునా? పోయిందని చెప్పి నచో పోలీసుకు రిపోర్టుచేయును.’’

‘‘ఛీ, ఛీ, తెలివితక్కువ మాటలెందులకు?’’ కని చంద్రనాథుడు బలిమి నాహారమును దీసికొనబోయినాడు, ఆమె చేతులడ్డుపెట్టినది, లబ లబలాడినది కాని, అబలయగుట నతనికే జయము కలిగినది.

"హారమిచ్చెదవా? పోలీసుకిపోర్టు చేయుదునా?" యని నళిని కోపముతో ప్రశ్నించినది.

"చేసికొనుము. మనమిద్దరము కోర్టుకు పోవుటమంచిదే."

"సరే; ఈపరాభవానలము నన్నునిరంతరము దహించును. నీకిక దమ్మిడియైన నీయను"

"ఈయనప్పుడు చూచెదను ఆలస్యమైనదని నీక్రొత్తమగడు కోపించును. పొమ్ము"

నళిని ఆపాదమస్తకము క్రోధాగ్నిచే దహింపబడుచున్నను ఆతనినేమియు చేయజాలక విసవిస నడచిపోయినది.

ఇరువదిమూడవ ప్రకరణము

చేతినుండి యెగిరిపోయినపిట్ట

కిడరుపూరు ఆనందభవనములో నివసించుట నళిని కిష్టములేదు. తనమిత్రులకు దూరమైతినను చింతయామెను బాధింపసాగినది. అందుచే మరల రంగూనుపోయి కొలదిమాసములట గడపుదమని క్షితీశుని తో చెప్పినది. అతడు సమ్మతించినాడు. ఇద్దరును రంగూనుకుబోయినారు. నియో కోమలవిలాస్ హోటలు మేడపైనొక గది యద్దెకు దీసికొనినారు. పదునైదు దినములు గడచినవి. ఒకనాటియుదయమున నామె యెటకో వెళ్ళినది. క్షితీశుడొక్కడే గదిలోకూర్చుండి, యప్పుడేవచ్చిన యుత్తరముల చదువుకొనుచున్నాడు. అందులో నొకయుత్తరమున నిట్లున్నది—

"1908 వ సం॥రము ఆగస్టు 10 వ తేదీనాటి రంగూను టైమ్సు పత్రిక చూచినచో నీకొక వింతవార్త కన్పించును.

సుహాసిని."

"ఈమె యిదివరలో నొకసారి కలిసికొనుమని వ్రాసినపుడు నేను వెళ్ళలేదు. మరల నీలేఖ. నరే ఆపత్రికలో నేమున్నదో చూత" మని, దుస్తులధరించి, నొకరుతో నేనరగంటలోవత్తు నని నళినితో చెప్పు మని, బయలు దేరినాడు.

శ్రీశుడు టైమ్సు పత్రికా కార్యాలయమున్న హార్బరు వీధి చేరినంతనే, అతనికి తెలియకుండ నొకనలబదివర్షముల ప్రాయముగల మనుజుడొకడు శ్రీశునమసరించి పోసాగినాడు. ఆపత్రికా కార్యాలయములోనికిబోయి, గుమస్తానడిగి, ఆగస్టు 10 వ తేదీ 1908 సం॥ రము నాటి పత్రిక చదువు చుండగా, నతనికి తెలియకుండ వచ్చిన యతడును మరియిద్దరును కొంచెముదూరముననుండి చూచుచున్నారు. ఒకడు తన జేబులోని ఫొటోతీసి 'అతడే నిస్సందేహముగ నతడే. ఈసారి మనల తప్పించుకొని పోజాలడు. అతనినరెస్టు చేయుడ' మని నాడు,

మువ్వురు నతనిని సమీపించినారు. ఆపత్రికలోని హరికృష్ణ భవన రహస్యము నామూలాగ్రముగ చదువకుండగనే శ్రీశున బుజముపై జేయివైచి, ఒకడు 'అయ్యా! నళినిని పెండ్లిచేసికొన్న జమీందారుగారు మీరేనా?' అనినాడు.

'అవును. ఏమి? మీరెవ్వరో దయయుంచి చెప్పెదరా?'

'నేను డిటెక్టివు సార్జెంటును. నాపేరు విల్కిన్సు. మీపై నరెస్టువారంటున్నది. దయయుంచి, పోలీసు స్టేషనుకు రండు'

శ్రీశుడాశ్చర్యముతో 'ఏమి? నేనేమి యపరాధమొనర్చినా?' నని యడిగినాడు.

'వలదు. ప్రశ్నలడిగి ప్రయోజనములేదు. మర్యాదగా స్టేషనుకువచ్చి తెలిసికొనుట యుక్తము.'

శ్రీశుడు నిర్ఘాంతుడైనాడు. మారుమాటాడక, అతడు ఆ

డిటెక్టివు ఆఫీసర్ల కారులో నెక్కినాడు. కారు సిటీపోలీసుస్టేషను కడ నాగినది. చీఫ్ యినస్పెక్టరు కూర్చుండి, కాగితములకట్టవిప్పి, ఫొటోగ్రాఫును బట్టి ముద్దాయి యతడే యని గ్రహించి, ప్రశ్నలవర్షము కురిపించినారు.

ఆనాటి మధ్యాహ్నమే సార్జెంటు విల్కిను పియోకోమల విలాస్ హోటలుకువచ్చి 213 నెం॥ గదిలో నళిని ఉన్నదా యని యడిగినాడు.

హోటలు మేనేజరు 'ఆమె 11-30 కు వచ్చి, బిల్లుయిచ్చి యీకవరు నామెభర్తకిమ్మని వెడలిపోయిన'దని, ఆకవరును సార్జెంటు కిచ్చినాడు. అందులో నామె చిరునామాయుండునని, సార్జెంటాశతో చూచినాడు ఒక తెల్లకాగితపుముక్క యున్నది. 'ఓహో! ఈమె జరిగినది గ్రహించి, తగువిధమున జాగ్రతపడిన' దనుకొనినాడు. ఇంతలో తనయనుచరులుకూడ వచ్చినారు. సార్జెంటు విల్కిను 'పక్షి ఎగిరిపోయినది. ఈకేసు చాలనిగూఢముగ నున్నది. ఆమెను చాలత్వరితముగ నరెస్టుచేయవలెను. నేను తలచినట్లామె నళినీ ఆస్టే యైనచో—నాలుగైదు హత్యారహస్యములు బోధపడును. ఆస్టే యనుపేరుతో నిదివరకు వ్యవహరించినది. రండు. రేపటినుండి విశ్వప్రయత్న మొనరించి, ఆమెను బంధింతు' ననినాడు.

నాల్గు నెలలు గడచినవి. సార్జెంటు విల్కిను విశ్వప్రయత్నములు చేసినను నళిని దొరకలేదు. ఆమె మోత్మేనులో నొకహోటలులో బసచేసియుండెను. విలాసబాబు వచ్చినాడని పరిచారిక చెప్పినది. ఆమె మందహాస వికసితవదనయై, యతనిని కలిసికొన్నది. నళిని యిట్లనినది.

'నేనిట మూరు పేరుతో మెలగుచున్నాను. గదిదాటి యావలకు బోవుటయే లేదు. నీవెప్పుడువచ్చితివి? ఏమైన విశేషములున్నవా?'

'ఓ! లేకేమి? శశిపాదబెనర్జి అరెస్టయినాడు'

'ఏమి? ఎప్పు' డని నళిని యానందముతో ప్రశ్నించినది.

'వారముదినముల క్రితము అరెస్టుచేయబడినాడు. మేమిర్వురము పదునైదుదినములకు పూర్వము ఇన్సేయినునగరములో కలిసికొన్నారము. అతనిని మూడవనాటికి రంగూను రమ్మని చెప్పి, నేను ముందుగనే వచ్చినాను. అతడు రైలుదిగినంతనే రంగూనుస్టేషనులో సార్జెంటు విల్కిను అరెస్టుచేసినాడు.'

'పోలీసులకు నీవే రిపోర్టుచేసినావా?'

'అవును.'

'నేరమేమి?'

'క్షితీశునిపై నారోపింపబడిన యపరాధములలో పాల్గొన్నాడని'

'శిక్ష—?'

'నేడే శశిపాదునకు 10 సం॥రముల కఠినవఱకము విధించినారు. మూండలే చెరసాల కతడు గొనిపోబడును—'

'విలాసబాబూ! మనమిక హాయిగనుండవచ్చును. క్షితీశునకు పదునైదువత్సరముల కఠినశిక్ష—శశిపాదునకు పదివత్సరములు—మనము మిగిలినకార్యము పూర్తిచేసి, స్వర్గసౌఖ్యములనుభవింతము'

నళిని యిట్లుపలికి, విలాసబాబును ముద్దుపెట్టుకొనినది. కాని తానొనర్చుచున్న యకార్యములకు భగవానుడెట్టి కఠినశిక్షవిధించునోయను పాపభీతి కపుడపుడామె లోనుగాకపోవుట లేదు.

ఇరువదినాల్గవ ప్రకరణము

సత్యానందస్వామి

'సత్యానందస్వామి యెచటనున్నారు?'

'మఠములోనున్నారు. ఇప్పుడే వచ్చెదరు.'

సుహాసిని కొలది దినములకుపూర్వమే రిపబ్లిక్ స్క్వేరుకడ తన తో నీలచరణుడని చెప్పకొనుచు, ప్రేమనటించినవానిని చూచినది. ఆమె యతనిని మెల్లగా ననుసరించినది. ఆతడు చాలవీధులగడచి, హేమంత సర్కారువీధిలోని 72 వ నెంబరు సౌధములోనికి బోయి తలుపుల బంధించుకొనినాడు. గోడపై 'సత్యానందస్వామి—బౌద్ధ ప్రచారకుడు' అని యున్నది. తరువాత నామె యింక్వయిరీచేసి, నీల చరణుడు—సత్యానందస్వామి యొక్క రేయని గ్రహించినది.

సుహాసిని హాలులో కూర్చుండినది. స్వామి యీవలకువచ్చి ఆమెనుజూచి నిశ్చేష్టుడై, 'నీవా—నీవు వచ్చినావని తెలియదు' అని నాడు. స్వామి యిటునటు పారిపోవుటకు వీలేమైన యున్నదేమో యని చూచినాడు. ఆమె 'సత్యానందస్వామి హంతకుడని ప్రపంచ మునకు తెలియదుగదా!' అనినది—

'హంతకుడనా? ఎవరిని హత్యచేసినాను?'

'స్వామీ! నేను నీకేమి యపకారము సలిపినానని నీలచరణుడ నని మారుపేరుతో లేని ప్రేమనటించి, నన్ను చంపబూనినావు?'

'సుహాసినీ! నేను నిన్ను హత్యగావింప బ్రయత్నింపలేదు.'

'స్వామిజీ! అసత్యము లెందులకు? నీదుష్టస్వభావము నాకు పూర్తిగా యవగతమైనది. నాప్రశ్నలకు సదుత్తరము లీయనిచో నిన్ను పోలీసుల కప్పగింతును. లెమన్ క్రష్‌లో మత్తుమందుకలిపి నన్ను

స్మృతిహీనగాం జేసిన ధన్యుడవు. నీకు సాయముచేసిన దౌర్భాగ్యు డెవరు?'

'చెప్పను—'

'ఎందులకు చెప్పవో చూంచెదను. నీవిప్పుడే అరెస్టగుదువని గ్రహింపుము. కొన్ని నెలలకు పూర్వము రైలుపట్టాలపై మీంచే నొక మనుజుడు విడువబడి చనిపోయినాడు. పోలీసు లాచోకీ తీయుచున్నారు. చెప్పుము. క్షితీశచంద్రు డెటనున్నాడు.'

'నాకు తెలియ'దనినాడు సత్యానందస్వామి.

'నన్నుకూడ చంపెదవా? చంపుము. నిజముచెప్పినచో నీ రహస్యముల పోలీసులకు దెల్పను.'

'అట్లయినవినుము. క్షితీశుడు తన్ను వివాహము చేసికొను టకు నీవేమార్గమున నిరోధముగ నుంటివని—నీయెడ మత్సరగ్రస్తయై యున్న నళిని—ప్రేరేపణచే నేనును—శశిపాదబెనర్జియును, నీకానా డట్టి విపత్తుఘటించినారము. నేనా మెయుం దశక్తుడను. నారహస్య మెయుం డామెకు తెలియును.'

'నీవలెనే పాపము మహేంద్రుడుకూడ ఆమెకు దానుడు.'

'అయ్యో! నీకన్నియు తెలియునే!'

'అయితే క్షితీశు డీమధ్య నెచటనున్నాడో తెలియుటలేదు. ఆత డెటనున్నాడో చెప్పుము.'

'నిజముగ నాకుతెలియదు. అతడు నళినిని వివాహమాడిన పిదప నీకేల యీాయనవసరతాపత్రయము?' సుహాసిని యిట్లనినది—

'రంగూనులో నెపుడో హరికృష్ణభవనమున జరిగిన హత్యాప రాధము నేడు మఱల పోలీసుల చేతిలోనున్నది. విచారణ మీా మధ్యనే ఆరంభమైనది. నేనంతయు పోలీసుల కీవరకే చెప్పినాను. రంగూనులో పోలీసువారు నళినికొరకు వెదకుచున్నారు. నీవును తప్పించుకొని పోజాలవు.'

'అట్లయిన నిది నీకు తంత్రమా నీవే నాయంతము చూడగల దాన'వని కోపోదగ్రుడై సత్యానందస్వామి సుహాసిని కంఠమును బలముకొలది నులిమి వేయసాగినాడు. ఆమె సాయముకొఱకు కేకలిడినను ప్రయోజనము లేకపోయినది. సత్యానందస్వామి లోనికిబోయి యొకచిన్న లాటీకర్ర తెచ్చి సుహాసిని నెత్తిపై నొకదెబ్బకొట్టినాడు. ఆమె చైతన్యము గోల్పోయి ముద్దవలె క్రిందపడిపోయినది. వెంటనే యతడు తనదుస్తులను ధనమును సూట్‌కేసుననుంచి నొకరుతో నతి జరుగురుపనిపై పోవుచున్నానని చెప్పి వెడలిపోయినాడు. సుహాసినికి నాలుగైదుగంటలవరకు తెలివిరాలేదు. ఆమె మెల్లగాలేచి కర్తవ్యమాలోచించుకొనుచు వెడలిపోయినది.

సత్యానందస్వామి మఠములోని తనయుద్యోగమున కాకస్మికముగ రాజీనామాయిచ్చి వెడలిపోయినాడను వార్త సాయంకాలమగుసరి కెల్లెడల వ్యాపించినది.

ఇ రు వ ది యై ద వ ప్ర క ర ణ ము.

నళినిపై నొక కన్ను

"మనకు అతడు మరణించినట్లు సర్టిఫికేటున్న చాలును."

"ఇదిగో. ఆసర్టిఫికేటు తెచ్చినాను."

"ఏదీ? ఎట్లు తెచ్చినావు?"

"అదృష్టము వలన బెస్సెయినులో నొక బెంగాలీహోటలులో చనిపోయినాడని, అతడెవరో తెలియుటలేదని పత్రికలందు ప్రచురింపబడినది. వెంటనే విలాసబాబా నగరమునకుబోయి, ఆచనిపోయినది క్షితీశచంద్రుడని మున్సిపలు ఆఫీసులో చెప్పి, సర్టిఫికేటు తెచ్చినాడు"

"బాగున్నది. కాని మాకనుకూలముగ క్షితీశుని మరణశాసన మమలునందుంచి, ఆయాస్తికి నీవేయధికారిణివని నిరూపించుటకు నా కిచ్చెడు ప్రతిఫలమెంత?"

"పదివేలరూపాయ" లన్నది నళిని.

వకీలు కైలాసనాథముఖర్జీ యిట్లనినాడు—

"ఆచనిపోయిన క్షితీశుడు మరలవచ్చినచో మనయందటి కొంపలు మునుగును"

"ఎందులకు భయపడవలెను. పదునైదు వత్సరములు మాం డలే చెఱసాలలోనుండి, క్షితీశుడు సజీవుడై రాగలుగుటకల్ల. ఈ మరణశాసనము ననుసరించి, జమీందారీయును, మిగిలిన యాస్తి రొఖము సన్నియు నాస్వాధీనమే యగునుగదా!"

"అవును, మహేంద్రునివలన మనకేమియు నపకారము జరు గదుగదా!"

"అతనివలన నేయపకారమును జరుగదు. అతనివలన నేకాదు- సత్యానందస్వామి వలనకూడ జరుగదు. అతడు దేశాంతరము వెడలి పోయినాడు. బొంబాయిలో గ్రాండ్ నేషనల్ హోటలులోనుండునట. అచ్చటికి కొంతసొమ్ము పంపుమనినాడు.

"రేపే తగినచర్య గైకొందు" నని వకీలు కైలాసనాథముఖర్జీ పలికినాడు. నళిని యీవలకువచ్చి వెడలిపోయినది. ఆమెవెనుక ము ప్పది వత్సరముల ప్రాయముగల యువతి యనుసరించి పోయినది. నళిని వాటర్లూ వీధిలోనున్న తనయింటికి బోయినది. ఆయువతి తల వంకించి వెడలి పోయినది.

ఇరువదియారవ ప్రకరణము

మాండలే చెరసాలలో

సముద్ర తరంగములఘోష నాలకించుచు నాలోచనామగ్నుడై యొక ఖైదీ కూర్చుండినాడు. అడివిలో వృక్షముల దినమంతయు కొట్టి, నలసట మిక్కుటముకాగా నయిదుగంటలకు గొడ్డలిని ప్రక్కనుంచి యతడు—తాను నిర్దోషియయ్యు నకారణముగా పదునైదు వత్సరముల కఠిన కారాగారవాసశిక్షకు లోనైతినేయని విచారింప సాగినాడు. మూర్తీభవించిన నిరాశవలె కూర్చుండి, హాయిగా—జమీందారువలె—సుఖజీవిత పరమావధి నెఱుంగవలసిన తాను దినమునకు పండ్రెండుగంటలు—హంతకులతో—బందిపోటు దొంగలతో కలిసి పనిచేయవలసిన దురవస్థకెంతయు నతడు కుందుచు, తన విరామకాలములో నాదురవస్థనుగూర్చియే చింతించుచుండెను. అతడు క్షితీశచంద్రుడు. అతని నేత్రములయెదుట రంగూనులోని యా దృశ్యము—తన్నరెస్టుచేయుట తానెన్నడు పేరైన విననివానిని హత్యచేసినట్లు నేరము మోపబడుట—జడ్జీ 15 సం॥రముల కఠినశిక్ష విధించుట—తాండవించినది.

తన్ను ప్రేమించిన నళిని యేమైనదో—తనకొరకెంతగా విలపించినదో—బెంగగొనినదోయని క్షితీశుడా వేదన మందినాడు. ఖైదులోనుండి తానామెకు లేఖలవ్రాయుట జైలుఆజ్ఞల నుల్లంఘించుట యగును. ఆమె తనకై రెండుమూడు వత్సరములుచూచి, తాను మృతినొందితినని యనుమానించి, యెవరినైన వివాహము చేసికొనునేమో యని యొకసారి తలపోసినాడు. ఆమె తనయుదంతము నెఱింగి యుత్తరమువ్రాయుట కతని చిరునామా ఆమెకెట్లు తెలి

యును? ఓడనుండి ఖైదీలను మూండలేలో దింపినపుడు వారినెంబర్లే కాని, పేళ్ళ నధికారులు మూండలే చెరసాలోద్యోగులకు తెలియ జేయరు. క్షితీశుడు 3498 నెంబరు ఖైదీ. అతడు నళినిని తానిక చూచుట కల్లయనుకొనినాడు. రంగూను టైమ్సు పత్రికలో నేము న్నదో సాంతముగ చదువలేదేయని యొకమారు తలంచినాడు. సుహా సిని—తన్ను త్రికరణశుద్ధిగా ప్రేమించెనని గ్రహించియు తానామెను తిరస్కరించి నళినిని వివాహమాడినందున నీకష్టములు ప్రాప్తిల్లెనని యొకమాఱు సంశయించినాడు. పాపము సుహాసిని హృదయమెంతగా నాకులపాటు నొందెనోయని, ఆమెను పెండ్లిచేసికొన పోతినేయని విచారించుచుండ, నొకఖైదీవచ్చి 'రమ్ము. ఎనిమిది గంటలైనది. తుపాకీ(పేలినది. పైముకు సరిగా వెళ్ళనిచో పెనాల్టీ తెలియునా?' యనినాడు. మెల్లగా లేచి, గొడ్డలి బుజముపై వైచుకొని క్షితీశుడు వెడలినాడు.

ఇరువదియేడవ ప్రకరణము

సుహాసిని

స్టుడియోలో కూర్చుండి, చిత్రకారుడు మహేంద్రనాధుడప్పుడే వచ్చిన 'వంగవాసి' వార్తాపత్రిక పుటల దిరుగవేయుచుండగా నొక చోట ముద్రితమైన వార్తను జూచి, నిర్విణ్ణుడైనాడు. అందిట్లున్నది.

"బెస్సెయినులో మృతినొందిన జమీందారు క్షితీశచంద్ర రాయిగారి రెండులక్షలరూపాయల ఆస్తి సీల్డామెస్టేటు, ఆనందభవ నము—అతనిభార్య నళినికి చెందినది."

"అయ్యో! ఎంతపని? నళినియే యతని మృతికి తప్పక కారణమై యుండును. ఆమె ప్రేమకుపాత్రమైన యువకుడు ముగ్గురీవరకే

తమ ప్రాణముల గోల్పోయినారు. నేను—అశక్తుడను—కానిచో నీతని మృత్యురహస్యము భేదించియుందునుగదా. ఎంతపని జరిగిన" దని యతడు తలపోయుచుండగా సుహాసిని వచ్చినది. చిత్రకారుడిట్లని నాడు—

'సుహాసినీ! శ్రీతీశునిగూర్చి యిపుడే యొకచెడువార్త విని నాను.'

'ఏమని?'

'అతడు చనిపోయినాడని—ఆకస్మికముగ బర్మాలోని బెస్సెయిను నగరమున—'

'ఏమీ—శ్రీతీశుడు—చనిపోయి నా—డా' యనుచు సుహాసిని స్మృతితప్పి క్రిందబడిపోయినది. మహేంద్రుడు శైత్యోపచారముల సలుప, నామె తెలివొంది 'నేను నమ్మజాలను—ఆ హంతకి నళిని చంపియుండును. నేను ఋజువు చేయుదును. అతని నామె హత్యగావించినది.'

'నీ వెట్లు ఋజువుచేయుదువు? నళిని అక్క యెవరో—రంగూను లోని హరికృష్ణభవనమున జరిగిన—'

'సుహాసినీ! ఇవన్నియు నీకెట్లు తెలియు?' నని మహేంద్రుడడిగి నాడు. 'ఏమియును లే' దని, యామె చెప్పుట మానినది. ఆమె 'ఆదుష్టురాలు—నళిని—నేను ప్రేమించినవానిని మభ్యపెట్టి వివాహము చేసికొని—చంపి వేసినది. పగతీర్చికొందు' నని నది. ఆయాస్థిని నళిని వశపరచుకొనెనని మహేంద్రుడు చెప్పినాడు. నళిని రహస్యముల నామె యెరింగినపుడు తనగుట్టుకూడ తెలిసియుండునని యాతడు భయపడినాడు. సుహాసిని పాపమేడువసాగినది. ఆమె విశాలనయనములు దుఃఖాశ్రుపూరితములైనవి. మహేంద్రు డామె నోదార్చి 'అతని మృత్యురహస్యము భేదించుటలో నీకు తప్పకతోడ్పడుదును.

విచారింపకుమనినాడు. 'తలనొప్పిగానున్న' దని సుహాసిని కలతనొందిన చిత్తముతో నింటికి వెడలిపోయినది.

ఇరువదియెనిమిదవ ప్రకరణము

నళిని రహస్యము

అనంతమైన సముద్రములో—చిన్ననావలో ముగ్గురు పయన మొనరించుచున్నారు. వారికొక్క ఓడమైనను కనపడుటలేదు. ఆహారములేదు. నిద్రలేదు. సముద్రపు ఉప్పునీరు త్రాగినందున—నా ముగ్గురిలో నొకనికి మతిచెలించినది. వాని కరచరణముల బంధించి మిగిలిన యిద్దరు శిలాప్రతిమలవలె కూర్చుండినారు. ఆముగ్గురును మాండలే చెఱసాలనుండి తప్పించుకొన్న ఖైదీలు. ఎండ వేడిమి మిక్కిలి తీక్షణముగా నున్నది. కారాగారమునుండి తప్పించుకొన్న సంతోషము వారికిలేదు. తిండికిదూరమై వారు మృతినొందుటకంటె తమకు గత్యంతరము లేదని గ్రహించినారు, పాపము! వారిచేతులకు గొలుసులు విడిపోయియున్నవి. ధరించిన బనీన్లపై నెంబర్లున్నవి. తెడ్డు నుపయోగించుట—సంభాషించుట—ఏనగరమైన చేరుదమని ఆశించుట వారికి నిష్ప్రయోజనముగ తోచెను. ప్రాణములెపుడు పోవునోయనియే వారు తలపోయుచుండిరి. ఆరుదినములకు పూర్వము జైలు అధికారులు త్రితీశుని—మఱి యిద్దరు ఖైదీలను సముద్ర తీరముననున్న రాళ్ళను ఎన్నోమైళ్ళ దూరముననున్న యొకచోటు నకు గొనిపోవ నాజ్ఞాపించిరి. వారివెంట వార్డరులేరు. వారు గమ్య స్థానముచేరి, యొకనావ ఓడకప్తానుచే విడువబడినది. వారికంట బడినది. వెంటనే యానావనెక్కి తప్పించుకొని పారిపోవ నిశ్చయించి,

యీముగ్వురును ముందు పయన మొనర్చు నౌకలోనివారికి కానరా కుండ తిన్నగా సముద్రమధ్యమునకు తెడ్లతో త్రోసికొనిపోయిరి. మాండలేవారికి దృష్టికి దూరమైనంతనే స్వేచ్ఛ లభించెనను నుత్సాహ మినుమడించెను. వారు లేనిశక్తి తెచ్చుకొని ఆరాత్రి యంతయు పయనమొనరించిరి. చల్లనిగాలి వారిశ్రమ నపనయింప సాగినది. గాని ఆకలి యెట్లు తీరును? దప్పిక యెట్లు తీరును? తినుటకుగాని త్రాగుటకుగాని, యీనావలో నేమియు లేనందున వాఖైదీలు నిస్పృహ జెంది శయనించినారు.

తెల్లవారినది. ఆకటిబాధ కోర్చుకొనజాలక—నిరాశజెంది—తన యంతము సమీపించినదని గ్రహించి క్షితీశునిప్రక్క పరుండి యున్న ఖైదీ ఆయాసపడుచు 'క్షితీశా' అనినాడు.

క్షితీశు డులికిపడి, యతనివంకతిరిగి 'ఏమి? నన్నెట్లెరుగుదువు?' వనినాడు.

'ఎరుగుదును. అబ్బా! జ్వరబాధ దుర్బలముగనున్నది. దాహముచే నాలుక పిడుచగట్టికొనిపోవుచున్నది. ఇక నేను—చచ్చిపోవుదును దాపరికమేల? నన్నుగుర్తింపజాలవా?'

'నీవెవరవు చెప్పుము మిత్రుడా! దయయుంచి చెప్పుము—'

క్షితీశా! మధుసూదనముఖర్జీ యను పేరుతో నీస్నేహ మొనర్చినది నేనే—నానిజనామధేయము శశిపాదబెనర్జీ. నళినిని వదలి నీవు ఖైదులోని కెట్లువచ్చినావో గ్రహింపలేకపోతివా? ఇన్నాళ్ళును నిన్ను గుర్తింపనేరనైతిని. నీకీ దురవస్థ యీ నళినివలననే ఘటిల్లినది.'

'నాభార్య నళినివలననే నాకింత దుర్దశప్రాప్తించినదా?'

''అవును. నీ నాశనమూమె కోరినది. నీధనమే—నీఆస్తియే ఆమె ప్రధానలక్ష్యము. అందు వేతనే వివాహము. నేనును నీ వలెనే అదృష్టురాలిచే విషహృదయముతో మెలగు నాసుందరాకారమును

భ్రమపడి నాసర్వస్వము సమర్పించి, వంచింపబడితిని. నేనిక జీవించు నాశ లేదుగాని—ఆమెను తగురీతిని శిక్షించియుందును. ఆమెతృష్ణకు మనయిర్వురిని బలియిచ్చినది–అబ్బా! దాహము—దాహము''

శశిపాదబెనర్జీ చాలబాధపడసాగినాడు. ఆయాస మతిశయింప సాగినది. అతడిట్లనినాడు—

''నీవు జీవములతో కలకత్తా చేరుదువేని ఆమెపై పగదీర్చు కొందునని శపథమొనరింపుము. చెప్పెదను—''

''అయ్యో! నళిని యుపబాధముల త్వరగ దెలుపవా?''

''ప్రమాణముచేయు'' మని శశిపాదబెనర్జీ పలుక, క్షితీశు డట్లే యని ప్రమాణముచేసినాడు. బాధపడుచునే శశిపాదబెనర్జీ యిట్లు చెప్పినాడు—

''కొలది సంవత్సరములకు పూర్వము రంగూనులో మువ్వురు బెంగాలీయువకులు చిత్రలేఖనము నభ్యసించుటకై కలకత్తానుండి వెళ్ళినారు వారుమువ్వురును, లాలాజీవీధిలో నొకమేడపై గదిలో కాపురముండెడివారు శరశ్చంద్రుడు—సత్యానందుడు మహేంద్రుడు—''

''ఏమిమహేంద్రుడా?''

''అవును క్షితీశా! నీమిత్రుడైన ఆచిత్రకారుడు మహేంద్రుడే. వాడు సాయంకాలము 'కాసినోడీపారిసు' నకు పోయి, యచట నృత్య గానముల నాలకించి యానందించెడివారు. ఒకనాటిరాత్రి ఆహాలులో మహేంద్రుడొక సుందరినిచూచి ముగ్ధుడైనాడు. ఆమెకు నీతి–మంచి–చెడ్డ లేదు. ఆమె యంతకుముందే ఒకగజదొంగతో పరిచయము కలిగి యున్నది. నీకు జగన్మోహనచటర్జీ జ్ఞప్తియుందున్నాడా? ఆపేరు ధరించినది విలాసబాబు. విలాసబాబుకూడ ఆమె యనుచరుడు—మిత్రుడునై యుండెను, దొంగతనము నామెకూడ వారితోకలిసి

చేయుచు, సందువలన నార్జించిన విత్తముతో కాలము గడపుచుండెను. ఆమెయే నళిని! ఆనళిని మూలముననే నేనిట నరకముకంటె యన్యాయమైన చావునకు గురియైనాను. క్షితీశా! దాహము. కొంచెము జలమిమ్ము. ఇంకను చెప్పవలసి యున్నది.''

ఆతడు సముద్రజలము త్రాగబోవ, క్షితీశుడు వలదని వారించినాడు. శశిపాదబెనర్జీ మరలనిట్లు చెప్పసాగినాడు—

''మహేంద్రుని తనవలలో నళిని పడవైచుకొన్నది కాని, అతని చిత్తమువలెనే జేబుకూడ బరువైనది కాదాయెను. ఆమె ప్రేమజాలములోబడి వీడు నీచాతినీచమైన మరణమునకు గురికానున్న యాగజదొంగయే శశిపాదబెనర్జీ—''

''ఏమి? నీవా? నళిని నీప్రియురాలా?''

''అవును. వినుము. మహేంద్రుడు తనహృదయము నామె కర్పించినాడు. కొన్నాళ్ళకతడామెకు తనపైనంత ప్రేమలేదని హరికృష్ణభవనమున వసించు విజయమోహనబోసు అను గొప్పవజ్రముల వర్తకునితో మైత్రి కలిగియున్నదనియు దెలిసికొని యామెనడిగినాడు. నళిని నిజము నంగీకరించి, తనరహస్య మొండాతనికి తెలియుటచే తాను విధిలేక యతనికి వశమైయుండవలసినదని చెప్పి—అతని నిర్బంధ పాశమునుండి తనకు విడుదలకలిగినచో పెండ్లిచేసుకొందునని మహేంద్రుని భ్రమపెట్టినది. విజయమోహనబోసు కొలదిదినముల యనంతర మాతని మేడమీదనే హత్యగావింపబడినాడు. మహేంద్రుడే హంతకుడు.'

'ఏమి? చిత్రకారుడు మహేంద్రుడు హంతకుడా?' యని క్షితీశుడాశ్చర్యముతో ప్రశ్నించినాడు.

'అవును. ఆవిజయమోహనుని యినుపమందసములోని విలువైన వజ్రములన్నియు నపహరింపబడినవి. నళినిని ప్రేమించినందుననే

మహేంద్రుడు విజయమోహనుని హత్యగావించినాడు. నళిని యుద్దేశము లాతనికి తెలియదు. అబ్బా! ఆయాసము—దాహము'

'ఇదిగో నీయన్నను రేశుడు చనిపోయినాడనుకొంటివి—లేదు లేదు. అతడు హత్యగావింపబడినాడు—అబ్బా! అదియొక పెద్దగాధ అబ్బా!'

'శశిపాదా! చెప్పుము—'

'అబ్బా! అతని హత్యకు అ-బ్బా-న-ళి-నీ—న-ళి-నీ'

శశిపాదుని నోటమాట వెలువడలేదు. అతని కాళ్ళుచేతులు చల్లబడినవి. అతడు నిర్జీవుడైనాడు. మరొకఖైదీ—మతిపోయిన యా ఖైదీ న్యాయమూనియాకు గురియైయుండ—మరొకగంటకు పరలోకము చేరినాడు. ఆయిరువురి మృతకళేబరములు—ఆభీభత్సదృశ్యము క్షితీశుని కడివరకు ప్రాణములపైనున్న యాశ నంతరింపజేసినది. తాను ప్రేమించిన నళిని భయంకరోదంతము తలంచుకొనుచు క్షితీశుడు నావలో శయనించినాడు.

ఇరువదితొమ్మిదవ ప్రకరణము

కలకత్తాలో

రాత్రిసమయము. వర్షమవిరళముగ కురియుచున్నను, ఈదర గాలి తీవ్రనవీచుచున్నను, చేతిలో కాసైనలేక—తృష్ణాపాసలచే పీడింపబడుచున్నను లెక్క సేయక క్షితీశచంద్రుడు కలకత్తానగరమున తనకుపరిచితములైన వీధులందు నడచిపోవుచున్నాడు. అతనివస్త్రులు చినిగి—తడిసిపోయియున్నవి.

తనతోడి ఖైదీలస్మృతినొంద—శశిపాదబెనర్జి నళినినిగూర్చి చెప్పినరహస్యములచే చిత్తమున మహాకల్లోలముదయింప—క్షితీశచంద్రుడు తనయంతయు సమీపించినదని యెఱింగి నావలో శయనించినాడు. నీరసమతిశయించుటచే నతడు చైతన్యము గోల్పోయినాడు. తెలివొంది చూచుసరి కతనిప్రక్క నొకనొకరు నిలిచినాడు. ఓడలోని కాబినులో శయనించియున్న క్షితీశునిచూచి యానొకరు త్రాగుటకు పాలను—తినుటకు రొట్టెలను యిచ్చినాడు. దుస్తులు మార్చబడినవి. తానట్లు నావలో స్మృతిగోల్పోయి పడియుండ, సింగపూరునుండి మదరాసుపోవు స్టీమరువారుచూచి, తమయోడలోనికి గొంపోయిరని తెలిసికొనినాడు. కలకత్తా హార్బరులో దిగి యతడు మెల్లగా నగరముచేరుసరికి వర్షమారంభమైనది నళిని నివసించు గృహమునకరిగి తలుపుతట్టి ప్రశ్నింపగానెవరోవచ్చి 'వారమునకు పూర్వము నళినియు—మరొకరు ఆపెభర్త కాబోలు—నిరువురు పరిచారికలు వెడలిపోయినా' రనినారు.

'ఆతడెవరా?' యని క్షితీశుడు సంశయించి, తిన్నగా లోయరు చిత్పూరురోడ్డులోనున్న చిత్రకారుడు మహేంద్రుని స్టుడియోకు బోయి, తలుపు తట్టినాడు. మహేంద్రుడు తలుపుతెరచి, 'ఓ! క్షితీశా ఏమిది. రమ్ము' అని మేడమీదకు గొంపోయినాడు. 'మహేంద్రా! నిన్ను కొన్నిప్రశ్నలడుగదలచి వచ్చినా'నని క్షితీశుడు పలికినాడు.

'రమ్ము. కూర్చుండుము. నీవు చనిపోయినావని పత్రికలు ప్రకటించినవే. ఇన్నాళ్ళు నెటనుంటివి?'

'ఖైదులో'

'ఖైదా? నీవుచేసిన నేరమేమి?'

'నేరమేమియును లేదు. నీవుకూడ సాహాయ్య మొనర్చిన యొక మహాభయంకరమైన కుట్రలోపడి యీచిక్కు తెచ్చిపెట్టుకొన్నాను.

'నేనా—క్షితీశా! విరుద్ధముగా మాట్లాడుచున్నావేమి!'

'మహేంద్రా! నీవు నళినిని ప్రేమించలేదా? శశిపాదబెనర్జీని నీవెరుగవా? నళిని ప్రేమనాశించి, విజయమోహనబోసను వజ్రముల వర్తకుని హత్యగావింపలేదా?'

'అయ్యో! నీకిదంతయు నెవరుచెప్పినారు!'

'శశిపాదబెనర్జీ! మహేంద్రా! మనస్నేహపాశము దృఢతరమైనది. దయయుంచి, నాప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పుము. నీకే యాపదయు సంభవింపదు.'

'క్షితీశా! నేనావజ్రముల వర్తకుని హత్యగావింప వలసిన పరిస్థితుల దెలుపుదును—నేను. శరచ్చంద్రుడు—సత్యానందముఖర్జీ—మువ్వురము చిత్రలేఖనము నేర్వ, రంగూను పోయియుంటిమి. ఒకనాటి రాత్రి 'కాసినో డిపారిసు' హోటలులో నళినిని కలిసికొన్నాను. ఆమె యసాధారణసౌందర్యమును వీక్షించి, విమోహితుడనై పోయినాను. మూర్తీభవించిన ప్రేమయని భ్రాంతిచెందినాను. ఆమెను ప్రేమించినాను. ఆమె చిత్రమును ప్రప్రథమమున రచించినాను. ఆమె నొక్క క్షణము చూడనిచో తోచెడిదికాదు. నన్ను తాను ప్రేమించితినని ఆమె యొప్పుకొన్నది.

నళిని వజ్రముల వర్తకుడు విజయమోహనుని ప్రేమించెనని నిదర్శనపూర్వకముగ గ్రహించినపుడు నాచిత్తమున బాధజనించినది. ఒకటిరెండుసార్లు హోటలులో నతనిని కలిసికొనినాను. శరశ్చంద్రుడు, సత్యానందుడుకూడ నామె సౌందర్యమును ప్రశంసించెడివారు ఆమె నొకనాడా వర్తకునిగూర్చి యడుగ తనరహస్యముల నతడెరుగునని—అందుచే నశక్తురాలనై యుంటినని—అతని బాధనుండి తనకు విముక్తి కల్గినచో నన్ను చేసికొందునని చెప్పి, నమ్మించి హత్యకుపురికొల్పినది. పదునైదు దినములు తగిన యదనుకై ప్రయత్నించినది,

ఒకనాటి రాత్రి—కామాంధుడనై—జీవితాంతమువరకు శాంతి లేక గడపవలసి యుండునని యూహింపక—పదిగంటలకు హరికృష్ణ భవనమున ప్రవేశించి, అటునైపు తిరిగి చదువుకొనుచున్న విజయమోహనుని బాకుతో వీపుపై పొడిచి, వెడలి పోయినాను.

'కార్యము ముగిసినపిదప నళిని యుద్దేశము మారిపోయినది. పత్రికలన్నియు హంతకునుగూర్చి ప్రకటించినవని, తాను-నేను పోలీసులచే నరెస్టుచేయబడుదుమని—ఎంతబ్రతిమాలినను వినకయెటకో వెడలిపోయినది. నేను కలకత్తాకు వచ్చి నివసింపసాగినాను.'

'ఆమెను చాలకాలమువరకు కలిసికొనలేను. కాస్మాపాలిటన్ క్లబ్బులో మనమిర్వురము కూర్చుండి, పార్కులోనికిబోయి చూచుటయే మొదటిసారి. తనరహస్యము నీకు తెలిపినచో—నారహస్యము పోలీసులకు తెలుపుదునని కఠినముగ బెదరించుటచే నామె నీకు భార్యగా నుండుట తగదని యనేకసారులు చెప్పితినేగాని—నిజము చెప్ప సాహసించలేకపోయినాను.''

''మన మిర్వురము నామెచే వంచింపబడినారము. ఆమె తగు విధమున పరితపింపగలదు. ఆమెతో నిపుడెవరున్నారు'' అని క్షితీశుడు ప్రశ్నించినాడు.

''చెప్పలేను. విలాసబాబుండియుండును. ఆమె పన్నుగడవలననే నీకుకారాగృహవాసము సంప్రాప్తమయినదని చెప్పగలను. బెస్పెయినులో నొక అనామకవంగయువకుడు చనిపోగా—నామృతి నొందినది నీవేయని నిరూపించి, మరణించునట్లు సర్టిఫికెటు తెచ్చి నీ మరణశాసనము ఋజువుపరచి నళిని ఆనందభవనమును— రెండు లక్షలరూపాయల రొక్కమును—యస్టేటును వశపరచుకొనినది.''

క్షితీశుడిట్లనినాడు-''మహేంద్రా! నీవు చెప్పినపుడు విననైతిని ఇప్పుడామె రాక్షసత్వము గ్రహించితిని క్షమింపుము.''

"వలదు. నేనుహంతకుడను—పాపిని—నీవుపరమపవిత్రుడవు నన్నుతాకి, నీశరీరమును మలినపరచుకొనకుము."

"అసత్యము—మహేంద్రుడు హంతకుడు" కాదని వెనుక నుండియొకమనోహరమైన కంఠస్వరము వినవచ్చినది. ఆమె లోనికి వచ్చినది.

"రేవతీ! ఎన్నాళ్ళకు కలిసికొన్నా"మని మహేంద్రుడులేచి. ఆమెకు కూర్చుండజేసినాడు—"క్షితీశా! ఈమెతో రంగూనులో నున్నపుడు పరిచయమైనది. శరచ్చంద్రు డెట్లున్నాడు? ఇన్నాళ్ళు నెచటనుంటివమ్మా" అని మహేంద్రుడు మరల ప్రశ్నించినాడు—

"చాలాసాహసముల నొనరించినాను. రంగూనునుండి నాకస్మికముగ మాయమగుట నాకుచాల నాశ్చర్యము కలిగించినది. విజయమోహనుని హత్యతో నీకు సంబంధమున్నదని—నీవు మాయమైన పిదప నేనెగ్రహించితిని—నళినిపై పగదీర్చుకొనుటకే నేనును బయలుదేఱినాను. క్షితీశచంద్రునకును—నీకును నామె కావించిన యపకృతికి తగినప్రతీకారముచేయ సంసిద్ధులరై యుండిరేని—మీ యెదుటనే ఆమె మరణించునట్లు చేయుదును.?"

క్షితీశున కంతయు విస్మయదాయకముగనున్నది. "నళిని నీకేమి యపకార మొనర్చినదమ్మా" యని క్షితీశుడు రేవతి నుద్దేశించి ప్రశ్నించినాడు.

"ఆమె సమక్షమున చెప్పెదను. నీభార్య నళిని—తనప్రియుడైన విలాసబాబుతో నానందభవనమున—నీధనమును నీటివలె వెచ్చించుచు—నిరంతరమధుసేవన మొనర్చుచు నానందించుచున్నది"

"అతడెవ" రనినాడు క్షితీశుడు—.

"రంగూనులో నీతో జగన్మోహనచటర్జీయను పేరుతో కలిసికొనినాడే అతడు. అతని నిజమైనపేరు విలాసబాబు మనము రేపు

సాయంకాల మూడు లేక ఏడుగంటలకు కిడరుపూరుపోయి, ఆనంద భవనమున నామెను కలిసికొందము. అప్పుడే యామె నాటకము లోని తుది యంకముయొక్క ఆరంభాంతముల చూడగలము."

ఇట్లని రేవతి—మహేంద్రుడు తమూరు చేసిన టీత్రాగినవ్వుడు వెడలిపోయినది.

"ఈసుందరి యుదంతము మరింత నిగూఢముగనున్న" దను కొనినాడు క్షితీశచంద్రుడు.

ముప్పదియవ ప్రకరణము

ఆనందభవనము.

ఆనందభవన మత్యంత మనోజ్ఞముగ నలంకరింపబడియున్నది. సూర్యాబాయి గానసభ ఏర్పాటు చేయబడినది. కిడరుపూరులోని వారేగాక కలకత్తాలోని భాగ్యశాలురుకూడ యెందరో, ప్రఖ్యాతి గాంచిన సూర్యాబాయి గానము వినుటకువచ్చినారు. వారికందరకు టీపార్టీ నళిని యిచ్చినది. భర్తమరణ సంజనిత దుఃఖము నింతత్వర లోనే యీామె మరచిపోయినదా యని ఆవచ్చినవారిలో కొందరు 'రిమార్కు' చేయకపోలేదు. తనప్రవర్తనసుగూర్చి యేరికినను మాన ముకలుగ కుండుటకై నళిని విలాసబాబును దరచుగా తనకడకు రావ లదని చెప్పినది. భవనమంతయు విద్యుద్దీపముల కాంతిచే ధగద్ధగాయ మానముగ ప్రకాశించుచున్నది. ఆమె కొంచెము వైనుత్రాగి, చాల హుషారుగనున్నది.

నౌకరు జయరాంవచ్చి, 'అమ్మా! ఎవరో తమకొరకువచ్చి, వెయిటింగు రూములోనున్నారు. చాలాజరుగురు పనట' అనినాడు.

సూర్యాశాయి చక్కగా పాడుచున్నది. నళిని, వచ్చిన యువరాయుని వెయిటింగు రూములోనికివచ్చి, చూచినది— చిత్రకారుడు మహేంద్రనాథుడు. నళిని 'ఓహో! రమ్ము మహేంద్రా!' అని ఆమె మందహాసము జేయుచు పలికినది.

'నారాకనీకు చీకాకుకలిగించి యుండదుగద!'

'అదేమి మహేంద్రా! అట్లనెదవు? నాప్రియమిత్రుడవు నీకిట నెల్లపుడు సుస్వాగత మొసగుదునని గ్రహింపవా?

'నళినీ! అన్నియు గ్రహించినాను. నీకొరకే హత్యచేసి, తీరని యపఖ్యాతి— నిష్కృతిలేని ఆవేదన తెచ్చిపెట్టుకొన్నాను.' నళిని యిట్లనినది—

'ఆగొడవయంతయు నిప్పుడెందులకు? రమ్ము— కులాసాగా కొంతసేపు గడుపుదము.'

'కొంచెముసేపు కాదు. ఇదువురు పాతమిత్రులను నీకు పరిచయ మొనర్ప వచ్చినా'నని మహేంద్రుడు తలుపు దగ్గరకు వెళ్ళి ఏదోసంజ్ఞ చేయుగా నిద్దరువచ్చినారు.

'ఆ!! రేవతీ! క్షితీశచంద్రా! ఏమి— ఏమి? ఆనందము! మిమ్ము చూచుట చాలసంతోషదాయక'మని యామె హృదయము లోనిబాధ క్రోధము— దుఃఖము వీనినన్నిటిని యణచుకొని పలికినది. మహేంద్రుడు నళిని వెడలిపోకుండ తలుపుబంధించి, జేబులోని తాళముతీసి, బంధించుట నళిని చూడలేదు. రేవతి యిట్లన్నది.

'నేనిటకు వత్తునని యూహించియుండవు. ఏమందువు నళినీ! రంగూను విడిచినతరువాత నన్ను మరచియుందువా?' నళిని యిట్లన్నది

'నీవంటి యువినీతి ప్రవర్తనగల స్త్రీని నేనెందులకు జ్ఞప్తియం దుంచుకొనవలెను?'

'నీప్రవర్తనము బాగున్నదా? నేనెందులకు వచ్చితినో యెరు

గుదువా! చనిపోయిన నీభర్తను—నీకళ్లకు నీసమక్షమున నిచటకే కొనివచ్చినాను—'

'ఏమిరా! నాయింటనన్నవమానించుటకు పూనుకొన్న నిన్నేమి చేయుదునో తెలియునా?' యని నళిని రోషకషాయిత నేత్రయై పలికినది. రేవతి యిట్లనినది—

'వినుము. శశిపాదబెనర్జీ యంతయు చెప్పుకొనినాడు నీవసత్యమాడిన లాభములేదు. నీవే యతనిని—నీభర్తను పోలీసులకు పట్టించినావు. కాని వీరిద్దరు కోకేచెఱసాలలో నుందురని నీవూహింపనైతివి.'

'నన్నిట్లు మోసగింతువని — యింతనిర్దయురాలవని యెరుగనైతిని నళినీ' యని క్షితీశుడు పలికినాడు.

నళిని 'మీరందరు ఏకమైవచ్చినారు. నేను విన' నని వెడలిపోబోయినది.

'వీలులేదు. తాళము వేసినాను. అంతయు వినితీరవలె' ననినాడు, మహేంద్రుడు—నళిని క్రోధోన్మత్తయైనది.

'వినుము' అని రేవతి యిట్లు చెప్పసాగినది—

'కొలది వత్సరములకుపూర్వము సత్యానందుడు, శరశ్చంద్రుడు, మహేంద్రుడు నను ముగ్గురు యువకులు రంగూనులో చిత్రలేఖన మభ్యసింపబోయినారు. నేను కూడ వారు నివసించుప్రాంతములందే యుండుటచే వారితో నొకించుక పరిచయముకలిగియుంటిని. నేనప్పుడొక పెద్దమనుజుని ప్రేమకుపాత్రమైతిని. అతడు నన్నువివాహముచేసి కొనక యెటకో వెడలిపోయినాడు. బాల్యముననే మాతపితలు పరమపదించిరి. ఇక గతిలేక 'రంగూను యంగ్మెన్సుమ్యూజిక్ క్లబ్బు'లో చేరి పొట్టపోసికొనసాగినాను. నేనపుడు తరచుగా కాసినోడిపారిస్ హాలుకు పోయెడిదానను. అప్పుడే నాకు నళినీఆప్టే యను నీమెతో

స్నేహమైనది. ఆమె తాను శశిపాదబెనర్జీ యొకను [illegible] పోషణలో నుంటినని చెప్పి—నాకు వాటాయిచ్చెదనని—దొంగతనము చేయుటలో సాహాయ్యము చేయుమని యడిగినది. నేనట్లే వలెనె శశిపాదులకు చౌర్యవృత్తిలో సాయమొనరించి రెండువేలరూపాయల భాగము తీసుకొంటిని. ఇందుల కొడబడుటకు నాదారిద్ర్యమే కారణము.'

'ఇట్లుండగా నేనును శరశ్చంద్రుడును మోహపాశబద్ధులమైతిమి. అతడు నాకై చాలధనము వ్యయపరచుచుండెడివాడు. కొన్నాళ్ళకు ఆతడు నన్ను మనశ్శుద్ధిగా ప్రేమించుటలేదని—నళినితో కూడ పరిచయము కలిగియున్నాడని తెలిసికొని యడిగితిని. ఆతడు నాయెడల తాను బద్ధానురాగుడై యుంటినని ప్రమాణముచేసినాడు. ఒకనాడు శశిపాదబెనర్జీ చౌర్యముచేసి తెచ్చిన వస్తువులను నాగది యందుంచి నేనువెడలితిని. గదితాళపుచెవి శరశ్చంద్రునికడకూడ నుండుటచే నేను లేనితరి నాతడువచ్చి నాగదిలో కూర్చుండెను. నేను తిరిగి రాకుండగనే పోలీసులువచ్చి నాగదిలోని దొంగిలింపబడిన వస్తువులనుచూచి యాతనిపై నాయపరాధ మారోపించి అరెస్టుచేసి గొంపోయిరి—'

'ఈవిషయము దారిలో శశిపాదబెనర్జి నాతో జెప్పి గదిదగ్గరకు పోరాదని హెచ్చరించినందున నేను వెళ్ళలేదుగాని ఆతనివిచారణ జరుగునపుడు కోర్టుకువెళ్లియుంటిని. శరశ్చంద్రునకు పదివత్సరముల కఠినకారాగారవాసశిక్ష విధింపబడినది. కలకత్తా సబ్ జయిలులో నతడు కొన్నాళ్ళుంపబడి మూండలే చెఱసాలకు పంపబడుటకు కోర్టువారుత్తరువిచ్చినారు. మూండలేకు తాను మార్చబడుటకుముందతడు నాకొరకట్టిశిక్ష ననుభవింపనున్నానని నాపై తనకుగల ప్రేమ మగణ్యమని తన్ను జయిలుఅధికారుల యనుమతిగొని కలిసికొని పెండ్లిచేసి

కొనుమని యెంతో జాలికరముగ లేఖ వ్రాసినాడు. తాను జైలులో నున్నంత కాలము నెలకై దువందలరూప్యము లిచ్చుచుండవలసినట్లు నేషనల్ బ్యాంకుకు గూడ యుత్తరము వ్రాసితినని ఆయుత్తరములో నుదహరించినాడు.

'ఆతడట్లు వ్రాసినను, నళినిపై ప్రేమకలిగియున్నాడను. నిదర్శనము లభించినందున నామనస్సులో నాతనికి స్థానములేకుండెను. అయినను విధిలేక—శశిపాదబెనర్జీయును, నళినియును పోలీసులు తమ్మెరెస్టు చేయుదురేమోయని భయపడి పలాయన మొనరించినందున బ్యాంకుకు వెళ్ళి ధనము తెచ్చుకొని, నవద్వీపమున విష్ణ్వాలయమున పెండ్లిచేసికొంటిమి. పెండ్లినాటినుండియు నేను శరశ్చంద్రుని చూడనేలేదు.

'అతడు జయిలునుండి రెండువత్సరములు గడచినపిదప పారిపోయివచ్చినాడు. నేనును, శశిపాదుడును ఒకనాటిరాత్రి దీపములులేని కారులో వెళ్ళుచుండగా నొక రక్షకభటుడు కారునాపి గంద్రగోళము చేసినాడు. శశిపాదబెనర్జి బాకుతో నతనిని పొడిచినాడు. ఆవిషయమితనికి తెలియును. అదిగాక విజయమోహనబోసను వజ్రములవర్తకుడుచేసిన దారుణాపరాధముల నేను తెలిసికొంటిని. ఆరహస్యముల నెవరికిని దెలుపకుండుటకై యతడు నన్ను కోరినాడు. శరశ్చంద్రుడు లక్షాధికారియనియు, నాకింకను ధనమేమైన వలయునేని తానిచ్చెదననియు, నాకిష్టమైనచో తనయింటనే నేనుండవచ్చుననియు జెప్పినాడు.'

'ఇక నా విజయమోహనుని విషయము నళిని మహేంద్రుని—ఆతనికి తెలియకుండ శరశ్చంద్రుని—ప్రేమించి, వారిని తనకు వశంవదులుగ జేసికొన్నది. విజయమోహనుని హత్యగావించినచో నిన్నే పెండ్లియాడుదునని శరశ్చంద్రునితోను, అతనికి తెలియకుండ నదే విధమున మహేంద్రునితోను జెప్పి—విజయమోహనుని చంపుటకు

వారి వాగ్దానముల దీసికొన్నది. నాకీవిషయమిట్లు తెలిసినది. శరచ్చంద్రుడు వారము దినములకు పూర్వము బొంబాయి వెళ్ళినాడు. నేను టవాయికిపోయి, రాత్రి 9-30 గంటలకు రైలునుండి రంగూను స్టేషనులోదిగి, శరశ్చంద్రుడు వచ్చినాడేమో తెలిసికొనుటకై విజయమోహానుని సౌధముకడ బండినాపి, ప్రహరీతలుపుల దెరచుకొని లోనికి వెళ్ళితిని.

'మేడమెట్లదగ్గరనున్న విద్యుద్దీప మార్పివేయబడి యున్నది. పైకెక్కి, తలుపుకడ వరండాలో నిలిచితిని. నాకు ముందుగా నొక బీరువా యుండుటచే నెవరికిని గానరాకుండు స్థలముననుంటిని. లోపలి గదిలో నళిని విజయమోహానులు పోరాడుకొనుచున్నట్లు గ్రహించితిని. అతడేమి చేసినాడోగాని ఆమె అయ్యోయని కేక వేసినది. 'నీవా పనిచేసితివా లేదా?' యని యడుగుచు క్రోధోన్మత్తుడై విజయమోహాను డామె కంఠమును బట్టికొని ముందున్నగదిలోనికివచ్చినాడు. ఇంతలో ఢామ్మను శబ్దము వినిపించినది. విజయమోహానుడు 'పిశాచీ! నళినీ! నన్ను రివాల్వరుతో చంపివైచితివా' యనుచు క్రిందబడి పోయినాడు.

'అతనినట్లు హత్యగావించి, జేబులోని తాళపుచెవుల గొని యినుపమందసముం దెరచి, యందలి వజ్రములను, ధనమును దీసికొని, విజయమోహానుని మృతకళేబరమును కుర్చీపయినుంచి, లాంపు దీపము సన్నముగాచేసినది. ఇంతలో నేదో తలుపు తెరచిన చప్పుడు కాగా నామె లోనికిపోయి యొక తెరచాటున దాగినది. గడియారము 10 గంటలు కొట్టినది. ఆమె ప్రేల్చిన రివాల్వరుతోటా విజయమోహానుని గుండెలజొచ్చినది. మహేంద్రుడు మెల్లగావచ్చి, యటు నిటుచూచి, బాకుతో నతనివీపుపయి పొడిచి, వెనుతిరిగచూడకుండ వెడలిపోయినాడు. నళిని యీవలకువచ్చి, ఆమృతకళేబరమును లేవ

నెత్తి మరల కుర్చీపై గూర్చుండ జేసినది. పదినిమిషములు గడచిన పిదప, శరశ్చంద్రుడువచ్చి పెద్దబాకుతో విజయమోహానుని గుండెల పయి పొడిచినాడు. ఆతడును, నళినియు వెడలిపోయినారు. ఆభయంకరదృశ్యమును కనులారజూచి, భీతచిత్తనై మెల్లగా క్రిందకుదిగి, యింటికి వెడలిపోయితిని. ఇదిగో ఈ హత్యాపరాధమును గూర్చి రంగూనుమెయిల్పత్రిక ప్రకటించిన రిపోర్టు నేను చెప్పినట్లే గాయములు మృతకళేబరముపై నున్నట్లున్నది.'

క్షితీశుడు ఆపత్రిక చదివినాడు—

"అయితే నేను హంతకుడనుకానన్నమాట" అని మహేంద్రుడు నాశ్చర్యముగ పలికినాడు.

"ఈనిగూఢరహస్యము భేదించి, నాచిత్తమునకు శాంతి గూర్చితి"వని యతడామె నభినందించినాడు."

రేవతి మరల చెప్పసాగినది—

"ఖైదునుండి తప్పించుకొన్న పిదప, శరశ్చంద్రుడు తన్ను కలకత్తాలో భవానీ పూరులోని అశుతోషుముఖర్జి రోడ్డులోని 12 వ నెం. సౌధముకడ కలిసికొనుమని నాకు లేఖవ్రాసినాడు. ఆలేఖలోనే శరశ్చంద్రుడను మారుపేరుతో కొన్నికారణములవలన రంగూనులో నుండవలసివచ్చినదని, తననిజనామధేయము తెలిపినాడు—"

"ఆతనిపేరే" మని క్షితీశుడాత్రముతో ప్రశ్నించినాడు.

"అతడు నీయన్న సురేశచంద్రుడు—"

"నిజమా?—"

"ఇదిగో ఆతడు నాకువ్రాసిన యుత్తర" మని రేవతి యాలేఖచూపినది. క్షితీశుడు తనసోదరుని దస్తూరీ గుర్తించినాడు. రేవతి మరల నిట్లు చెప్పసాగినది.

"అనిన తేదీకి చాలదినములు ముందుగనే నాభర్త సురేశ చంద్రుడు కలకత్తా వచ్చినాడు. ఆతడు మాండలే పోవుటకుముందు నళిని విజయమోహనుని హత్యగావించినదని నేను చెప్పుటచే నతని కామె యెడ నసహ్యము జనించినది. శశిపాదబెనర్జీ, విలాసబాబు, నళిని—యీముగ్గురును శరశ్చంద్రుడే సురేశచంద్రుడని గ్రహించినారు. ఆతనికి చాల ధనము—ఆస్తి—యెస్టేటు కలదని యెరింగి, ఆతని నామె పెండ్లియాడుట యసంభవమని గ్రహించి, అతనిని చంపివేసినచో నాయాస్తికి నీవు కర్తవగుదువని—నిన్ను పెండ్లి చేసికొన్నచో నేదో నాటకమాడి—నీయాస్తి సంపాదించ వచ్చునని యామె యాశించినది. నీయన్న చనిపోయినచో తన రహస్య మొరులకు దెలియదని యామెధైర్యము. అందుచేతనే నళిని నీయన్న సురేశుని చంపివైచినది. అదిగాక విలాసబాబు మారుపేరుతో యిన్స్యూరు చేసికొని, నాల్గునెలలైనదిపిదప నింకొక పేరుతో నాధనము తెప్పించుకొనినాడు. అందులకే వారు జగన్మోహనచటర్జీ అను వానిని రైలుక్రింద పడవైచి చంపినారు. విలాసబాబు అందులకే రంగూనుపోయి యట జగన్మోహన చటర్జియను పేరుతో మసలినాడు.

"నళినికి ఆవృద్ధజంబుకము కైలాసనాథ ముఖర్జీ చాలసాయము చేసినాడు. రంగూనులో నీమెయే నీవు సురేశచంద్రుడవని—విజయమోహనుని చంపినావని పోలీసులకాచూకీ యిచ్చినది. ఆతని ఫొటో నిన్ను పోలియుండుటచే పోలీసులు నిన్నరెస్టు చేసినారు" శ్రీశీశు డిట్లనినాడు.

"ఆహా! ఇప్పుడంతయు బోధపడినది. నాయన్న సురేశునకు నీమెకు సంబంధముండుట చేతనే ఆనందభవనమున నీమె ఫొటో యున్నది, ఈమె వ్రాసిన లేఖలును కాన్పించినవి. నళినీ! నీవు మానవాకృతినున్న రక్కసివి. గోముఖవ్యాఘ్రమువు. నాఅన్నను హత్య

గావించితివి. నిన్ను తాకుటవలన మహాపాతకము సంభవించును. నీయాట లింక సాగిరావు. నాకు నీవింక కన్పించవలదు. నీయెడ నాకెంత ప్రేమయుండెడిదో నాకిప్పు డంతయసహ్యము కలిగినది. రేపటి యుదయమున పదిగంటలగుసరికి నీవిందుండి వెడలిపోవలయును. లేనిచో నేనే పోలీసు రిపోర్టు చేయుదును. నీకృతఘ్నత వెల్లడియైనది"

"క్షితీశా! క్షితీశా! క్షమింపు" మని నళిని ప్రాధేయపడినది.

"క్షమింపరాని యపరాధము జేసితివి. క్షమింపను."

ఇట్లని, క్షితీశుడు ఆగదినుండి యావలకుపోయి నౌకరు జయరాముతో రహస్యముగ నేదో చెప్పి, రేవతీమహేంద్రులతో గలిసి వెడలిపోయినాడు.

ముప్పదియొకటవ ప్రకరణము

పరిశిష్టము

నళిని యొక్కర్తయే ఆగదిలో కూర్చుండినది. ఆమె ఆలోచనమున కంతము లేకున్నది. గానసభముగిసి యందరును వెడలిపోయినది కూడ ఆమెకు తెలియదు. ఇంతలో నౌకరొకయుత్తర మిచ్చినాడు. అందిట్లున్నది.

'నళినీ! రేవతి మనవిషయమంతయు నెరింగినది. మనకు పోలీసులపాలగుటతక్క శరణ్యమేమియును లేదు. నీవుబ్యాంకులోడిపాజిట్టు చేయుమనిన పదివేలరూపాయలునుదీసికొని నేనువెళ్లిపోవుచున్నాను.

విలాన్ బాబు'

'విశ్వాసములేని శునకము—ఛీ! ప్రాణముపై తీపిచే నన్ను విడిచి, తనక్షేమమునే చూచుకొనినాడు.'

'నేనిటనుండి వెడలిపోవుదును! హంతకి నన్న యపఖ్యాతి బహుళవ్యాప్తమై పోయినది. క్షితీశునకంతయు తెలిసిపోయినది. రేవతి నన్ను రక్షకభటుల కప్పగించగలదు.' ఆమెను కోపానల మాపాదమస్తకము దహించసాగినది.

'మరణమే నాకికగతి నాయపరాధములకు వేరునిష్కృతిలేదు. బ్రతికి యనుభవించవలసినది లేదు. పరమాత్మా! నాకీచెడుబుద్ధులను శశిపాదుడేల గరపవలె? నిశుద్ధప్రేమచూపిన క్షితీశునకు ద్రోహము చేసి మహాపాతకినైతిని. నాపాపములు—స్మరింపరానివి. పశ్చాత్తాప పడి ప్రయోజనము లేదు. తప్పక చనిపోవుదును—'

నళిని యొక లేఖ వ్రాసినది.

'క్షితీశా! బౌబజారునుండి నడచుచుండగా సురేశచంద్రుడు కన్పించి, పావుగంటసేపు మాట్లాడినాడు. ఇంతలో నొకబస్సురాగా, ఇరువురము బస్సునెక్కినారము. మేమిర్వురమే అందున్నారము. అతడు విజయమోహనుని హత్యాపరాధము నాపైనారోపించి పోలీసుల కప్పగించెదనని బెదరించినాడు. నేనుభయపడి క్లోరోఫారమున్న జేబురుమాలు నతనికి వాసనచూపినాను. అతడు స్మృతిహీనుడైన నంతనే బాకుతో పొడిచి బస్సునడచుచుండగనే దిగిపోయినాను. నానేరములకు పరిహారములేనందున చనిపోవుచున్నాను.

నళిని'

నళిని బీరువాలోని యొకచిన్నపెట్టె నీవలకుతీసి, విషమును సూదిలందునింపి మూడుచోట్ల ఇంజక్షనుచేసికొన్నది. విషమువిద్యుత్ప్రసారమువలె నామె శరీరమంతటను వ్యాపించినది. అపరిమితముగ బాధపడి నళిని 'అబ్బా! కన్నులకంతయు తమోమయముగ కన్పట్టు చున్నది. ఆహా! విలాసబాబూ! రమ్ము—రమ్ము' అనుచు క్రిందబడి పోయినది.

నళిని నిర్జీవయైనది.

ఉదయమున నొకరువచ్చి నళిని మృతకళేబరము చూచినాడు. పంచాయితీ జరిగినది. భర్తయైన క్షితీశుడు ఆకస్మికముగా కాన్పించుటచే నది నరములన్నియు నాపివేయునట్టి 'షాక్' యిచ్చినదని జూరీ అభిప్రాయపడిరి.

క్షితీశుడు యథావిధిగ నామె యంత్యక్రియల నెరవేర్చినాడు. నళిని తనకు జ్ఞప్తికి రాకుండుటకై ఆమె చిత్తరువు—లేఖలు—నన్నియు భస్మీభూతి మొనరించినాడు. నాల్గునెలలపాటు క్షితీశుడెవ్వరితోను విశేషముగ ప్రసంగింపక, ఏదో విచారభరమున క్రుంగిపోయినట్లు కాలము గడపెను. పిదప నొకనాడతడు నౌకరు జయరామును బిలిచి 'నేడిటకు ముగ్గురు మిత్రులువచ్చుచున్నారు. విందు చేయుడ'మనినాడు. సుహాసిని, రేవతి, మహేంద్రుడు వచ్చినారు.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

విందారగించినపిదప క్షితీశుడు తనముగ్గురు మిత్రులతో కారునెక్కి చాలదూరము షికారువెళ్ళినాడు. రేవతీమహేంద్రులు నదీతీరమున నొకచోట కూర్చుండగా, సుహాసినీ క్షితీశులు మఱికొంతదూరము నడచివెళ్ళినారు. ఆమె తాను నిర్బంధమున నుంపబడుట—మేడపై నున్న బాకుపోటు సత్యానందస్వామిని కలిసికొనుట అంతయు చెప్పినది.

"సుహాసినీ! ఆదినుండియు నీకు నాపై ప్రబలానురాగమున్నదని యెరింగియు, నళిని విలాసవిభ్రమములజిక్కి—మూఢుడనై నీసమున దేశముల విననొల్లక మహేంద్రునివలెనే—నాయన్నవలెనే బాధపడితిని కాని సత్యానందస్వామికేల నీనళినియనిన భయము?'

'అతడుకూడ నామెను మోహించినాడని—ఆమెను సంతృప్తపరచుట కొఱకు చెక్కు ఫోర్జరీచేసి పదివేలరూపాయల నిచ్చినాడని—అప్పుడై నన్ను ఆమె యతనిని కటాక్షింపక యపుడపుడు భయపెట్టి—బెదరించి చాకిరీ చేయించుకొనెడిదని రేవతి చెప్పినది.'

'సుహాసినీ! నళినిమాట మరచిపోవుదము. నిన్ను ప్రేమింతును. నన్ను పరిణయమాడుదువా?'

'నిజముగా ప్రేమింతువా?'

'ఆహా!'

సుహాసిని మందహాసోదంచితాధరయై తలవంచుకొనినది. వారు చాలసేపు ముచ్చటించుకొన్నపిదప రేవతీమహేంద్రులు వచ్చినారు.

'మహేంద్రా! సుహాసిని నన్ను వివాహము చేసికొనుట కంగీకరించినది—'

'రేవతి నన్ను పెండ్లియాడుట కంగీకరించిన' దనినాడు. మహేంద్రుడు—

'రేవతికి నాయాస్తిలో సగము చెందును. ఆమె నాయన్న భార్యకదా!'

నల్వురును ఆనందభవనమునకు వెళ్ళిపోయినారు. మహేంద్రుడు క్షితీశునితో నిట్లనినాడు—

'క్షితీశా! సుహాసిని నిన్ను గాఢముగా ప్రేమించినది—ఎంతో బాధపడినది—ఏడ్చినది—ఆమెను వివాహమాడుట చాలసంతోషకరమైన విషయము.'

క్షితీశుడు 'మనమందరము హాయిగానుండ'మనినాడు.

శుభదినమున సుహాసినీ క్షితీశులకు, రేవతీమహేంద్రులకు వివాహమైనది.

సంపూర్ణము

శ్రీ కొండపల్లి ప్రెస్, రాజమండ్రి.